

*Др. Ирена Хаџиабдић
Бранко Петрић
Мр. сц Хасида Гушић
Сања Тошовић*

ПРАКТИКУМ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ И ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА

Сарајево, 2018

У САРАДЊИ СА
COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

**Др. Ирена Хаџиабдић
Бранко Петрић
Мр. сц Хасида Гушић
Сања Тошовић**

**ПРАКТИКУМ
ЗА ФИНАНСИРАЊЕ
ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ
И ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА**

Сарајево, 2018. године

Издавач

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине

За издавача

Др Ирена Хаџиабдић, предсједница

ДТП и штампа: Графика Шаран д.о.о. Сарајево

За штампарију: инг. граф. тех. Дејан Шаран

Тираж: 150

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Nacionalna i univerzitetska biblioteka

Bosne i Hercegovine, Sarajevo

336.5:329(497.6)(035)

342.849.2:336.5(496.7)(035)

PRAKTIKUM za finansiranje izborne kampanje i političkih partija / Irena Hadžiabdić
... [et al.]. - Sarajevo : Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, 2018. - 89 str.
: ilustr. ; 30 cm

Ćir. - Biografije autora: str. 85-87.

ISBN 978-9958-555-39-8

1. Hadžiabdić, Irena

COBISS.BH-ID 26187014

Централна изборна комисије Босне и Херцеговине на 36. сједнице одржаној
26.07.2018. године, одобрила је овај практикум за коришћење политичким
партијама.

Овај приручник је објављен у сарадњи са и захваљујући финансијској подршци
Савјета Европе. Ставови изнесени у приручнику ни на који начин не одражавају
званични став Савјета Европе.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Приручник се дистрибуира бесплатно!

Садржај

1. Финансирање политичких партија	7
2. Имплементација законских норми – препоруке и примјери из праксе	12
2.1. Извори финансирања политичких партија	12
2.1.1. Чланарине.....	14
2.1.2. Прилози физичких и правних лица – члан 5. и члан 6. Закона о финансирању.....	14
2.1.3. Забрањени прилози – члан 8. Закона о финансирању	18
2.1.4. Издавачка дјелатност, продаја пропагандног материјала и организовање партијских манифестација – члан 3. став (1) тачка ц) Закона о финансирању	23
2.1.5. Ограничења у вези са приходима од имовине и добит од предузећа у власништву политичких партија – члан 3. став (1) тачка д) Закона о финансирању.....	23
2.1.6. Коришћење финансијских средстава за остваривање циљева утврђених програмом – члан 4. став (1) Закона о финансирању	26
2.2. Издвајања из буџета за финансирање политичких партија.....	28
2.2.1. Финансирање политичких партија из буџета Босне и Херцеговине	28
2.2.2. Финансирање политичких партија из буџета Федерације Босне и Херцеговине	28
2.2.3. Финансирање политичких партија из буџета Републике Српске.....	29
2.2.4. Финансирање политичких партија из буџета Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине	30
2.3. Финансирање изборне кампање.....	32
2.3.1. Финансијско извјештавање о изборној кампањи	32
2.3.2. Трошкови изборне кампање	33
2.3.3. Намјенски рачун за финансирање изборне кампање	33
3. Подзаконски акти	34
3.1. Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких партија	34
3.2. Правилник о годишњим финансијским извјештајима политичких партија	35
3.3. Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима независних кандидата	35
3.4. Правилник о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија	36
4. Пословне књиге политичких партија и друге евиденције о приходима и расходима	38
4.1. Вођење пословних књига	38
4.2. Финансијска документација	40
4.3. Овлашћено лице за финансијски извјештај	40
5. Финансијско извјештавање	42
5.1. Форма и садржај финансијских извјештаја	42
5.2. Електронско подношење финансијских извјештаја путем апликације ФИ ЦИК БиХ ..	43
5.3. Подношење финансијских извјештаја независних кандидата	60
Закон о финансирању политичких партија.....	62

<i>Закон о финансирању политичких партија из буџета Републике, града и општине</i>	67
<i>Закон о финансирању политичких партија из буџета Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине</i>	69
<i>Закон о измјенама и допунама Закона о финансирању политичких партија из буџета Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине</i>	70
<i>Закон о измјенама и допунама Закона о финансирању политичких партија из буџета Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине</i>	70
<i>Изборни закон Босне и Херцеговине поглавље 15. Финансирање кампање</i>	71
<i>Правилник о годишњим финансијским извјештајима политичких партија</i>	73
<i>Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких партија</i>	79
<i>Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима независних кандидата</i>	81
<i>Биографије аутора</i>	85

ПОПИС ТАБЕЛА

Табела 1 <i>Преглед издатих извјештаја ревизије по годинама</i>	9
Табела 2 <i>Преглед изречених казни по годинама</i>	10
Табела 3 <i>Преглед поднешених пријава</i>	10
Табела 4 <i>Извори финансирања политичких партија у 2017. години</i>	13

ПОПИС ГРАФИКОНА

Графикон 1 <i>Структура извора финансирања политичких партија у 2017. години</i>	13
---	----

ПОПИС СЛИКА

Слика 1 <i>Линк за финансирање партија www.izbori.ba</i>	8
Слика 2 <i>Линк за финансијске извјештаје www.izbori.ba</i>	8
Слика 3 <i>Ургенција за инструкцију о уплати средстава у корист буџета БиХ</i>	19
Слика 4 <i>Одговор на захтјев Централне изборне комисије БиХ</i>	19
Слика 5 <i>Приступ апликацији ФИ ЦИК БИХ</i>	43
Слика 6 <i>Избор врсте финансијског извјештаја</i>	43
Слика 7 <i>Мени за унос података у финансијске извјештаје</i>	44
Слика 8 <i>Образац 1.1 Организациона структура политичке партије</i>	44
Слика 9 <i>Форма за унос података у Образац 1.1</i>	45
Слика 10 <i>Унос података о банковним рачунима</i>	45
Слика 11 <i>Форма за унос података о банковним рачунима</i>	46
Слика 12 <i>Унос података у Образац 2</i>	46
Слика 13 <i>Образац 3 Извори финансирања</i>	47
Слика 14 <i>Форма за унос података о чланаринама и осталим приходима</i>	47

Слика 15 Унос података о приходима за изабрани организациони дио политичке партије	48
Слика 16 Унос података о донаторима-физичка лица	48
Слика 17 Унос података о донаторима-правна лица	49
Слика 18 Унос података у Образац 3-а	49
Слика 19 Форма за унос података о прилозима физичких лица	49
Слика 20 Унос података у Образац 3-ц	50
Слика 21 Унос података у Образац 3-е	51
Слика 22 Форма за унос података о приходима из буџета	52
Слика 23 Форма за унос података у Образац 3-г	53
Слика 24 Образац 4 Расходи политичке партије	53
Слика 25 Креирање Обрасца 4	54
Слика 26 Унос података у Образац 4	54
Слика 27 Образац 4-1 Режијско-административни о остали трошкови	55
Слика 28 Форма за унос података о трошковима	55
Слика 29 Унос трошкова – избор врсте трошка	55
Слика 30 Форма за унос података о трошковима изборне кампање	56
Слика 31 Креирање Обрасца 5	57
Слика 32 Образац 5 Обавезе политичке партије	57
Слика 33 Форма за унос обавеза	57
Слика 34 Примјер уноса обавеза у Образац 5.1	58
Слика 35 Форма за унос обавеза у Образац 5.2	58
Слика 36 Потврда о поднесеном извјештају	59

Поштовани читаоци,

Задовољство нам је представити Практикум за финансирање изборне кампање и политичких партија, који издаје Централна изборна комисија Босне и Херцеговине уз помоћ Савјета Европе.

Циљ овог практикума је да омогући представницима политичких партија и независним кандидатима да стекну и прошире знања о прописаним изворима финансирања политичких партија и финансирању изборне кампање, роковима, садржају и начину подношења финансијских извјештаја.

Практикум садржи јасна и прецизна упутства о финансирању политичких партија и финансирању изборне кампање, одредбе Закона о финансирању политичких партија, Изборног закона Босне и Херцеговине и подзаконских аката, искуства Централне изборне комисије Босне и Херцеговине у спровођењу Закона о финансирању политичких партија и примјере из праксе.

Надамо се да ћете у овом практикуму пронаћи корисне информације које ће вам помоћи да боље разумијете област финансирања политичких партија.

Сарајево, август 2018. године

Аутори

1. Финансирање политичких партија

Финансирање политичких партија и изборних кампања у Босни и Херцеговини је уређено Законом о финансирању политичких партија (у даљем тексту: Закон о финансирању)¹, Поглављем 15. Изборног закона БиХ (у даљем тексту: Изборни закон БиХ)² који се односи на финансирање изборне кампање, Законом о финансирању политичких партија из буџета Републике, града и општине³, Законом о извршењу буџета Федерације Босне и Херцеговине⁴, те Законом о финансирању политичких партија из буџета Брчко Дистрикта БиХ.⁵

У складу са својим надлежностима, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Централна изборна комисија БиХ) је донијела подзаконске акте којима је уређено извјештавање у области финансирања политичких партија и изборних кампања, те процедуре по којима Служба за ревизију финансирања политичких партија врши преглед, контролу и ревизију финансијских извјештаја политичких партија.

У оквиру својих надлежности Централна изборна комисија БиХ испитује случајеве у којима није поступљено у складу с одредбама ових закона и може да одређеним лицима нареди да дају одговоре на питања у писаној форми, да би се обезбиједили документовани и други докази, те прибавиле изјаве свједока у вези с истрагом коју је евентуално покренула Централна изборна комисија БиХ, самостално или по уложеном приговору.

Централна изборна комисија БиХ је 2005. године успоставила Службу за ревизију финансирања политичких партија (у даљем тексту: Служба за ревизију). Служба за ревизију обавља преглед, контролу и ревизију финансијских извјештаја политичких партија које се воде на евиденцији Централне изборне комисије БиХ, те издаје извјештаје о извршеном прегледу и ревизији финансијских извјештаја политичких партија с мишљењем ревизора, налазима и препорукама.

Централна изборна комисија БиХ одлучује да ли су политичка партија или друго лице прекршили одредбе овог закона, и може изрећи санкције било којој политичкој партији због непридржавања наведених одредби или предузима одговарајуће административне мјере у оквиру своје опште надлежности, у складу са законом.

Објављивање информација о приходима и трошковима политичких партија доприноси укупној транспарентности изборног процеса. Централна изборна комисија БиХ све извјештаје ставља на располагање јавности путем своје интернет странице како би се обезбиједило да сви грађани имају приступ информацијама које су садржане у извјештајима.

1 “Службени гласник БиХ”, бр. 95/12 и 41/16.

Закон о финансирању политичких партија (“Службени гласник БиХ”, број 95/12) ступио је на снагу дана, 5.12.2012. године. Ступањем на снагу овог Закона, стављен је ван снаге Закон о финансирању политичких партија (“Службени гласник БиХ”, број: 22/00, 102/09 и 54/10). Закон о измјенама и допунама Закона о финансирању политичких партија (“Службени гласник БиХ”, број 41/16) ступио је на снагу 11.6.2016. године.

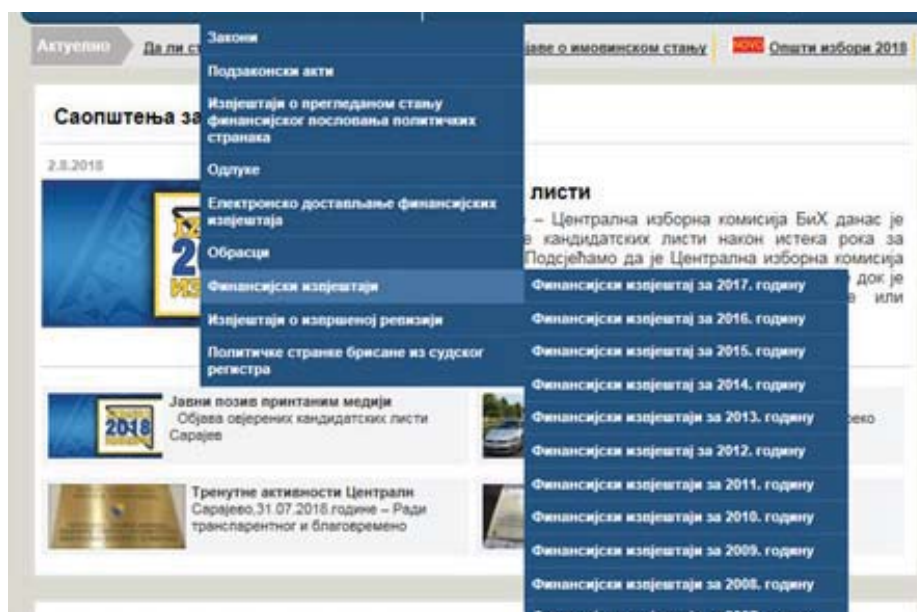
2 “Службени гласник БиХ”, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 и 31/16.

3 “Службени гласник РС”, бр. 65/08.

4 Закон о извршењу буџета Федерације Босне и Херцеговине се доноси за сваку календарску годину.

5 “Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ”, бр. 29/04, 14/07 и 19/07.

Јавности се дају на увид изводи из финансијских извјештаја политичких партија, како годишњих тако и постизборних финансијских извјештаја те извјештаји о извршеном прегледу и ревизији политичких партија с мишљењем ревизора, налазима и препорукама. Објављују се и информације и извјештаји о изворима финансирања политичких партија, подаци о износу трошкова изборне кампање и њеном финансирању, те подаци о средствима која су политичким партијама исплаћена из буџета свих нивоа власти.

Слика 1 Линк за финансирање партија www.izbori.ba

Слика 2 Линк за финансијске извјештаје www.izbori.ba

Осим Централне изборне комисије БиХ, обавезу да јавно прикажу поријекло и начин утрошка средстава прикупљених током протекле календарске године (рачуноводствене године) имају и политичке партије. Наиме, политичке партије имају обавезу да Завршни рачун и финансијски извјештај у коме се подробно наводе извори прихода, подаци о физичким и правним лицима која су дала добровољне прилоге те подаци о намјени, односно активностима за које су средства утрошена, објаве на својим интернет страницама.

Након спроведеног поступка прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија Служба за ревизију обавјештава Централну изборну комисију БиХ о свим неправилностима и кршењима одредби Закона о финансирању и одредби Изборног закона БиХ којима је уређено финансирање изборне кампање.

У свим случајевима, у којима Централна изборна комисија БиХ на основу налаза ревизије потврди основану сумњу о кршењу одредби Закона о финансирању, покреће поступак против политичких партија ради утврђивања одговорности, у коме се изводе нови докази, саслушавају свјedoци и овлашћене особе. Након спроведеног поступка Централна изборна комисија БиХ одлучује да ли је политичка партија прекршила Закон, и у оквиру својих надлежности изриче новчане казне или административне мјере у складу са Законом о финансирању и Изборним законом БиХ.

Прије изрицања казне или предузимања административне мјере, Централна изборна комисија БиХ настоји постићи да политичка партија, за коју је установљено да је прекршила одредбе овог Закона, добровољно отклони уочене недостатке, ако су они отклоњиви.

Уколико политичка партија добровољно не отклони недостатке, или су недостаци неотклоњиви, Централна изборна комисија БиХ ће санкционисати политичку партију прописаном новчаном казном, чија је висина примјерена тежини прекршаја, а имајући у виду претходна санкционисања и имовинско стање партије.

У периоду од 2005. до 2018. године извршена је контрола и ревизија финансијских извјештаја политичких партија и издато је више од 1.000 извјештаја о ревизији и прегледу.

Финансијски извјештај за	Број издатих извјештаја
2004.	9
2005.	59
2006.	69
2007.	70
2008.	86
2009.	86
2010.	96
2011.	95
2012.	102
2013.	101
2014.	118
2015.	118
2016.	127 у току

Табела 1 Преглед издатих извјештаја ревизије по годинама

У периоду од 2005. до јуна 2018. године изречено је укупно 349 новчаних казни, 83 административне мјере забране учешћа на наредним изборима и 2 административне мјере којима је политичкој партији наложено да дио прихода од имовине, који прелази 20% укупних прихода партије уплати у добротворне сврхе једној или више организација које су регистроване у Босни и Херцеговини за бављење добротворним радом.

У табели 2 су дати подаци о изреченим казнама политичким партијама.

Година изрицања казне	Број донешених одлука	Година кршења закона	Износ изречених казни (у КМ))	Укупан износ изречених казни (у КМ))	Административне мјере
2005.	40 одлука	2004.	56.000,00	56.000,00	
2007.	9 одлука	2004.	48.700,00	48.700,00	8
2008.	3 одлука	2005.	13.000,00	13.000,00	4
2009.	63 одлука	2005. 2006. 2007.	179.670,00	179.670,00	1
2010.	37 одлука	2008.	83.500,00	83.500,00	8
2011.	1 одлука	2008.	10.000,00	89.200,00	11
	33 одлука	2009.	79.200,00		
2012.	19 одлука	2010.	59.000,00	59.000,00	8
2013.	12 одлука	2010.	47.000,00	150.600,00	3
	1 одлука		25.000,00		
	30 одлука	2011.	78.600,00		
2014.	27 одлука	2012.	100.200,00	100.200,00	12
2015.	21 одлука	2013.	65.200,00	65.200,00	6
2016.	19 одлука	2014.	104.800,00	104.800,00	13
2017.	4 одлука		62.500,00	62.500,00	5
2017.	21 одлука		2015.	35.450,00	
2018.	1 одлука	2015.	3.000,00	15.000,00	6
	8 одлука	2017.	12.000,00		
Укупно 2005–2018.	349 одлука		1.062.820,00	1.062.820,00	85 мјера

Табела 2 Преглед изречених казни по годинама

Поред изречених санкција, Централна изборна комисија БиХ је у 67 случајева обавијестила надлежна тужилаштва и друге органе надлежне за спровођење закона о сумњи на извршена кривична дјела која се могу довести у везу с финансирањем политичких партија и финансирањем изборне кампање, као што је приказано у наредној табели.

Година/број пријава	Пријаве пореским управама	Пријаве Државној агенцији за истраге и заштиту	Пријаве тужилаштву	Пријаве канцеларијама за ревизију
2009.	1	1		
2013.			1	
2014.	13	2	12	
2015.	19	1	1	
2016.		5	1	
2017.				8
2018.		1	1	
Укупно	33	10	16	8

Табела 3 Преглед поднешених пријава

Централна изборна комисија БиХ сваке године подноси извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких партија Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине. Извјештај се дијели као скупштински штампани материјал.

У уводном дијелу извјештаја законодавцу (Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине) се указује на законски оквир који уређује финансирање политичких партија и изборних кампања. Потом се наводе активности које је спровела Централна изборна комисија БиХ, налази ревизије и препоруке за унапређење законског оквира, којим ће се повећати транспарентност извора финансирања политичких партија, те препоруке за хармонизацију државног и ентитетског законодавства у овој области. Слиједи препоруке из Извјештаја који је поднесен Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине (удаљем тексту: Парламентарној скупштини БиХ) у октобру 2017. године:

- Као и у претходном периоду Централна изборна комисија БиХ препоручује да се у наредном периоду посвети пажња даљем унапређењу транспарентности финансирања политичких партија. На основу наведеног и досадашњих стечених искустава у примјени Закона о финансирању, предлажемо да Парламентарна скупштина БиХ преиспита законодавство које регулише оснивање, политичко дјеловање и финансирање политичких партија и изборних кампања, те да се хармонизују ентитетски прописи и прописи Брчко Дистрикта БиХ с прописима на државном нивоу.
- Политичке партије имају организационе дијелове у оба ентитета и Брчко Дистрикту БиХ, али су регистроване према ентитетским законима о политичким организацијама, који прописују различите услове како за њихово оснивање, тако и за њихово дјеловање. У Федерацији БиХ политичке партије се оснивају у складу са Законом о политичким организацијама (“Службени лист СР БиХ”, број 27/91 – преузет у ФБиХ), у Републици Српској у складу са Законом о политичким организацијама (“Службени гласник РС”, број: 15/96 и 17/02) и Брчко Дистрикту БиХ у складу са Законом о политичким организацијама (“Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ”, број: 12/02, 19/07 и 2/08).
- Закон о финансирању (“Службени гласник БиХ”, број: 95/12 и 41/16) прописује да се финансирање политичких партија из ентитетских буџета, кантоналних буџета и буџета Брчко Дистрикта БиХ, те буџета других јединица локалне управе и самоуправе врши у складу с ентитетским законима и законом Брчко Дистрикта БиХ, иако Закон о финансирању политичких партија из буџета Републике Српске, града и општине (“Службени гласник РС”, број 65/08) и Закон о финансирању из буџета Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (“Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ”, број: 29/04 и 14/07) прописују другачији начин издвајања и расподјеле буџетских средства за финансирање политичких партија, а Федерација БиХ нема закон о финансирању политичких партија из буџета, па средства за њихово финансирање издваја у складу са Законом о извршењу Буџета Федерације Босне и Херцеговине, који доноси сваке године.
- Важећи Закон о финансирању не пружа адекватан оквир за потпуну реализацију препорука GRECO-а, па Централна изборна комисија БиХ предлаже Парламентарној скупштини БиХ да се интензивирају активности на његовим измјенама и допунама.
- Лицима овлашћеним за представљање и заступање политичке партије, којој је изречена административна мјера ускраћивања права да се кандидује на наредним изборима, ради кршења одредаба Закона о финансирању, прописати забрану оснивања нове политичке партије или дјеловања у другој партији, док траје административна мјера коју је изрекла Централна изборна комисија БиХ.
- Лице које политичка партија именује и овласти за вођење пословних књига, подношење финансијских извјештаја и које је овлашћено да контактира са Централном изборном комисијом БиХ, обавезно је континуирано се едуковати у складу с планом и програмом едукације који доноси Централна изборна комисија БиХ.

Анализа Закона о финансирању коју је урадио експертни тим Групе земаља Савјета Европе за борбу против корупције – GRECO, у оквиру трећег круга евалуације за Босну и Херцеговину – у области Транспарентност финансирања политичких партија и издат је Евалуацијски извјештај за Босну и Херцеговину, који је усвојио GRECO на 51. Пленарној сједници (Стразбур, 23–27. мај 2011. године). Након овог извјештаја, у којем је Босни и Херцеговини дато девет препорука за унапређење транспарентности финансирања политичких партија и издата су још четири извјештаја: Извјештај о усклађености за Босну и Херцеговину “Транспарентност финансирања политичких партија”⁶, Привремени Извјештај о усклађености за Босну и Херцеговину “Транспарентност финансирања политичких партија”⁷, Други привремени Извјештај о усклађености за Босну и Херцеговину “Транспарентност финансирања политичких партија”⁸ и Трећи привремени извјештај о усклађености Босне и Херцеговине са препорукама GRECO-а⁹. Констатације GRECO-а, изнесене у наведеним извјештајима, недвосмислено су указивале на чињеницу да реализација препорука зависи од измјена законске регулативе. У Трећем привременом извјештају о усклађености Босне и Херцеговине са препорукама GRECO-а, у оквиру трећег круга евалуације за Босну и Херцеговину – област Транспарентност финансирања политичких партија, наведено је да је од укупно девет једна препорука проведена на задовољавајући начин, а једна дјелимично.

У Четвртном привременом извјештају о усклађености Босне и Херцеговине са препорукама GRECO-а, у оквиру трећег круга евалуације – област Транспарентност финансирања политичких партија¹⁰, наведено је да је од укупно девет препорука GRECO-а пет реализовано дјелимично и једна на задовољавајући начин.

2. Имплементација законских норми – препоруке и примјери из праксе

У овом дијелу упознаћемо вас с прописима у области финансирања политичких партија, примјерима из праксе, али и са коментарима појединих законских рјешења.

2.1. Извори финансирања политичких партија

У складу са Законом о финансирању, политичка партија се може финансирати из: чланарина, добровољних прилога правних и физичких лица, издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и организовања партијских манифестација, прихода од имовине у власништву политичке партије, буџета Босне и Херцеговине у складу са овим Законом, ентитетских буџета, кантоналних буџета и буџета Брчко Дистрикта БиХ, те буџета других јединица локалне управе и самоуправе у складу са законом (ентитетским прописима) и добити од предузећа у власништву политичке партије.

Да би се сагледало учешће појединих извора финансирања политичких партија у укупним приходима, слиједи примјер финансирања у 2017. години.

6 Усвојио GRECO на 61. Пленарној сједници, Стразбур, 14–18. октобар 2013. године.

7 Усвојио GRECO на 64. Пленарној сједници, Стразбур, 16–20. јун 2014. године.

8 Усвојио GRECO на 68. Пленарној сједници, Стразбур, 15–19. јуна 2015. године.

9 Усвојио GRECO на 72. Пленарној сједници, Стразбур, 27. јуна до 01. јула 2016. године.

10 Усвојен на 76. Пленарној сједници у Стразбуру, 19–23. јун 2017. године.

(1) Приходи	Износ	Структура
- Чланарина	1.725.607,19 KM	7,7%
- Прилози физичких лица	1.377.976,99 KM	6,1%
- Прилози правних лица	80.785,35 KM	0,4%
- Приходи од имовине политичке партија	628.319,67 KM	2,8 %
- Добит од правних лица у власништву партије	0,00 KM	0,0 %
- Приходи од поклоне и услуга које партија није имала обавезу да плати	219.475,95 KM	1,0 %
- Приходи из буџета	18.207.566,66 KM	81,0 %
- Приходи од издав. дјелатности, продаје проп. материјала и организ. партијских манифестација	843,00 KM	0,0 %
- Остали приходи	245.561,23 KM	1,1 %
Укупан приход	22.486.136,04 KM	100,0 %
(2) Дуговања политичких партија на дан 31.12.2017. године	6.264.158,87 KM	

Табела 4 Извори финансирања политичких партија у 2017. години

Графикон 1 Структура извора финансирања политичких партија у 2017. години

Из графикана 1 је видљиво да су поред прихода из буџета, чланарине и прилози физичких лица најзначајни извори финансирања политичких партија. У поступку контроле финансијских извјештаја утврђено је да мали број политичких партија средства за свој рад обезбјеђује од чланарина својих чланова, иако би, имајући у виду да се ради о традиционалном извору финансирања, требале да доминантно у својој структури финансирања имају приходе од чланарина.

2.1.1. Чланарине

Под чланарином се, у смислу Закона о финансирању, сматра редовни новчани износ који члан политичке партије плаћа, на начин и под условима утврђеним статутом или другим актом политичке партије (одлука о висини и начину плаћања чланарине).

Политичка партија има обавезу да води евиденције о пријему чланарина, те да средства од чланарина примљена у готовини, уплати на трансакциони рачун политичке партије најкасније у року од 10 дана од дана пријема уплате.

Сваки износ који члан партије уплати у већем износу у односу на прописану чланарину, сматра се прилогом физичког лица и као такав се исказује у финансијском извјештају.

2.1.2. Прилози физичких и правних лица – члан 5. и члан 6. Закона о финансирању

Политичке партије добијају финансијску подршку од физичких и правних лица. Ова лица финансијски помажу рад политичких партија на два начина: добровољним прилозима у новцу или пружањем услуга или давањем производа политичкој партији без наплате (неновчаним донацијама).

Законом о финансирању прописан је лимит на висину прилога физичких и правних лица.

Политичка партија од једног физичког лица може у току календарске године да прими прилоге у укупном у износу од 10.000,00 КМ, док укупан износ који члан политичке партије уплати на име партије у току једне календарске године не може да прелази износ од 15.000,00 КМ, што укључује и чланарину. Физичка лица без обзира да ли су из земље или иностранства прилоге дају под истим условима и у оквиру лимита прописаног овим законом.

Лимит на висину прилога правних лица износи 50.000,00 КМ.

Политичке партије су, такође, дужне да воде евиденцију о пријему добровољних прилога, те издају потврду о њиховом пријему.

Прегледом и ревизијом финансијских извјештаја је утврђено да политичке партије не воде евиденције о пријему неновчаних донација, најчешће у виду бесплатног коришћења пословних просторија, као и да не издају потврде о пријему прилога, како неновчаних, тако и новчаних. Врло често, на захтјев Централне изборне комисије БиХ, политичке партије умјесто копије издатих потврда о пријему прилога достављају копију извода са трансакционог рачуна, благајничког налога наплате или признанице. Иако наведени документи могу да обезбиједу податке о донатору, као што су име и презиме/назив, детаљније податке из којих би се утврдио идентитет донатора не могу обезбиједити. Зато је неопходно да партије успоставе правилне евиденције о пријему прилога, те да сваком физичком и правном лицу издају потврде.

Чланом 6. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких партија утврђено је да потврда треба да садржава сљедеће податке: назив политичке партије, серијски број потврде, укупан износ чланарине/прилога, име и презиме/назив донатора, број личног документа/идентификациони број донатора, адреса и мјесто пребивалишта/сједишта донатора, датум уплате, датум издавања потврде и потпис овлашћеног лица. Потврда се издаје у два примјерка, од којих се један примјерак даје донатору, а други задржава политичка партија.

Примјери из праксе – кршење одредби Закона о финансирању, члана 5. став (4) – невођење евиденција о прилозима и члана 6. став (3) – лимит на висину прилога.

Примјер 1.

Чланом 5. став (3) и став (4) Закона о финансирању прописано је сљедеће:

“За добровољне прилоге који се дају политичкој партији у форми производа или услуга физичка и правна лица дужна су да издају рачун на којем ће бити назначена тржишна вриједност поклоњеног производа или услуге, те на којем је назначено да гласи на политичку партију и да не подлијеже наплати.

Политичке партије дужне су да воде евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те издавати потврде о пријему чланарина и добровољних прилога.“.

За непридржавање одредби члана 5. став (4) Закона о финансирању прописана је новчана санкција у износу од 500,00 до 10.000,00 КМ¹¹

У поступку прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2015. годину, утврђено је да политичка партија није у пословним књигама евидентираала неновчане донације по основу бесплатног коришћења пословних простора у власништву општина Босанска Крупа, Градачац, Хаџићи, Фојница, Јабланица, Фоча-Устиколина, Илијаш, Ново Сарајево и Стари Град, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању.

Након спроведеног поступка, Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуку којом је овој политичкој партији изрекла новчану казну у износу од 3.000,00 КМ.

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Centralne izborne komisije BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju od strane političke partije -----, sa sjedištem u -----, zastupanoj po predsjedniku partije, Centralna izborna komisija BiH je na 60. sjednici, održanoj dana 06.12.2017. godine, donijela

ODLUKU

(1) Politička partija ----- odgovorna je što u 2015. godini nije u poslovnim knjigama evidentirala nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostora u devet općina, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju,

pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) i primjenom člana 19. Zakona o finansiranju izriče novčana kazna u iznosu od **3.000,00 KM (slovima: trihiljade konvertibilnih maraka).**

¹¹ Измјенама и допунама Закона о финансирању (“Службени гласник БиХ”, 41/16) подигнута је горња граница казне са 5.000,00 на 10.000,00 КМ.

(1) Novčana kazna iz stava (1) ove одлуке uplatiće se u roku od osam дана od дана pravosнажности ove одлуке на račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

O b r a z l o ž e n j e

...

Nadalje, u dokaznom postupku Centralna izborna komisija BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu i utvrdila:

- da politička partija nije u poslovnim knjigama evidentirala nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostora u vlasništvu općina Bosanska Krupa, Gradačac, Hadžići, Fojnica, Jablanica, Foča-Ustikolina, Ilijaš, Novo Sarajevo i Stari Grad.

...

На одлуку Централне изборне комисије БиХ политичка партија је уложила жалбу, која је рјешењем Суда Босне и Херцеговине одбијена као неоснована.

Примјер 2.

Одредбом члана 6. Закона о финансирању (Ограничење висине прилога) прописано је следеће:

“Укупан износ добровољних прилога физичког лица једној политичкој партији не смије да прелази износ од 10.000,00 КМ у календарској години. Укупан износ који члан политичке партије уплати на име партије у току једне календарске године не може да прелази износ од 15.000,00 КМ, што укључује и чланарину.“

За прекорачење лимита на висину прилога одредбама члана 20. Закона о финансирању прописана је новчана казна у висини троструког износа средстава, која су премашила прописани лимит.

У извјештају о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2014. годину и постизборног финансијског извјештаја – Локални избори 2014. године утврђено је да је политичка партија примила прилог физичког лица у већем износу у односу на лимит на висину прилога за 14.000,00 КМ, чиме су прекршене одредбе члана 6. став (3) Закона о финансирању.

Централна изборна комисија БиХ је након спроведеног поступка донијела одлуку којом је овој политичкој партији за повреду члана 6. став (3) Закона о финансирању изрекла новчану казну у износу од 14.500,00 КМ.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Centralne izborne komisije BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju od strane političke partije -----, sa sjedištem u -----, zastupanoj po predsjedniku partije, Centralna izborna komisija BiH je na 42. sjednici, održanoj dana 17.08.2017. godine, donijela

O D L U K U

(1) Politička partija ----- odgovorna je što u 2014. godini:

a) nije sačinila program utroška sredstava za 2014. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju i

b) primila prilog fizičkog lica u većem iznosu u odnosu na zakonom propisani limit na visinu priloga, čime je prekršila odredbe člana 6. stav (3) Zakona o finansiranju,

pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) i primjenom čl. 19. i 20. Zakona o finansiranju izriče:

(1) za povredu iz stava (1) tačke a) novčana kazna u iznosu od 500,00 KM (slovima: petstotina konvertibilnih maraka) i

(2) za povredu iz stava (1) tačke b) novčana kazna u iznosu od 14.500,00 KM (slovima: četrnaest hiljada i petstotina konvertibilnih maraka), odnosno

jedinstvena novčana kazna u iznosu od 15.000,00 KM (slovima: petnaest hiljada konvertibilnih maraka).

(2) Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

O b r a z l o ž e n j e

...

Nadalje, u dokaznom postupku Centralna izborna komisija BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja-Opšti izbori 2014. godine i utvrdila:

- da partija nije sačinila program utroška sredstava za 2014. godinu, odnosno da sredstva osigurana za finansiranje političke partije nije trošila u skladu sa programom utroška sredstava, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju i

- da je primila prilog fizičkog lica u većem iznosu u odnosu na limit na visinu priloga za 14.000,00 KM, čime su prekršene odredbe člana 6. stav (3) Zakona o finansiranju. Uvidom u izvod sa transakcijskog računa broj 1 od 02.06.2014. godine, utvrđeno je da je fizičko lice uplatilo partiji sredstva u iznosu od 24.000,00 KM. Partija je ova sredstva iskazala na obrascu 3-f (prihodi iz budžeta) gdje je umjesto naziva nivoa vlasti upisala ime ovog fizičkog lica. Takođe, uvidom u dokumentaciju koju je dostavilo Ministarstvo finansija Kantona 10, utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 24.000,00 KM, koja su planirana za političku partiju --- za 2013. godinu, isplaćena Klubu neovisnih zastupnika, dana 03.02.2014. godine, i to na račun fizičkog lica. Imajući u vidu da su sredstva za rad kluba isplaćena dana 03.02.2014. godine, tj. prije nego što je politička partija --- upisana u registar suda, kao i da je sredstva, gotovinski, na transakcijski račun uplatilo jedno fizičko lice, činjenica da je partija prekršila odredbe člana 6. stav (3) Zakona o finansiranju.

...

На одлуку Централне изборне комисије БиХ политичка партија је уложила жалбу, која је рјешењем Суда Босне и Херцеговине одбијена.

2.1.3. Забрањени прилози – члан 8. Закона о финансирању

Према одредбама Закона о финансирању, политичким партијама су забрањени прилози органа управе: државе, ентитета, кантона, Брчко Дистрикта БиХ, те градских и општинских органа, јавних институција, јавних предузећа, приватних предузећа која су са органима извршне власти склопила уговоре о јавним набавкама, хуманитарних организација, неименованих, односно анонимних донатора, вјерских заједница, синдиката, удружења и других непрофитних организација које се финансирају јавним средствима без обзира на износ средстава, затим правних лица у којима уложени јавни капитал износи најмање 25% и других држава, страних политичких партија и страних правних лица.

Забрањеним прилозима државних органа не сматра се коришћење пословних просторија које су политичким партијама дате на бесплатно коришћење, на основу одлуке надлежног органа.

Изузетно, када је у питању забрана финансирања политичких партија од других држава, страних политичких партија и страних правних лица, она се не односи на финансирање програма намијењених за едукацију, а с циљем развоја и промовисања демократских принципа.

Такви програми ни у којем случају не смију да буде потпора остварењу програмских циљева било које политичке партије појединачно.

Приватна предузећа која су са органима извршне власти на свим нивоима у Босни и Херцеговини склопила уговоре о јавној набавци услуга, уговоре о јавној набавци роба или уговоре о јавној набавци радова, у складу с прописима о јавним набавкама у Босни и Херцеговини, не могу да финансијски помажу политичке партије, ако вриједност свих уговора у једној календарској години прелази износ од 10.000,00 КМ.

Забрањено је давање добровољних прилога у новцу, или у форми производа, посредством трећих лица (посредника).

Евентуални добровољни прилози уплаћени на рачун политичке партије из недопуштених извора, као и износи добровољних прилога који прелазе законом утврђене лимите, те евентуалне уплате добровољних прилога од неименованих, односно анонимних донатора, политичка партија је дужна да уплати у корист буџета Босне и Херцеговине, најкасније у року осам дана од дана примљене уплате, те да о томе обавијести Централну изборну комисију БиХ.

Међутим, ову одредбу Закона о финансирању Министарство финансија и трезора БиХ је учинило неprovedивом, као што се види из одговора на захтјев Централне изборне комисије БиХ овом Министарству да се достави инструкција о начину уплате средства у буџет.

Broj: 03-07-6-852-2/15
Sarajevo, 22.01.2016. godine
H.G.

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA I TREZORA
Trg Bosne i Hercegovine 1
Sarajevo

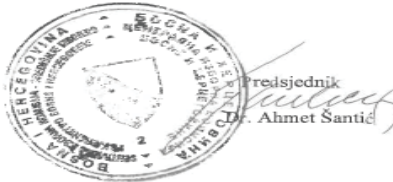
PREDMET: Urgencija za instrukciju o uplati sredstva u korist budžeta BiH

Uvidom u službenu evidenciju Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, utvrđeno je da niste postupili po našem zahtjevu, broj: 03-07-6-852-1/15 od 28.12.2015. godine, koji vam je dostavljen 04.01.2016. godine, odnosno niste dostavili instrukciju o načinu uplate u budžet Bosne i Hercegovine, sredstava koja političke stranke ostvare iz nedopuštenih izvora.

Obzirom da je, u skladu sa odredbama člana 8. stav (7) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj: 95/12), politička stranka kojoj su na račun uplaćeni prilozima iz nedopuštenih izvora, kao i prilozima koji prelaze limit utvrđen u članu 6. ovog Zakona, te eventualni prilozima od neimenovanih, odnosno anonimnih donatora, dužna iste uplatiti u korist budžeta Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku osam dana od dana primljene uplate, molimo da u što kraćem roku dostavite instrukciju o načinu njihove uplate u budžet Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Dostaviti:
-Naslovu
-a/a

Слика 3 Ургенција за инструкцију о уплати средстава у корист буџета БиХ

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

Broj:08-16-1-102-2/16
Sarajevo, 19.01.2016. godine

PRIMLJENI:	25-01-2016
Opis:	03-07-6-852-3

03:01
17
115
0

BOSNA I HERCEGOVINA
Centralna izborna komisija
Danijela Ozme br 7
11 000 Sarajevo

Predmet:Odgovor na zahtjev za Instrukciju za uplatu sredstava, dostavlja se

Veza:Vaš akt broj:03-07-6-852-1/15 od 28.12.2015. godine

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je svojim aktom broj i datum veze tražila instrukciju za uplatu sredstava u budžet institucija BiH od strane političkih stranaka iz nedopuštenih izvora finansiranja. Razmatrajući vaš zahtjev i odredbe člana 6. i člana 8. Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12) obavještavamo vas da Ministarstvo finansija i trezora BiH nemože dati traženu instrukciju i pored činjenice da je takva aktivnost propisana navedenim Zakonom.

Ministarstvo finansija i trezora BiH je mišljenja da bi, postupajući po vašem zahtjevu, moglo doći do uplate sredstava u budžet institucija Bosne i Hercegovine a da se prije toga nije utvrdio izvor, osnov i porijeklo sredstava što bi moglo nanijeti štetu i trošak bužetu institucija BiH jer se radi o sredstvima iz nedopuštenih izvora finansiranja koji Zakonom o finansiranju političkih stranaka nisu dozvoljeni.

tim u vezi Ministarstvo finansija i trezora BiH predlaže Centralnoj izbornoj komisiji BiH da se pokrene izmjena i dopuna Zakona o finansiranju političkih stranaka u ovom dijelu kako bi se na drugačiji način uredila oblast prekoračenja propisanih limita uplata na ime donacija i novčanih priloga fizičkih i pravnih lica političkim strankama.

Dok se zakonski ne uredi ova oblast u smislu sigurnog i zakonitog porijekla uplata preko dozvoljenog limita Ministarstvo finansija i trezora BiH nemože prihvatati uplate tih sredstava na Jedinствени račun trezora BiH.

S poštovanjem,

Слика 4 Одговор на захтјев Централне изборне комисије БиХ

На основу одредбе члана 14. став (3) Закона о финансирању, дата је могућност да политичке партије, прије изрицања казне или предузимања административне мјере од Централне изборне комисије БиХ, могу добровољно да отклоне уочене недостатке, ако су они отклоњиви. То значи да донаторима могу да врате забрањене прилоге или дио прилога који прелази законом прописани лимит.

Прегледом и ревизијом финансијских извјештаја, утврђено је да су политичке партије у претходном периоду остваривале приход из забрањених извора: примале прилоге правних лица која имају склопљене уговоре о јавним набавкама са органима извршне власти, прилоге анонимних донатора и удружења која су се финансирала средствима из буџета, примале прилоге општина и јавних предузећа, што је забрањено одредбама члана 8. Закона о финансирању.

Примјери из праксе – кршење одредби Закона о финансирању, члана 8. став (1) и став (4) – забрањени прилози.

Примјер 1.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2014. годину утврђено је, између осталог, да је политичка партија примила прилоге анонимних донатора у укупном износу од 8.000,00 КМ и да је примила новчане прилоге у износу од 49.814,00 КМ од правног лица које је у 2014. години склопило уговор о јавним набавкама, с органом извршне власти, који прелази 10.000,00 КМ, што је супротно одредбама члана 8. став (1) и став (4) Закона о финансирању.

Након спроведеног поступка, Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуку којом је овој политичкој партији због прекршаја одредби члана 8. став (1) и став (4) изрекла новчану казну у износу од 58.100,00 КМ.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), člana 15.6 stav (2) Izbornog zakona BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Centralne izborne komisije BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju od strane političke partije -----, sa sjedištem u ----, zastupanoj po predsjedniku partije, zbog kršenja odredaba Zakona o finansiranju i Izbornog zakona BiH, Centralna izborna komisija BiH je na 92. sjednici, održanoj dana 08.12.2016. godine, donijela

ODLUKU

(1) Politička partija ----- odgovorna je što u 2014. godini:

- a) nije izdala potvrde o prijemu novčanih priloga fizičkih lica u износу од 77.034,06 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању,
- b) примила новчане прилоге од три анонимна донатора у укупном износу од 8.000,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) тачке е) Закона о финансирању,
- c) примила новчане прилоге у износу од 49.814,00 КМ од правног лица, које је у 2014. години склопило уговор о јавним набавкама, с органом извршне власти, који прелази 10.000,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању и

d) prekoračila limit na troškove izborne kampanje za iznos od 32.137,05 KM, čime je prekršila odredbe člana 15.10 stav (2) Izbornog zakona BiH.

pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) i primjenom člana 19. i 20. Zakona o finansiranju i člana 15.6 stav (2) Izbornog zakona BiH, a u vezi sa članom 6.7 stav (1) tačka 1. Izbornog zakona BiH izriče:

- 1) za povredu iz stava (1) tačke a) novčana kazna u iznosu od **2.000,00 KM (slovima: dvije hiljade konvertibilnih maraka)**,
- 2) za povredu iz stava (1) tačke b) novčana kazna u iznosu od **8.100,00 KM (slovima: osam hiljada stotinu konvertibilnih maraka)**,
- 3) za povredu iz stava (1) tačke c) novčana kazna u iznosu od **50.000,00 KM (slovima: pedeset hiljada konvertibilnih maraka)** i
- 4) za povredu iz stava (1) tačke d) novčana kazna u iznosu od **2.000,00 KM (slovima: dvije hiljade konvertibilnih maraka)**

jedinstvena novčana kazna u iznosu od 62.100,00 KM (slovima: šezdeset dvije hiljade stotinu konvertibilnih maraka).

(2) Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

O b r a z l o ž e n j e

...

Nadalje, u dokaznom postupku Centralna izborna komisija BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu i utvrdila:

...

- da je u svom finansijskom izvještaju prijavila novčane priloge od tri fizička lica u ukupnom iznosu od 8.000,00 KM, koja su u izjavama, dostavljenim Centralnoj izbornoj komisiji BiH, navela da nisu donatori partije. Na osnovu izjava fizičkih lica da nisu dali donacije, te bankarskih naloga koji ne sadrže podatke o identitetu donatora, nedvosmisleno je utvrđeno da je politička partija primila priloge od anonimnih donatora, a ne onih čija je imena navela u finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe člana 8. stav (1) tačka e) Zakona o finansiranju.
- da je primila novčane priloge u iznosu od 49.814,00 KM od pravnog lica, koje je u 2014. godini sklopilo ugovor o javnim nabavkama, s organom izvršne vlasti, koji prelazi 10.000,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 8. stav (4) Zakona o finansiranju. Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, Općina Ilidža je dostavila akt, broj: 04-14-310/16 od 18.01.2016. godine, u kome navodi da je sa pravnim licem dana 17.06.2014. godine sklopila ugovor o javnim nabavkama, na iznos od 198.139,49 KM. Tokom 2014. godine realizovan je dio ugovora, u iznosu od 102.612,44 KM.

...

На одлуку Централне изборне комисије БиХ политичка партија је уложила жалбу, која је рјешењем Суда Босне и Херцеговине одбијена.

Примјер 2.

У извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2013. годину наведено је сљедеће:

“На основу података које је доставила Општина Источни Дрвар утврђено је да је из буџета ове општине, током 2013. године, партији укупно исплаћено 80,00 KM, и то на рачун физичког лица. Средства су исплаћена на терет Буџетске резерве,

а на основу Одлуке Начелника Општине Источни Дрвар, број: 01-22-383/13 од 12. 07. 2013. године.

С обзиром на то да се приходом из буџета сматра само приход дефинисан чланом 3. став (1) тачка е) и чланом 7. Закона о финансирању, а да је партија примила средства из буџетске резерве Општине Источни Дрвар, партија је примајући ова средства прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању.“

Централна изборна комисија БиХ је због прекршаја члана 8. став (1) Закона о финансирању донијела одлуку којом је политичкој партији изрекла новчану казну.

На основу члана 14. став (2) Закона о финансирању („Службени гласник БиХ“, број: 95/12), члана 193. став (1) Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13) и члана 18. Пословника Централне изборне комисије БиХ („Службени гласник БиХ“, бр. 50/07, 33/09, 24/13 и 32/14) у поступку утврђивања кршења одредаба Закона о финансирању од стране политичке странке ----, са сједиштем у ----, заступаној по предсједнику странке, због кршења одредаба Закона о финансирању политичких странака, Централна изборна комисија БиХ је на 63. сједници, одржаној дана 09.12.2015. године, д о н и ј е л а

О Д Л У К У

Политичка странка ---- одговорна је што у 2013. години:

а) није водила евиденцију о пријему добровољних прилога, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању,

б) остварила **забрањени прилог у износу од 80,00 КМ** и користила пословни простор у власништву Општине Вукосавље, бесправно и без плаћања закупа, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању, и

с) примила прилоге у укупном износу од 5.700,00 КМ од правних лица која су склопила уговоре о јавним набавкама радова и роба са органима извршне власти на свим нивоима у Босни и Херцеговини чија је вриједост већа од 10.000,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању,

па јој се на основу члана 15. став (2) и примјеном члана 19. и члана 20. Закона о финансирању изриче:

1) за повреду из става (1) тачке а) новчана казна у износу од 500,00 КМ (словима: петстотина конвертибилних марака),

2) за повреду из става (1) тачке б) новчана казна у износу од 600,00 КМ (словима: шестстотина конвертибилних марака), и

3) за повреду из става (1) тачке ц) новчана казна у износу од 6.000,00 КМ (словима: шест хиљада конвертибилних марака), односно

јединствена новчана казна у износу од 7.100,00 КМ (словима: седамхиљада и стотину конвертибилних марака).

Новчана казна из става (1) ове одлуке уплатиће се у року од осам дана од дана правоснажности ове одлуке на рачун Министарства финансија и трезора БиХ.

Образложење

...

Надаље, у доказном поступку Централна изборна комисија БиХ је провела доказе увидом у Коначни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2013. годину и утврдила:

- да политичка странка није у пословним књигама евидентирала неновчане донације по основу бесплатног коришћења пословних простора Удружења грађана „Кључки бисери“, Удружења избјеглих и расељених лица Пале и Општине Сребреница, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању,

- да је примила прилог Општине Источни Дрвар у износу од 80,00 КМ и

- да је користила пословни простор у власништву Општине Вукоставље, бесправно и без плаћања закупа, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању, и

- да је примила прилоге у укупном износу од 5.700,00 КМ од правних лица “Енерготехника” д.о.о. Добој и “Мојић” д.о.о. Бијељина која су склопила уговоре о јавним набавкама радова и роба са органима извршне власти на свим нивоима у Босни и Херцеговини, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању.

...

2.1.4. Издавачка дјелатност, продаја пропагандног материјала и организовање партијских манифестација – члан 3. став (1) тачка ц) Закона о финансирању

Законодавац је прописао овај извор финансирања, не водећи рачуна о импликацијама на дјелатност политичких партија, као организација у које се грађани слободно и добровољно организују ради учешћа на изборима, а с циљем спровођења политичких активности и остваривања политичких циљева.

Да би се политичка партија бавила издавачком дјелатношћу или продајом пропагандног материјала, морала би ући у сферу профитне дјелатности, која захтијева властито издаваштво, производне погоне или властиту трговинску дјелатност. Тиме се политичкој партији као непрофитној организацији намећу све обавезе у складу са пореским прописима, обавеза уласка у ПДВ систем, обавеза фискализације и друге пореске обавезе по основу директних пореза, што је удаљава од стварних циљева. Иста је ситуација уколико би се политичка партија бавила организацијом партијских манифестација, с циљем остваривања добити из које би финансирала своје политичке активности.

Чак и да пропагандни материјал политичка партија обезбједи као донације правних и физичких лица, њиховом продајом постаје порески обавезник, што је својствено профитно оријентисаним друштвима.

2.1.5. Ограничења у вези са приходима од имовине и добит од предузећа у власништву политичких партија – члан 3. став (1) тачка д) Закона о финансирању

Политичка партија у свом власништву може да има имовину и од ње да остварује приход којим ће финансирати своје политичке активности. Закон о финансирању не прописује која је то имовина коју може да посједује политичка партија, али прописује годишњи лимит на овај извор финансирања.

Годишњи приход политичке партије од имовине не смије прећи 20% укупног прихода политичке партије, оствареног из свих извора. Уколико политичка партија од имовине оствари приход који је већи од 20% укупних прихода, тада је обавезна да у року од 30 дана, од дана подношења финансијског извјештаја Централној изборној комисији БиХ, износ изнад овог процента уплати у добротворне сврхе једној или више организација које су регистроване у Босни и Херцеговини за

бављење добротворним радом. Доказ да је средства уплатила организацији која је регистрована за бављење добротворним радом, те да се та организација заиста бави добротворним радом, а не само да има уписану ту дјелатност, доставља Централној изборној комисији БиХ.

Политичким партијама је забрањено да остварују приходе од имовине која није у њиховом власништву.

Политичка партија може да се финансира од добити предузећа која су у њеном власништву, под условом да обављају дјелатност која је дозвољена Законом о финансирању. Предузеће у власништву политичке партије може да се бави само дјелатношћу везаном за културу или издавачку дјелатност. Поред тога што је прописана врста дјелатности предузећа у власништву политичких партија, Законом о финансирању је прописан лимит на висину прихода који политичка партија може да остварује из овог извора.

Годишњи приход политичке партије од добити предузећа у њеном власништву не смије да пређе 20% укупног прихода политичке партије. Уколико политичка партија оствари приход по овом основу који је већи од 20% укупног прихода партије, обавезна је да ту разлику да у добротворне сврхе, на исти начин као и разлику од прихода од имовине.

Примјери из праксе – кршење одредби Закона о финансирању, члана 3. став (4)¹² – прекорачење лимита на висину прихода од имовине.

Примјер 1.

У извјештају о ревизији финансијских извјештаја за 2004. годину наведено је следеће:

“С обзиром на то да је укупно остварени приход политичке партије у извјештајном периоду износио 121.755,00 КМ, закључили смо да је приход од имовине у власништву партије у извјештајном периоду износио 44.540,00 КМ, односно 36,58% укупно оствареног прихода.

Члан 3. став 4. Закона о финансирању прописује обавезу политичким партијама чији приход од имовине прелази 20% укупно оствареног прихода да у року од 30 дана од дана подношења финансијског извјештаја приход који прелази наведених 20% даје у добротворне сврхе.

Како је 20% укупно оствареног прихода партије 24.351,00 КМ, партија је била дужна дати у добротворне сврхе 20.189,00 КМ.

Партија је дала добротворне прилоге у школском прибору избјегличком центру у Старом Илијашу у износу од 680,00 КМ, што је, 30.6.2005., исплаћено путем благајне.

Када од 20.189,00 КМ, колико је партија дужна дати у добротворне сврхе, одузмемо износ од 680,00 КМ, долазимо до закључка да преостали износ прихода од имовине у висини од 19.509,00 КМ партија није дала у добротворне сврхе, чиме је прекршила одредбе члана 3. став (4) Закона о финансирању.“

Централна изборна комисија БиХ је због прекршаја члана 3. став (4) Закона о финансирању донијела одлуку којом је политичкој партији изрекла новчану казну.

---

12 Закон о финансирању (“Службени гласник БиХ”, бр. 22/00).

Na osnovu člana 13. stav (2) i člana 15. stav (1) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 22/00), a u vezi sa članom 15.6. stav (2) Izbornog zakona BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 29/02, 4/04, 20/04 i 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06 i 24/06), Centralna izborna komisija BiH je na 31. sjednici, održanoj dana 24.05.2007. godine donijela

ODLUKU

(1) Politička partija ----, sa sjedištem u ---, **odgovorna je** što u 2004. godini nije uplatila iznos od 19.509,00 KM, koji se odnosi na prihod od imovine i koji prelazi iznos od 20% ukupnog godišnjeg prihoda partije, u dobrotvorne svrhe, čime je prekršila odredbu **člana 3. stav (4)**. Zakona o finansiranju, pa joj se na osnovu navedene zakonske odredbe i primjenom člana 15. stav (1) Zakona o finansiranju izriče novčana kazna u iznosu od **1.000,00 KM (slovima: hiljadu konvertibilnih maraka)**.

(2) Nalaže se političkoj partiji da iznos od 19.509,00 KM uplati u roku od 15 dana od dana prijema ove Odluke, u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje se bave dobrotvornim radom i da o tome dostavi dokaz Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a ukoliko u ostavljenom roku ne izvrši svoje obaveze iz ovog stava, Centralna izborna komisija BiH će izdati nalog za prinudno izvršenje ove administrativne mjere.

(3) **Uplata novčane kazne iz stava (1) ove odluke** vrši se na račun Ministarstva finansija i trezora BiH, broj: 000 003 00000001 45, kod Centralne banke BiH, sa pozivom na broj 37111 i sa naznakom-kazna po odluci Centralne izborne komisije BiH broj: 01-07-6-1727/07 od 24.05.2007. godine, u roku od osam (8) dana od dana pravosnažnosti **odluke**, a dokaz o izvršenoj uplati dostaviti Centralnoj izbornoj komisiji BiH.

Obrazloženje

...

Služba za reviziju je utvrdila da je politička partija ---- u kontrolisanom periodu ostvarila prihode od imovine u vlasništvu partije *u iznosu većem od 20% ukupnog godišnjeg prihoda partije*, jer je ukupni ostvareni prihod koji je iskazala ova politička partija iznosio 121.755,00 KM u okviru kojeg je prihod po osnovu imovine iznosio 44.540,00 KM, odnosno 36,58 %. Kako limit ove vrste prihoda od 20% od ukupnog prihoda iznosi 24.251,00 KM, slijedi da je isti premašen za *iznos od 20.189,00 KM*, a koji iznos je partija bila obavezna dati u dobrotvorne svrhe u skladu sa odredbom člana 3. stav (4) Zakona o finansiranju.

Isto tako, utvrđeno je da politička partija ---- je dala u dobrotvorne svrhe iznos od 680,00 KM, a da iznos od 19.509,00 KM nije dala u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje se bave dobrotvornim radom, što je bila obavezna kako je već navedeno, u skladu sa odredbom člana 3. stav (4) Zakona o finansiranju.

...

На одлуку Централне изборне комисије БиХ политичка партија је уложила жалбу, која је рјешењем Суда Босне и Херцеговине одбијена као неоснована. Партија је, затим, извршила уплату у добротворне сврхе у износу од 19.509,00 КМ Црвеном крсту Федерације БиХ.

2.1.6. Коришћење финансијских средстава за остваривање циљева утврђених програмом – члан 4. став (1) Закона о финансирању

Чланом 4. став (1) Закона о финансирању прописано је да финансијска средства која политичка партија обезбједи у складу са одредбама овог закона може да користи искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

Да би поступиле у складу са овом законском одредбом, политичке партије имају обавезу да направе план утрошка средстава за сваку календарску годину, у којем ће детаљно предвидјети трошкове за своје активности. Овај план политичке партије припремају и доносе у текућој години за наредну годину. План се Централној изборној комисији БиХ доставља уз годишњи финансијски извјештај за претходну годину.

Чињеница да се политичке партије оснивају и дјелују с циљем спровођења политичких активности и остваривања политичких циљева, сама по себи је довољна да се зна да политичке партије нису хуманитарне организације, нити социјалне установе, те да јавна средства која им се издвоје из буџета за спровођење политичких циљева не могу да преусмјеравају у друге сврхе. Поред наведеног, евидентни су и случајеви злоупотребе јавних средстава, кроз плаћање роба и услуга, те исплате значајних износа средстава за личне потребе високопозиционираних чланова политичких партија. Уз све наведено врше се и пореске утаје.

У складу са одредбом члана 14. став (4) Закона о финансирању Централна изборна комисија БиХ сваку сумњу о кривичном дјелу која се може довести у везу с финансирањем политичких партија и финансирањем изборне кампање, обавезна је да пријави надлежном тужилаштву и другим органима за спровођења закона.

Због непоштивања одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању, Централна изборна комисија БиХ је 2016. санкционисала девет, а 2017. године шест политичких партија, новчаним санкцијама у распону од 1.000,00 до 5.000,00 КМ.

Примјери из праксе – кршење одредби Закона о финансирању, члана 4. став (1) – прекорачење лимита на висину прихода од имовине.

Примјер 1.

У извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2014. годину наведено је сљедеће:

“Партија својим Планом трошкова за 2014. годину није планирала новчана средства за накнаде вијећника.

На основу акта број: 01-14-388-71/15 од 04.09.2015. године, утврђено је да су средства из буџета Кантона Сарајево за 2014. годину намјењена за политичку партију у износу од 53.637,70 КМ, исплаћена на трансакциони рачун број 1990496065383857 отворен код Sparkasse bank на име физичког лица.

С обзиром на то да је партија користила буџетска средства ван утврђеног плана, прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању.“

Након спроведеног поступка Централна изборна комисија БиХ је због прекршаја одредби овог члана Закона донијела одлуку којом је политичкој партији изрекла новчану казну.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Centralne izborne komisije BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju od strane političke partije ----, sa sjedištem u ---, zastupanoj po predsjedniku partije, zbog kršenja odredaba Zakona o finansiranju, Centralna izborna komisija BiH je na 92. sjednici, održanoj dana 08.12.2016. godine, donijela

ODLUKU

(1) Politička partija ---- odgovorna je što u 2014. godini finansijska sredstva osigurana za finansiranje političke partije iz budžeta nije koristila u skladu sa odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju, pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) i primjenom člana 19. Zakona o finansiranju izriče novčana kazna u iznosu od **5.000,00 KM (slovima: pet hiljada konvertibilnih maraka)**

(2) Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

Obrazloženje

....

Nadalje, u dokaznom postupku Centralna izborna komisija BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu i utvrdila:

-da politička partija svojim programom utroška sredstava u 2014. godinu nije planirala sredstva za naknade vijećnicima. Međutim, uvidom u akt Skupštine Kantona Sarajevo, broj: 01-14-388-71/15 od 04.09.2015. godine, Centralna izborna komisija BiH je utvrdila da su sredstva izdvojena iz budžeta Kantona Sarajevo za 2014. godinu namjenjena za finansiranje političke partije, u iznosu od 53.637,70 KM, isplaćena na privatni račun poslanika u Kantonalnoj skupštini Kantona Sarajevo. U finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička partija nije prijavila prihod od 53.637,70 KM koji je ostvarila iz budžeta Kantona Sarajevo, niti je iskazala u koju svrhu su sredstva u pomenutom iznosu utrošena, što nedvosmisleno ukazuje na činjenicu da je finansijska sredstva trošila mimo programa utroška, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju.

...

Политичка партија је на одлуку Централне изборне комисије БиХ уложила жалбу Апелационом одјељењу Суда Босне и Херцеговине. Суд Босне и Херцеговине је жалбу политичке партије одбио.

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Broj: S13 IZ 024202 17 IZ
Sarajevo, 11.01.2017. godine

12-01-2017

03-07-6-814/16

Sud Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u apelacionom vijeću sastavljenom od sudija dr Branka Moraita kao predsjednika vijeća, Mirsade Džindo i Zvezdane Antonović kao članova vijeća, odlučujući o žalbi žaliteljice političke stranke ----, izjavljenoj protiv odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine broj: 03-07-6-814/16 od 08.12.2016.godine, zbog kršenja Zakona o finansiranju političkih stranaka, u nejavnoj sjednici, održanoj dana 11.01.2017.godine, donio je

RJEŠENJE

Žalba se odbija.

Obrazloženje

Odlukom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: CIK BiH), broj i datum navedeni u uvodu, žaliteljici, političkoj stranci ----, izrečena je novčana kazna u iznosu od 5.000,00 KM, zbog odgovornosti što u 2014. godini finansijska sredstva osigurana za finansiranje političke stranke iz budžeta nije koristila u skladu sa odredbama člana 4. stav 1. Zakona o finansiranju, političkih stranaka.

2.2. Издвајања из буџета за финансирање политичких партија

Закон о финансирању прописује да се политичке партије могу да финансирају из буџета Босне и Херцеговине у складу са овим Законом, ентитетских буџета, кантоналних буџета и буџета Брчко Дистрикта БиХ, те буџета других јединица локалне управе и самоуправе у складу са Законом, што значи да се средства из буџета нижих нивоа власти издвајају и исплаћују у складу са ентитетским прописима, иако нису усклађени са одредбама државног закона и различито прописују финансирање политичких партија из буџета.

2.2.1. Финансирање политичких партија из буџета Босне и Херцеговине

У буџету институција Босне и Херцеговине осигуравају се средства за финансирање политичких партија, коалиција политичких партија и независних кандидата заступљених у Парламентарној скупштини БиХ и парламентарних група, односно клубова посланика и делегата у Парламентарној скупштини БиХ.

Укупно издвојена средства не могу да прелазе износ од 0,2% буџета Босне и Херцеговине у календарској години.

Средства се расподјељују на начин да се: 30% средстава дијели једнако свим политичким партијама, односно коалицијама политичких партија које су освојиле мандате, 60% средстава се дијели према броју посланичких мандата, а 10% средстава се распоређује парламентарним групама, сразмјерно броју посланичких мјеста која припадају мање заступљеном полу.

Чланови коалиције политичких партија учествују у расподјели средстава на основу споразума за расподјелу новчаних средстава, који је депонован у Централној изборној комисији БиХ, а ако такав споразум не постоји, средства се распоређују између чланица коалиције политичких партија према броју добијених мандата.

Парламентарне групе, односно клубови посланика и делегата и независни кандидати у Парламентарној скупштини БиХ, учествују у расподјели средстава (дио средстава од 60%) према броју посланичких, односно делегатских мандата у домовима Парламентарне скупштине БиХ.

Заједничка комисија за административне послове Парламентарне скупштине БиХ ће својим актима детаљније регулисати расподјелу средстава из овог члана, контролу трошења и друга финансијска питања у вези са спровођењем овог Закона.

2.2.2. Финансирање политичких партија из буџета Федерације Босне и Херцеговине

Федерација Босне и Херцеговине нема закон којим је прописано финансирање политичких партија из Буџета Федерације Босне и Херцеговине, па средства за финансирање политичких субјеката утврђује Законом о извршењу Буџета Федерације БиХ¹³, који се доноси за сваку буџетску годину.

Законом о извршењу буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину прописано је да се за финансирање политичких партија и коалиција издвајају средства у износу од 0,2% у односу на укупне буџетске приходе.

Средства утврђена на раздјелу 15. буџета, позиција “Трансфер за политичке партије и коалиције” користе се по програму који доноси Влада.

---

¹³ Закон о извршењу Буџета Федерације БиХ доноси се за сваку годину

Средства намијењена за финансирање политичких субјеката распоређују се тако да 40% од предвиђеног износа припада политичким субјектима, који су заступљени у Парламенту, у једнаким износима, а 60% према броју посланика у домовима Парламента, на дан додјеле мандата.

Уколико је уговором између чланица коалиције регулисан начин расподеле новчаних средстава, средства која припадају коалицији Влада распоређује на основу одредби уговора.

С обзиром на то да Федерација Босне и Херцеговине није донијела посебан пропис којим би детаљно уредила начин финансирања политичких партија из ентитетског буџета и буџета нижих нивоа власти у овом ентитету, аналогно одредби члана 7. став (6) државног Закона о финансирању, сваки орган власти који врши исплату средства за финансирање политичких партија, својим актима треба да детаљно регулише расподелу средстава из свог буџета, контролу трошења и друга финансијска питања у вези са спровођењем акта. Такви акти не могу да се доносе за појединачне случајеве, у зависности од воље политичког субјекта који тренутно партиципира у власти, нити примјењују селективно, како се неки политички субјекти не би доводили у неравноправан положај.

2.2.3. Финансирање политичких партија из буџета Републике Српске

Финансирање политичких партија у Републици Српској је уређено Законом о финансирању политичких партија из буџета Републике, града и општине¹⁴.

Средства издвојена из буџета Републике Српске, у складу са овим Законом, користе се за:

- финансирање дијела трошкова редовног рада политичких партија, коалиција, независних посланика, односно одборника;
- покриће дијела трошкова изборне кампање политичких партија, коалиција, независних листа и независних кандидата којима су потврђене изборне листе за избор посланика, односно одборника и
- покриће дијела трошкова рада посланичких, делегатских, односно одборничких клубова и група.

Средства издвојена за финансирање трошкова редовног рада политичких партија, коалиција, независних посланика, односно одборника не могу да буду мања од 0,2% укупних буџетских прихода из предходне године.

Средства се распоређују на сљедећи начин:

- 20% средстава се распоређују у једнаким износима свим политичким партијама и коалицијама које имају посланике у скупштини и независним посланицима и
- 80% се распоређује сразмјерно броју освојених мандата, које политичка партија, коалиција, независни посланик, односно одборник има у скупштини.

---

¹⁴ “Службени гласник Републике Српске”, број: 65/08.

2.2.4. Финансирање политичких партија из буџета Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине

Финансирање политичких партија у Брчко Дистрикту Босне и Херцеговине уређено је Законом о финансирању политичких партија из буџета Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.¹⁵

У складу са одредбама овог Закона средства из буџета Брчко Дистрикта издвајају се за:

- предизборну кампању политичких партија које учествују на изборима за Скупштину Брчко Дистрикта БиХ и
- редован рад политичких партија заступљених у Скупштини Брчко Дистрикта БиХ.

Средства за предизборну кампању политичких партија обезбјеђују се у години у којој се одржавају редовни избори за Скупштину Брчко Дистрикта и то у износу 0,03% прихода у буџету Брчко Дистрикта или 60.000 КМ, зависно од тога који је износ нижи.

Средства за редован рад политичких партија издвајају се по годишњој стопи од 0,1% од прихода у буџету Брчко Дистрикта или 200.000 КМ, зависно од тога који од ова два износа је нижи.

Средства издвојена за редован рад политичких партија и њихових заступничких клубова у Скупштини Брчко Дистрикта БиХ распоређују на тај начин да се:

- 30% средстава распоређује у једнаким износима свим заступничким клубовима политичких партија заступљеним у Скупштини Брчко Дистрикта БиХ, док се
- 70% од укупног износа распоређује сразмјерно броју заступничких мјеста које свака политичка партија има у Скупштини Брчко Дистрикта БиХ у тренутку расподеле.

Служба за ревизију је у поступцима прегледа и ревизије финансијских извјештаја утврдила да поједине политичке партије нису пријављивале приходе из буџета које су примили њихови нижи организациони дијелови или њихови одборници на своје трансакционе рачуне.

Примјери из праксе – кршење одредби Закона о финансирању, члана 11. и члана 12. – непријављивање прихода из буџета.

Примјер 1.

Извршеном ревизијом финансијског извјештаја политичке партије и финансијске документације за 2012. годину, утврђено је да политичка партија није у пословним књигама и финансијском извјештају који је поднијела Централној изборној комисији БиХ исказала приходе који је остварила из буџета Кантона 10 у износу од 72.000,00 КМ и приход из буџета Општине Пелегићево у износу од 1.000,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и (3) тада важећег Закона о финансирању и члана 13. и члана 19. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких партија.

¹⁵ “Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ“, број: 29/04, 14/07 и 19/07.

“На Захтјев Централне изборне комисије БиХ Министарство финансија кантона је доставило акт, број: 03-05-14-81.28/13 од 29.08.2013. године, са прегледом уплаћених средстава у периоду од 01.01. до 31.12.2012. године у укупном износу од 72.000,00 КМ. У акту се наводи да је једна транша, у износу од 36.000,00 КМ, уплаћена 04.01.2012. године на трансакциони рачун број: 3381502500006993 и друга транша уплаћена 24.09.2012. године у износу од 36.000,00 КМ, уплаћена на исти трансакциони рачун. Партија наведена средства буџета није евидентирала у пословним књигама ни у финансијском извјештају, а такође није исказала наведени трансакциони рачун.

-Партија у финансијском извјештају није исказала средства буџета Општине Пелагићево у износу од 1.000,00 КМ. На захтјев Централне изборне комисије БиХ, Општина Пелагићево је доставила акт, број: 02-402-16/13 од 12. 09. 2013. године, у којем је наведено да је Општина уплатила средства буџета у износу од 1.000,00 КМ на текући рачун број: 5620118073680593 НЛБ Развојна банка.”

Централна изборна комисија БиХ је због прекршаја члана 11. тада важећег Закона о финансирању донијела одлуку којом је политичкој партији изрекла новчану казну.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13) i člana 18. Poslovnika Centralne izborne komisije BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku protiv političke partije -----, sa sjedištem u ---, zastupanoj po predsjedniku partije, zbog kršenja odredaba Zakona o finansiranju, Centralna izborna komisija BiH je na 85. sjednici, održanoj dana 18.12.2014. godine, donijela

ODLUKU

(1) Politička partija ---. odgovorna je što u 2012. godini nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim приходима i rashodima i nije podnijela finansijski izvještaj u formi koju je odobrila Centralna izborna komisija BiH, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i (3) tada važećeg Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 22/00, 102/09 i 54/10), pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12), a u vezi sa članom 6.7 stav (1) tačka 1. Izbornog zakona BiH izriče:

- novčana kazna u износу од 9.000,00 КМ (словима: devethiljada КМ).

(2) Novčana kazna iz stava (1) ove одлуке uplatiće se u roku od osam dana od дана pravosnažnosti ove одлуке na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

Образложење

...

Nadalje, u dokaznom postupku Centralna izborna komisija BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu i utvrdila da:

- U poslovnim knjigama niti u finansijskom izvještaju koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, politička partija nije iskazala приходе koji je ostvarila iz budžeta Kantona 10 u износу од 72.000,00 КМ, i приход из budžeta општине Pelagićevo u износу од 1.000,00 КМ, a такође nije iskazala niti transakcioni račun broj: 3381502500006993 na koji su uplaćena sredstva iz budžeta Kantona 10.

...

На одлуку Централне изборне комисије БиХ политичка партија је уложила жалбу, која је рјешењем Суда Босне и Херцеговине одбијена као неоснована.

2.3. Финансирање изборне кампање

Када је ријеч о изворима финансирања, политичке партије и независни кандидати средства за финансирање изборне кампање обезбјеђују у складу са Законом о финансирању.

Осим средстава из буџета за редован рад политичких партија, из буџета у Републици Српској и Брчко Дистрикту БиХ се издвајају и средства за финансирање изборне кампање.

У складу са Законом о финансирању политичких партија из буџета Републике, града и општине, из буџета у Републици Српској се издвајају средства за покриће дијела трошкова изборне кампање политичких партија, коалиција, независних листа и независних кандидата којима су потврђене изборне листе за избор посланика, односно одборника. У складу са чланом 8. Закона о финансирању политичких партија из буџета Републике, града и општине, трошкови изборне кампање су: трошкови штампања плаката и плакатирање, трошкови штампања предизборних огласа, прогласа, саопштења и слично у јавним гласилима, трошкови организације и спровођења предизборних скупова, трошкови штампања, репродукције и слања предизборних материјала, који се шаље бирачима и друге са овим повезане активности, у периоду од дана расписивања до дана одржавања избора.

Законом о финансирању политичких партија из буџета Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине је прописано да ће се средства из буџета Брчко Дистрикта БиХ издвајати за предизборну кампању политичких партија које учествују на изборима за Скупштину Брчко Дистрикта БиХ. Такође, овим Законом је утврђено да се трошкови предизборне кампање односе на средства утрошена за: плакате, рекламе, билборде, летке; организовање јавних скупова и друге активности везане за предизборну кампању.

2.3.1. Финансијско извјештавање о изборној кампањи

Политичке партије и независни кандидати који учествују на изборима за органе власти БиХ на свим нивоима дужни су Централној изборној комисији БиХ поднијети:

- а) финансијски извјештај који обухвата период који почиње три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру и завршава даном подношења пријаве за овјеру (предизборни финансијски извјештај) и
- б) додатни финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру до дана овјере изборних резултата (постизборни финансијски извјештај).

Као и годишње финансијске извјештаје, политичке партије предизборне и постизборне финансијске извјештаје подносе Централној изборној комисији БиХ у електронској форми путем апликације ФИ ЦИК БиХ. Политичке партије предизборне финансијске извјештаје у чврстој копији, одштампане из Апликације ФИ ЦИК БиХ, достављају скупа са пријавом за овјеру за учешће на изборима, док се постизборни финансијски извјештаји достављају у року од 30 дана од дана када Централна изборна комисија БиХ објави коначне резултате избора.

Садржај и форма образаца предизборних и постизборних финансијских извјештаја политичких партија утврђена је чланом 5. Правилника о годишњим финансијским

извјештајима политичких партија, а тачност и потпуност података у сваком обрасцу својим потписом овјерава предсједник политичке партије или друго овлашћено лице.

Преглед, контролу и ревизију предизборних и постизборних финансијских извјештаја политичких партија обавља Служба за ревизију.

Независни кандидати предизборне и постизборне финансијске извјештаје подносе Централној изборној комисији БиХ у чврстој копији и на обрасцима прописаним Правилником о предизборним и постизборним финансијским извјештајима независних кандидата.

2.3.2. Трошкови изборне кампање

Поглављем 15. Изборног закона БиХ утврђена је обавеза подношења предизборних и постизборних финансијских извјештаја, садржај ових извјештаја, као и ограничење трошкова предизборне кампање.

Наиме, чланом 15.1 став (1) Изборног закона БиХ прописано је да финансијски извјештаје садрже и укупан износ исплата по сљедећим основама: трошкови штампања плаката и плакатирања, трошкови штампања предизборних огласа, прогласа, саопштења и сл. у јавним гласилима, трошкови организације и одржавања предизборних скупова и трошкови штампања, репродукције и слања предизборног материјала који се шаље бирачима.

Чланом 15.10 став (1) Изборног закона БиХ прописано је да у року од седам дана од закључивања Централног бирачког списка, Централна изборна комисија БиХ објављује број бирача за сваку изборну јединицу и да тај број служи као основа за одређивање максималног износа средстава који политички субјект може да потроши за финансирање изборне кампање.

Максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава се тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина, те 30 фенинга за изборе за начелника општине/ градоначелника и за чланове општинског вијећа/ скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, предсједника и потпредсједнике РС.

2.3.3. Намјенски рачун за финансирање изборне кампање

У складу са чланом 4.4 Изборног закона БиХ, политички субјекти имају обавезу да у Пријави за овјеру наведу податке о броју рачуна за финансирање изборне кампање.

Централна изборна комисија БиХ је у складу са својим надлежностима из члана 2.9 Изборног закона БиХ донијела Правилник о пријави и условима за овјеру политичких субјеката за учешће на Општим изборима 2018. године којим је прописала форму и садржај пријаве за овјеру политичких субјеката ("Службени гласник БиХ", број: 29/18). Одредбом члана 4. став (2) овог Правилника, прописано је да су политичке партије и независни кандидати обавезни да таксу за овјеру пријаве за учешће на Општим изборима 2018. године уплате са свог трансакционог рачуна који ће се намјенски користити за изборну кампању током Општих избора 2018. године.

У складу са наведеним, политичке партије су имале обавезу да отворе трансакциони рачун који ће намјенски користити за изборну кампању: уплате

прилога физичких и правних лица, средстава из буџета за финансирање кампање у складу са прописима или преносом средстава на овај намјенски рачун са других рачуна политичке партије, те плаћање свих трошкова изборне кампање. Са намјенског рачуна се не могу вршити плаћања било којих других трошкова партије, сем трошкова изборне кампање.

3. Подзаконски акти

Централна изборна комисија БиХ, у складу са одредбама Закона о финансирању и одредбама Изборног закона БиХ, доноси прописе за спровођење одредби којима се ближе утврђују садржај, форма, начин и други детаљи извјештавања политичких субјеката. У складу са својим надлежностима, Централна изборна комисија БиХ је донијела три правилника којима је уређено извјештавање у области финансирања политичких партија и изборних кампања и правилник којим су утврђене процедуре по којима Служба за ревизију врши преглед, контролу и ревизију финансијских извјештаја политичких партија.

3.1. Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких партија

Централна изборна комисија БиХ је у фебруару 2018. године први пут раздвојила начин подношења финансијских извјештаја политичких партија које учествују на изборима и финансијских извјештаја које подносе независни кандидати. Донијела је два одвојена правилника, чиме је ван снаге стављен Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких субјеката¹⁶.

Правилником о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких партија уређује се начин подношења, њихов садржај и форма, те контрола финансијских извјештаја политичких партија које учествују на изборима, а обавезне су извјештаје подносити Централној изборној комисији БиХ.

Политичке партије које учествују на изборима за органе власти БиХ на свим нивоима дужне су Централној изборној комисији БиХ поднијети:

- а) финансијски извјештај који обухвата период који почиње три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру и завршава даном подношења пријаве за овјеру (предизборни финансијски извјештај) и
- б) додатни финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру до дана овјере изборних резултата (постизборни финансијски извјештај).

Политичке партије предизборне и постизборне финансијске извјештаје подносе Централној изборној комисији БиХ у електронској форми путем апликације ФИ ЦИК БИХ, а потврду о томе и одштампане обрасце из Апликације ФИ ЦИК БиХ у ПДФ формату, потписане и овјерене печатом политичке партије, достављају и у чврстој копији.

Политичке партије предизборне финансијске извјештаје у чврстој копији достављају скупа са пријавом за овјеру за учешће на изборима, док се постизборни финансијски извјештаји достављају у року од 30 дана од дана када Централна изборна комисија БиХ објави коначне изборне резултате избора.

Садржај и форма образаца предизборних и постизборних финансијских извјештаја политичких партија утврђена је чланом 5. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких партија.

---

¹⁶ “ Службени гласник БиХ”, број: 10/18.

Тачност и потпуност података у сваком обрасцу својим потписом овјерава предсједник политичке партије или друго овлашћено лице.

3.2. Правилник о годишњим финансијским извјештајима политичких партија

Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких партија прописан је начин њиховог подношења, садржај и форма, контрола финансијских извјештаја и начин приступа јавности информацијама које су садржане у извјештајима о прегледу и ревизији финансијских извјештаја политичких партија.

Централна изборна комисија БиХ је развила апликацију за електронско подношење финансијских извјештаја политичких партија која служи за управљање подацима о финансирању политичких партија.

У складу са чланом 3. Правилника политичке партије имају обавезу да Централној изборној комисији БиХ подносе годишњи финансијски извјештај за сваку календарску (рачуноводствену) годину у електронској форми путем апликације ФИ ЦИК БИХ. Потврду о поднесеном годишњем финансијском извјештају и одштампане обрасце финансијског извјештаја у ПДФ формату овјерене потписом овлашћеног лица и печатом политичке партије достављају Централној изборној комисији БиХ и у тврдој копији.

За тачност података презентованих у извјештају одговорна је политичка партија, предсједник партије или друго овлашћено лице које својим потписом овјерава сваки образац финансијског извјештаја.

Ако Централна изборна комисија БиХ сматра да политичка партија није поступила у складу с одредбама Закона о финансирању и овог правилника, прије изрицања казне или предузимања административне мјере, настојаће постићи да политичка партија, за коју је установљено да је прекршила одредбе наведеног закона и овог правилника, добровољно поступи и отклони уочене неправилности, ако су они отклоњиви. Ако политичка партија не отклони недостатке, или су неотклоњиви, Централна изборна комисија БиХ ће политичкој партији изрећи санкцију или предузети одговарајућу административну мјеру.

3.3. Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима независних кандидата

Овим правилником уређује се начин подношења финансијских извјештаја, садржај и форма, и контрола финансијских извјештаја независних кандидата који учествују на изборима, а обавезни су да извјештаје подносе Централној изборној комисији БиХ.

Независни кандидати који учествују на изборима за органа власти БиХ на свим нивоима дужни су Централној изборној комисији БиХ да поднесу:

- а) финансијски извјештај који обухвата период који почиње три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру и завршава даном подношења пријаве за овјеру (предизборни финансијски извјештај) и
- б) додатни финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру до дана овјере изборних резултата (постизборни финансијски извјештај).

Независни кандидати који учествују на изборима Централној изборној комисији БиХ финансијске извјештаје подносе у чврстој копији.

Предизборни финансијски извјештај независни кандидати подносе у вријеме подношења пријаве за овјеру за учешће на изборима, а постизборни извјештај у року од 30 дана од дана када Централна изборна комисија БиХ објави коначне изборне резултате.

Ако Централна изборна комисија БиХ сматра да независни кандидат није поступио у складу са одредбама Закона о финансирању, одредбама Поглавља 15. Изборног закона БиХ и овог правилника, прије изрицања казне или предузимања административне мјере, настојаће постићи да независни кандидат, за којег је установљено да је прекршио одредбе наведених закона и овог правилника, добровољно поступи и отклони уочене неправилности, ако су оне отклоњиве. Ако независни кандидат не отклони недостатке, или су неотклоњиви, а Служба за ревизију утврди да је независни кандидат прекршио одредбе Закона о финансирању, одредбе Поглавља 15. Изборног закона БиХ и овог правилника, Централна изборна комисија БиХ ће независном кандидату изрећи санкцију или предузети одговарајућу административну мјеру.

3.4. Правилник о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија

Правилником о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија утврђене су процедуре по којима Служба за ревизију врши преглед, контролу и ревизију финансијских извјештаја политичких партија.

Служба за ревизију води евиденције о примљеним финансијским извјештајима и утврђује: да ли су поднесени на обрасцима које је прописала Централна изборна комисија БиХ; да ли је поднесен у законском року; да ли је извјештајни период одговарајући; да ли је га је потписало лице овлашћено за подношење финансијског извјештаја и да ли на сваком обрасцу постоји отисак печата политичке партије.

Након извршене контроле финансијских извјештаја, Служба за ревизију ће политичким партијама упутити захтјев за достављање додатне финансијске документације, која је према процјени ревизора неопходна код утврђивања вјеродостојности података исказаних у финансијским извјештајима политичке партије и да би се могло да утврди да ли је партија поступала у складу са Изборним законом БиХ и Законом о финансирању. Поред наведеног, Служба за ревизију може да прибави доказе везане за финансирање политичких партија из других извора (државних институција, јавних установа, јавних предузећа, осталих правних лица, банака и сл.). Централна изборна комисија БиХ у складу са својим овлашћењима може да затражи од одређених лица да дају одговоре у писаној форми или да прибави изјаве свједока како би утврдила да ли је политичка партија поступала у складу са наведеним законима.

Служба за ревизију, затим, сачињава листу политичких партија код којих није потребна додатна контрола у просторијама партија и листу политичких партија код којих је потребно извршити ревизију финансијских извјештаја у просторијама партија.

Када је ријеч о политичким партијама код којих није потребна додатна контрола, након што прегледа и оцијени закључке изведене на основу прибављених ревизорских доказа, ревизор ће, у року од седам дана од дана завршетка прегледа, припремити прелиминарни извјештај о прегледу за оне политичке партије за које не сматра да су потребни додатни докази који би се прикупили у просторијама партија, како би ревизор могао да изрази мишљење да ли је партија поступала у складу са Законом о финансирању и Изборним законом БиХ. Прелиминарни извјештај о прегледу са мишљењем ревизора се доставља политичкој партији на очитовање.

Политичка партија се у року од десет дана од дана достављања прелиминарног извјештаја о прегледу може да се изјасни о налазима ревизије, те у складу са чланом 13. став (3) Закона о финансирању отклонити недостатке у извјештају и повреде закона које су отклоњиве. Партија уз очитовање може да достави и додатне доказе којима оспорава налазе ревизије из прелиминарног извјештаја о прегледу.

Након што се политичка партија изјасни о налазима ревизије наведеним у прелиминарном извјештају о прегледу, ревизор у складу са својом процјеном допуњава и коригује претходни налаз, уколико сматра да су примједбе партије основане или је партија доставила додатне доказе и издаје коначан извјештај о прегледу са мишљењем ревизора о поступању партије у складу са Законом о финансирању и Поглављем 15. Изборног закона БиХ.

У случају да се политичка партија у остављеном року не изјасни на налаз ревизије, прелиминарни извјештај о прегледу постаје коначан извјештај о прегледу финансијских извјештаја. Коначан извјештај о прегледу финансијских извјештаја доставља се политичкој партији.

Прије почетка ревизије финансијских извјештаја, о својој намјери да ревизију обави на терену, односно у просторијама партије, Служба за ревизију ће обавијестити политичку партију слањем писма најаве, у којем наводи извјештаји којих организационих дијелова партије ће бити предметом ревизије, датум почетка обављања ревизије, вријеме неопходно за обављање ревизије у просторијама политичке партије и имена ревизора који ће обављати ревизију.

Ревизија финансијских извјештаја политичке партије укључује извјештаје сједишта партије и најмање два организациона дијела која одреди Служба за ревизију.

Након што прикупи ревизијске доказе на терену, ревизор ће припремити и издати прелиминарни извјештај о ревизији. Прелиминарни извјештај о ревизији са налазима ревизора доставља се политичкој партији на изјашњење, на који се политичка партија у року од десет дана од дана достављања прелиминарног извјештаја о ревизији може да изјасни о налазима ревизије, те у складу са чланом 14. став (3) Закона о финансирању отклони недостатке и повреде закона које су отклоњиве. Партија уз изјашњење, такође, може да достави и додатне доказе који ревизору нису били доступни у вријеме обављања ревизије или којима оспорава налазе ревизије наведене у прелиминарном извјештају о ревизији.

Након што се политичка партија изјасни о налазима ревизије наведеним у прелиминарном извјештају, ревизор у складу са својом процјеном допуњава и коригује претходни налаз, уколико сматра да су примједбе партије основане или је партија доставила додатне доказе, и издаје коначан извјештај о ревизији са мишљењем ревизора о поступању партије у складу са Законом о финансирању и Поглављем 15. Изборног закона БиХ. У случају да се политичка партија у остављеном року не изјасни на налаз ревизије, прелиминарни извјештај о ревизији постаје коначан извјештај о ревизији финансијских извјештаја.

4. Пословне књиге политичких партија и друге евиденције о приходима и расходима

Политичке партије имају обавезу да воде пословне књиге и подносе финансијске извјештаје у складу са рачуноводственим прописима и одредбама Закона о финансирању.

4.1. Вођење пословних књига

Политичке партије, као правна лица, успостављају рачуноводствени систем и своје пословне књиге воде у складу са Законом о рачуноводству и ревизији, Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Поред обавеза које проистичу из рачуноводствених прописа, политичке партије имају додатне обавезе које проистичу из Закона о финансирању политичких партија.

У контексту одредаба члана 11. Закона о финансирању, партије су дужне да воде пословне књиге и подносе финансијске извјештаје у складу са рачуноводственим прописима.

Поред финансијских извјештаја које подносе у складу са рачуноводственим прописима надлежним агенцијама (Финансијско-информатичка агенција ФИА у Федерацији БиХ или Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге АПИФ у Републици Српској), политичке партије су дужне да Централној изборној комисији БиХ поднесу и финансијски извјештај за сваку календарску годину (рачуноводствену годину) прописан Законом о финансирању и Поглављем 15. Изборног закона БиХ.

Политичке партије су обавезне чувати све своје финансијске извјештаје најмање шест година након њиховог подношења Централној изборној комисији БиХ. Логично је да се поред извјештаја прописаних Законом о финансирању, у истом периоду требају да чувају књиговодствене евиденције и документацију на основу којих су поднесени извјештаји.

Систем рачуноводства сваке политичке партије мора да се заснива на рачуноводственим принципима: тачности, истинитости, поузданости, свеобухватности, правовремености и појединачном исказивању пословних догађаја. Политичке партије су дужне да у складу са Законом о рачуноводству и ревизији воде пословне књиге, које чине: дневник, главна књига и помоћне књиге (аналитичке евиденције које се воде за основна средства, потраживања, готовину и готовинске еквиваленте, обавезе и друге билансне позиције).

Прегледом и ревизијом финансијских извјештаја политичких партија утврђено да политичке партије не воде адекватне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама, односно да пословне књиге не воде у складу са рачуноводственим прописима. Такође је уочено да одређени број политичких партија не води пословне књиге и не подноси финансијске извјештаје у складу са рачуноводственим прописима.

Посебно истичемо да политичке партије као правна лица имају обавезу да трансакције готовим новцем путем благајне обављају у складу са ентитетским уредбама о плаћању готовим новцем, да трансакције буду документоване вјеродостојним исправама и одобрене за исплату, као и евидентирани у моменту наплате или исплате.

У досадашњој пракси, евидентно је да у пословним књигама политичких партија, па самим тиме и у финансијском извјештају, није обухваћен значајан дио пословних

догађаја и то оних који се односе на приходе по основу неновчаних донација. Како најчешће неновчана донација представља бесплатно пружену услугу политичкој партији, истовремено у пословним књигама нису евидентирани ни трошкови у истом износу. Све је то урађено под изговором да лице које је одговорно за вођење пословних књига није располагало књиговодственом исправом.

Чињеница је да је књиговодствена исправа писани доказ или меморисани електронски запис о насталом пословном догађају, коју је потписало лице које је овлашћено за састављање и контролу књиговодствене исправе, а служи као основ за књижење у пословним књигама. Међутим постоји и друга чињеница, када су у питању политичке партије које најчешће неновчане донације остварују по основу бесплатног коришћења пословних простора, које им својим одлукама додјељују надлежни државни органи. Такве одлуке су јавни документи, објављени у службеним гласилима и свакако могу да послуже као књиговодствена исправа за евидентирање прихода и трошкова истовремено. Уколико у одлуци није наведена вриједност бесплатне услуге, обавеза је политичке партије и лица које води пословне књиге да утврди њену тржишну вриједност и по њој укњижи износ донације.

Осим прихода по основу неновчаних донација, политичке партије у пословним књигама не евидентирају трошкове закупнине у складу са обрачунском основом, чиме и обавезе исказују у мањем износу у односу на стварне. Такође, политичке партије не врше усклађивање обавеза са добављачима, те не спроводе попис имовине и обавеза на крају пословне године у складу са рачуноводственим прописима, што за последицу има погрешно исказане податке о имовини и обавезама политичке партије у пословним књигама и финансијским извјештајима.

Поред наведеног, уочено је и да поједине политичке партије нису вршиле консолидовања података о приходима и расходима, што је Централна изборна комисија БиХ, прво прописивањем обавезе подношења образаца прилога прихода и расхода, а затим подношењем финансијских извјештаја електронским путем, настојала да унаприједи, а и да помогне овлашћеним лицима за финансијске извјештаје које су углавном позициониране у централама политичких партија, да изврше увид и контролу над пословањем нижих организационих дијелова.

Законодавац је измјенама и допунама Закона о финансирању из 2016. године, а на основу препорука Групе земаља Савјета Европе против корупције (GRECO), обавезао политичке партије да уреде систем унутрашњих контрола.

Наиме, чланом 11. Закона о финансирању прописано је да је политичка партија дужна својим интерним актима уредити систем унутрашње финансијске контроле над нижим организационим дијеловима ради спречавања погрешног евидентирања прихода и расхода, те злоупотребе финансијских средстава.

У вези са овим чланом, политичке партије имају обавезу прописати интерне поступке и кораке за евидентирање прихода и расхода у пословним књигама, како би спријечили злоупотребе у трошењу новчаних средстава, која су највећим дијелом обезбјеђена из буџета свих нивоа власти у Босни и Херцеговини.

4.2. Финансијска документација

На захтјев Централне изборне комисије БиХ, а у сврху обављања прегледа и контроле финансијских извјештаја, политичке партије су обавезне да доставе и додатну документацију која је према процјени ревизора неопходна код утврђивања вјеродостојности података исказаних у финансијским извјештајима политичке партије, да би се могло да утврди да ли је партија поступала у складу са Законом о финансирању и Изборним законом БиХ.

Ради се о евиденцијама из пословних књига политичке партије (брuto биланс и главна књига са аналитичким евиденцијама), изводима са трансакционих рачуна, уговорима о закупу, документацији о имовини партије, одлукама о висини чланарине, рачунима, потврдама о пријему прилога и чланарина, конфирмацијама или изводима отворених ставки са добављачима, попису имовине и обавеза и другој документацији.

Ову документацију Служба за ревизију користи за утврђивање вјеродостојности података који су исказани у финансијским извјештајима, као и да утврди да ли партије воде адекватне и тачне евиденције о приходима, расходима и обавезама.

Осим документације и извода из пословних књига које достављају политичке партије, Служба за ревизију прибавља и податке из екстерних извора: податке о средствима из буџета која су исплаћена политичким партијама, податке о коришћењу пословних просторија општина и податке о трансакционим рачунима политичких партија који се воде код Централне банке Босне и Херцеговине.

4.3. Овлашћено лице за финансијски извјештај

Политичка партија је обавезна именовати овлашћено лице које је одговорно за вођење пословних књига политичких партија, подношење финансијских извјештаја и које је овлашћено да контактира са Централном изборном комисијом БиХ.

О именовању овлашћеног лица политичка партија је дужна да обавијести Централну изборну комисију БиХ у року 15 дана од његовог именовања. У случају било какве промјене статуса тог лица партија је дужна да у року 15 дана обавијести Централну изборну комисију БиХ о тој промјени.

Овлашћено лице потписује све извјештаје и одговорно је за вођење евиденција у вези са извјештајима, а на захтјев Централне изборне комисије БиХ, овлашћено лице обавезно је да достави извјештаје на увид.

У пракси, код неких партија се јавља дилема да ли то лице мора да буде запослено у политичкој партији, да ли искључиво оно мора водити пословне књиге и састављати финансијске извјештаје, те да ли мора да буде сертификовани рачуновођа.

Закон о финансирању не прописује услове за овлашћено лице, осим што прописује да је одговорно за вођење пословних књига политичке партије и подношење финансијских извјештаја. Политичка партија дужна је да својим интерним актима уреди рачуноводствени систем и систем одговорности за финансијско извјештавање.

Битно је нагласити да уколико политичка партија вођење пословних књига и састављање финансијских извјештаја уговором повјери другом правном лицу или предузетнику, не може правно лице у извјештају који подноси Централној изборној комисији БиХ навести као овлашћено.

Партија мора да именује физичко лице које је одговорно за вођење пословних књига политичке партије, подношење финансијских извјештаја и које је овлашћено да контактира са Централном изборном комисијом БиХ.

Измјенама и допунама Закона о финансирању прописана је санкција и за физичко лице које изврши прекршај.

У складу са наведеним Централна изборна комисија БиХ је у мају 2018. године новчано санкционисала лица овлашћена за подношење финансијских извјештаја политичких партија.

Примјери из праксе – кршење одредби Закона о финансирању, члана 12. став (4) – неподношење финансијског извјештаја.

Примјер 1.

Политичка партија није поднијела годишњи финансијски извјештај за 2016. годину, чиме је прекршила одредбе члана 12. Закона о финансирању. Централна изборна комисија БиХ је због прекршаја одредби овог члана Закона изрекла новчану казну политичкој партији и лицу одговорном за вођење пословних књига, подношење финансијских извјештаја и контакт са Централном изборном комисијом БиХ.

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o finansiranju („Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Centralne izborne komisije BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o finansiranju od strane političke partije ---, na adresi ---, zastupanu po ----, predsjedniku partije i ---- ovlaštenom licu za podnošenje finansijskih izvještaja, Centralna izborna komisija BiH, po službenoj dužnosti na 22. sjednici, održanoj dana 24.05. 2018. godine, donijela je

ODLUKU

(1) Utvrđuje se da su politička partija ----, odnosno --- lice odgovorno za podnošenje finansijskih izvještaja, odgovorni za povredu odredbe člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju, jer ova politička partija nije podnijela godišnji finansijski izvještaj za 2016. godinu, pa im se u skladu sa članom 14. stav (2) Zakona o finansiranju izriče sankcija:

a) političkoj partiji ---, novčana kazna u iznosu od 1.000,00 KM (slovima: jednahiljada konvertibilnih maraka) i

b) licu ovlaštenom za podnošenje finansijskih izvještaja ---, izriče mu se novčana kazna u iznosu od 200,00 KM (slovima: dvijestotine konvertibilnih maraka)

Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

Obrazloženje

...

Na osnovu ovako, nesporno utvrđenih činjenica da Centralna izborna komisija BiH da su politička partija, odnosno --- lice odgovorno za vođenje poslovnih knjiga, podnošenje finansijskih izvještaja i kontakt sa Centralnom izbornom komisijom BiH, počinili povredu člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju, jer nisu podnijeli godišnji finansijski izvještaj za 2016. godinu.

...

Политичка партија нити лице одговорно за вођење пословних књига, подношење финансијских извјештаја и контакт са Централном изборном комисијом БиХ нису уложили жалбу на одлуку Централне изборне комисије БиХ.

5. Финансијско извјештавање

У складу са чланом 12. Закона о финансирању, политичке партије су обавезне да сваке године поднесу годишњи финансијски извјештај у форми коју одобри Централна изборна комисија БиХ. Као што је на претходним страницама наведено, политичке партије имају обавезу да Централној изборној комисији БиХ поднесу годишњи финансијски извјештај за сваку календарску (рачуноводствену) годину у електронској форми путем апликације ФИ ЦИК БИХ, те посебне финансијске извјештаје (предизборни и постизборни финансијски извјештај).

5.1. Форма и садржај финансијских извјештаја

У складу са чланом 7. став (2) Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких партија, финансијски извјештај на нивоу партије подноси се на обрасцима 1, 1.1, 2, 2.1, 3, 3-ф, 3-г, 4, 4.2. и 5, а за организационе дијелове партије на осталим обрасцима наведеним у члану 5. овог правилника, и то посебно за сваки организациони дио политичке партије.

Чланом 5. прописано је да политичке партије финансијске извјештаје подносе на сљедећим обрасцима:

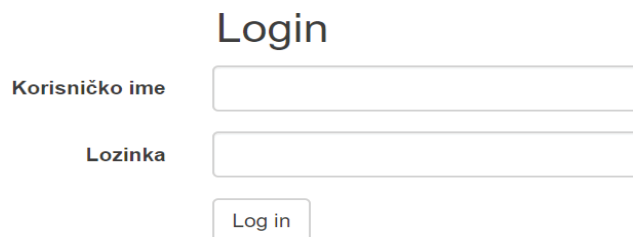
- 1) Образац 1 (Општи подаци о политичкој партији)
  - Образац 1.1 (Територијална структура политичке партије)
- 2) Образац 2 (Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке партије)
  - Образац 2.1 (Преглед промета благајне)
- 3) Образац 3 (Извори финансирања политичке партије с прегледом извора финансирања по организационим дијеловима партије)
  - Образац 3-а (Добровољни прилози физичких лица већи од 100 КМ)
  - Образац 3-б (Добровољни прилози правних лица већи од 100 КМ)
  - Образац 3-ц (Приходи од имовине у власништву политичке партије)
  - Образац 3-д (Добит правних лица у власништву политичке партије)
  - Образац 3-е (Неновчане донације и рачуни које политичка партија није имала обавезу да плати)
  - Образац 3-ф (Приходи из буџета)
  - Образац 3-г (Приходи од издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и организовања партијских скупова)
- 4) Образац 4 (Расходи политичке партије с прегледом расхода по организационим дијеловима партије)
  - Образац 4.1. (Режијско-административни и остали трошкови)
  - Образац 4.2. (Трошкови пропаганде)
- 5) Образац 5 (Обавезе политичке партије).

5.2. Електронско подношење финансијских извјештаја путем апликације ФИ ЦИК БиХ

Приступ Апликацији ФИ ЦИК БиХ

Приступ апликацији одобрава администратор система и то на основу захтјева политичке партије за приступ апликацији. Систем администратор политичкој партији додјељује корисничко име и лозинку, које заједно са линком за приступ апликацији путем имејла доставља политичкој партији.

На линку Централне изборне комисије БиХ отвориће се прозор у који политичка партија уноси корисничко име и лозинку.

Login

Korisničko ime

Lozinka

Log in

Слика 5 Приступ апликацији ФИ ЦИК БиХ

Унос података

Након што унесе корисничко име и лозинку, политичка партија из изборника треба да изабере врсту финансијског извјештаја и језик (босански/српски/хрватски). Избор језика омогућава политичким партијама да обрасце финансијског извјештаја одштапају и доставе Централној изборној комисији БиХ на једном од службених језика у Босни и Херцеговини.

Promjena trenutnih podataka

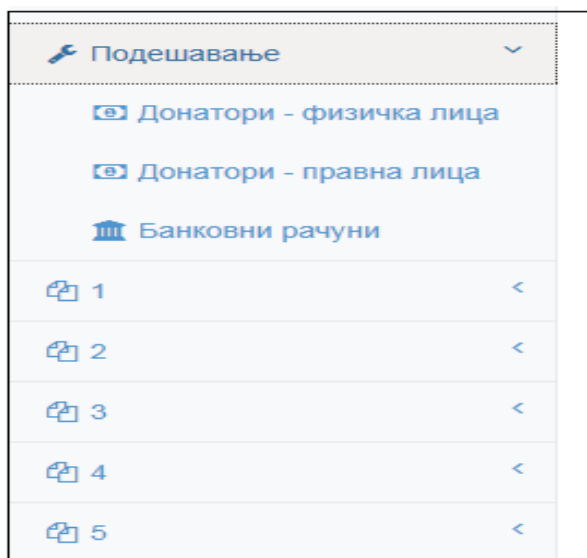
Period
Godisnji 2015

Jezik
Bosanski

Snimi

Слика 6 Избор врсте финансијског извјештаја

Унос података у обрасце финансијског извјештаја се врши из менија, што се може да види на наредној слици.

Слика 7 Мени за унос података у финансијске извјештаје

Општи подаци о политичкој партији

У Образац 1 (општи подаци) уносе се подаци о политичкој партији. У базу су унесени општи подаци о политичкој партији. Политичке партије све постојеће податке о сједишту, адреси, броју телефона, броју запослених и сл. могу да измијене, осим назива политичке партије и кода политичке партије који је додијелила Централна изборна комисија БиХ. Промјену назива и кода политичке партије може да изврши само администратор.

Након што промијени опште податке, политичка партија треба да дефинише листу организационих јединица. Свака политичка партија има своју јединствену организациону структуру која је утврђену статутом или неким другим актом. Организациона структура се уноси у Образац 1.1.

Територијална организација							
Нови унос ГДФ Затвори							
Назив орг. дијела	Адреса	Телефон	Факс	Назив нивоа	Затворен		
Главни одбор	ул.				☐	Измјена	Брисање

Слика 8 Образац 1.1 Организациона структура политичке партије

Партија у образац уноси назив организационог дијела, адресу, телефон и факс, те може да изабере и назив нивоа (овај податак није садржан у Обрасцу 1.1).

Територијална организација
Образац 1.1

Назив орг. дијела

Адреса

Телефон

Факс

Назив нивоа

Слика 9 Форма за унос података у Образац 1.1

Након што унесе организациону структуру, партија приступа креирању листе својих донатора, физичких и правних лица и листе банковних рачуна, као претпоставки за даљи унос података у обрасце финансијског извјештаја. Подаци о донаторима и банковним рачунима ће бити доступни партијама у дужем временском периоду и неће морати поново да их уносе сваке године.

Напримјер, једно физичко лице је политичкој партији дало прилог у току 2016. године, те је политичка партија податке о донатору унијела у Апликацију ФИ ЦИК БиХ приликом подношења годишњег финансијског извјештаја за 2016. годину. Уколико исто физичко лице да прилог политичкој партији и у 2017. години, партија неће имати обавезу да поново унесе податке о том лицу, већ ће приликом попуњавања Обрасца 3-а из изборника изабрати то лице.

Преглед промета новчаних средстава политичке партије

Прије уноса података о промету оствареном путем трансакционих рачуна у Образац 2, политичка партија, као што је већ речено, у подешавањима које се односи на Банковне рачуне уноси податке о својим трансакционим рачунима.

Pretraga...

Банковни рачуни

Нови унос

Орг. јединица странке	Банковни рачун	Име банке
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Нема података

Слика 10 Унос података о банковним рачунима

Нови корисник
Нови корисник

Орг. јединица странке

Банковни рачун

Име банке

Слика 11 Форма за унос података о банковним рачунима

Након што унесе податке о трансакционим рачунима, приступа попуњавању података у Образац 2.

Преглед промета свих транс. рачуна

[Нови унос](#) | [PDF](#)

Назив орг. дијела	Банковни рачун	Име банке	Стање на дан 1. јануар	Укупан промет улаза	Укупан промет излаза	Стање на дан 31. дец	Затворен

Нема података

Слика 12 Унос података у Образац 2

Избором опције Нови унос отвара се поље за унос података у образац 2. Подаци о организационом дијелу, броју трансакционог рачуна и називу банке бира се из менија рачуна који су унесени у Подешавањима. Политичка партија у предвиђена поља уноси податке о почетном стању, промету улаза и промету излаза. Стање на крајњи дан, нпр. 31.12. или задњи дан постизборног финансијског извјештаја се не уноси. Овај износ се сам израчунава, што смањује могућност грешке.

У Образац 2.1 (преглед стања благајне) уносе се подаци о промету оствареном путем благајне организационих дијелова политичке партије. Унос података у Образац 2.1 је идентичан уносу података у Образац 2.

Извори финансирања

Подаци о свим изворима финансирања политичке партије се апликацији уносе кроз Образац 3. Подаци о свим изворима финансирања се уносе у обрасце 3-а; 3-б; 3-ц; 3-д; 3-е; 3-ф и 3-г, те подаци о чланаринама и осталим приходима избором опције Нови унос.

Нови унос ПДФ ПДФ 3 прилог ПДФ Сви (3а) ПДФ Сви (3б) ПДФ Сви (3ц) ПДФ Сви (3д) ПДФ Сви (3е) ПДФ Сви (3ф) ПДФ Сви (3г)											
Назив орг. дијела	Чланарине	Прилози физичких лица (3-а)	Прилози правних лица (3-б)	Приход од имовине у власништву пол. странке (3-ц)	Добит правних лица у власништву странке (3-д)	Неновчане донације и рачуни које политичка странка није у обавези да плати (3-е)	Приходи из буџета (3-ф)	Приход од издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала, и приходи од орг. страначких манифестација (3-г)	Остали приходи и др.	Укупно	Затворен

Нема података

Слика 13 Образац 3 Извори финансирања

За сваки организациони дио који је остварио приходе из било којег извора, потребно је унијети податке о наплаћеним чланаринама и осталим приходима, чиме се истовремено отварају поља за унос осталих врста прихода. Поред износа остварених осталих прихода и других користи од активности субјеката који су на било који начин повезани са политичком партијом или су под њеном контролом, потребно је навести и описно врсту осталог прихода. Описно поље за остале приходе ће бити видљиво само у *excel* табели.

Уколико организациони дио политичке партије “АБЦ” у извјештајном периоду прими прилоге физичких лица и приходе из буџета, а не оствари приходе од чланарина и остале приходе, потребно је да политичка партија у обрасцу 3 за тај организациони дио унесе приходе од чланарине и остале приходе у износу од 0,00 КМ, чиме се креира ред за унос података за остале врсте прихода.

Назив орг. дијела	Главни одбор <input type="button" value="v"/>
Чланарине	<input type="text"/>
Остали приходи и др.	<input type="text"/>
Описно за остале приходе	<input type="text"/>
<input type="button" value="СНИМИ"/>	

Слика 14 Форма за унос података о чланаринама и осталим приходима

Назив орг. дијела	Чланарине	Прилози физичких лица (3-а)	Прилози правних лица (3-б)	Приход од имовине у власништву пол. странке (3-ц)	Добит правних лица у власништву странке (3-д)	Неновчане донације и рачуни које политичка странка није у обавези да плати (3-е)	Приходи из буџета (3-ф)	Приход од издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала, и приходи од орг. страначких манифестација (3-г)	Остали приходи и др.	Укупно
Главни одбор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Слика 15 Унос података о приходима за изабрани организациони дио политичке партије

Унос података за остале изворе финансирања се врши кликом на 0 испод сваког извора финансирања и избором организационог дијела политичке партије.

Веома често, политичке партије умјесто у креирана поља за унос, податке о приходима унесу у претраживач чија су празна поља видљива одмах испод назива извора финансирања, односно не изврше унос података у апликацију.

Подаци о укупним изворима финансирања и преглед извора финансирања по организационим одборима се генеришу на основу уноса у појединачне обрасце и формирају Образац 3 и Прилог уз образац 3.

Прилози физичких и правних лица

Прије уноса података о прилозима физичких и правних лица у Образац 3-а (прилози физичких лица) и Образац 3-б (прилози правних лица), политичка партија у Подешавањима Донатори-физичка лица и Донатори-правна лица уноси податке о свим донаторима.

Орг. јединица странке

Име

Презиме

Детаљи

Број документа

Слика 16 Унос података о донаторима-физичка лица

Орг. јединица странке	Главни одбор <input type="button" value="v"/>
Назив правног лица	<input type="text"/>
Број документа	<input type="text"/>
Детаљи	<input type="text"/>
<input type="button" value="Сними"/>	

Слика 17 Унос података о донаторима-правна лица

Избор организационог дијела партије се врши из менија (подаци се преузимају из Обрасца 1-1), те се у базу уносе подаци о имену и презимену физичког лица-донатора, детаљи и број документа. Подаци о имену и презимену донатора су обавезна поља, док у преостала поља партија може да унесе друге податке (адреса, број личне карте и сл.). У дијелу који се односи на Донаторе-правна лица уносе се подаци о називу правног лица, пореском броју и адреси правног лица.

Унос података у Образац 3-а, односно Образац 3-б се врши избором организационог дијела политичке партије на 0 испод назива организационог одбора партије.

Прилози физичких лица (Образац 3-а)														
Назив политичке странке:														
Орг. дио пол. странке: Главни одбор														
Укупан износ прилога чија је појединачна вриједност нижа од 100,00 КМ: 0														
Нови унос PDF PDF Svi (3-а)														
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Презиме и име донатора чији је прилог већи од 100 КМ</th> <th>Број потврде из члана 6 правилника</th> <th>Датум</th> <th>Износ прилога</th> <th>Напомена</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> <td><input type="text"/></td> </tr> </tbody> </table>					Презиме и име донатора чији је прилог већи од 100 КМ	Број потврде из члана 6 правилника	Датум	Износ прилога	Напомена	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Презиме и име донатора чији је прилог већи од 100 КМ	Број потврде из члана 6 правилника	Датум	Износ прилога	Напомена										
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>										
Нема података														

Слика 18 Унос података у Образац 3-а

Нови унос	
Прилози физичких лица (3-а)	
Назив политичке странке:	
Орг. дио пол. странке:	
Презиме и име донатора чији је прилог већи од 100 КМ	<input type="text" value="v"/>
Број потврде из члана 6 правилника	<input type="text"/>
Датум	19.10.2016
Износ прилога	0,00
Напомена	<input type="text"/>
<input type="button" value="Сними"/>	

Слика 19 Форма за унос података о прилозима физичких лица

Име и презиме, односно назив донатора се уноси из падајућег менија (подаци из Подешавања), затим се уноси број потврде из члана 6. Правилника, датум када је прилог дат партији и износ прилога.

У пракси се дешава да политичка партија у образац упише број извода са трансакционог рачуна, број благајничког налога наплате или број признанице. Ни један од наведених бројева није број који се уноси у образац прилога. У образац прилога физичких и правних лица се уноси број потврде који издаје овлашћено лице у политичкој партији сваком донатору, а чији је садржај прописан чланом 6. Правилника.

Код прилога физичких и правних лица политичка партија има обавезу да искаже податке о сваком донатору појединачно, уколико је укупан износ свих новчаних прилога истог лица већи од 100,00 КМ. Обавезна је навести податке из којих се јасно може да утврди идентитет донатора, име и презиме/ назив правног лица, број потврде о примљеном прилогу, датум када је прилог примљен и износ прилога.

Прилози чији је износ у току једне календарске године мањи од 100,00 КМ у извјештају се исказују збирно. Уколико исти донатор у току једне године политичкој партији да више пута прилоге у износима мањим од 100,00 КМ, партија је обавезна да сабере све те прилоге, и уколико је њихов укупан износ већи од 100,00 КМ у обрасцу навести податке о донатору и укупан износ прилога.

Образац 3-ц (Приходи од имовине у власништву политичке партије)

У Образац 3-ц, Приходи од имовине у власништву политичке партије, уносе се сљедећи подаци:

- а) назив организационог дијела партије,
- б) врста имовине на основу које се остварују приходи,
- ц) корисник имовине политичке партије,
- д) број уговора, одлуке, рјешења итд. и
- е) износ оствареног прихода.

Приход од имовине у власништву пол. странке (Образац 3-ц)					
Назив политичке странке: ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКТ					
Орг. дио пол. странке: Главни одбор					
Нови унос PDF PDF Svi (3-ц)					
[И]					
Врста имовине на којој ће се оствари приход	Корисник имовине пол. странке	Број уговора рјешења одлуке и сл*	Износ оствареног прихода		
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>		
Нема података					
[<] [>] [↩] [↪]					
0 од 0 страница (број записа: 0)					

*Централна изборна комисија БиХ може тражити да политичка странка достави копије ових докумената

Слика 20 Унос података у Образац 3-ц

Политичке партије најчешће у Образац 3-ц уносе приходе од издавања своје имовине и приходе од камата.

У пракси је присутно да партије у овај образац уносе и податке о приходима од продаје своје имовине и то у износу продајне цијене. Ово је погрешно из два разлога. Први је што добитак од продаје имовине обично није једнак износу цијене по којој је продата имовина, а други је што добитак од продаје имовине није исто што и приход од имовине.

Контролом исказаних података у финансијским извјештајима, утврђено је да политичке партије не воде правилне евиденције о основним средствима (најчешће некретнинама и аутомобилима), те немају податке о књиговодственој вриједности сваког средства појединачно. Такође, приликом искњижавања средства из пословних књигама, умјесто да евидентирају разлику између књиговодствене вриједности и продајне вриједности као добитак или губитак од продаје, рачуновође у политичким партијама продајну вриједност имовине евидентирају као приход.

Образац 3-д (Добит правних лица у власништву политичке партије)

У Образац 3-д, Добит од правних лица у власништву политичке партије, уносе се следећи подаци:

- а) назив правног лица,
- б) идентификациони број добијен од надлежног пореског органа
- ц) шифра и назив дјелатности правног лица,
- д) учешће политичке партије у власништву (%),
- е) износ добити која је пренесена политичкој партији и
- ф) датум преноса добити.

Образац 3-е (Неновчане донације и рачуни које политичка партија није имала обавезу да плати)

У Образац 3-е се уносе подаци о неновчаним донацијама као што је бесплатно коришћење пословних простора, рачуни које партија нема обавезу да плати, приходи по основу отписаних обавеза и слично.

Неновчане донације и рачуни које политичка странка није у обавези да плати (Образац 3-е)				
Назив политичке странке: ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКТ				
Орг. дио пол. странке: Главни одбор				
Нови унос PDF PDF Svi (3-е)				
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Име и презиме / назив донатора	Врста поклона или услуге	Датум примљеног поклона или обавезе	Укупна вриједност поклона или услуге	Вредност да политичка странка није имала обавезу да плати
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Нема података				
<input type="button" value="И"/> <input type="button" value="←"/> <input type="button" value="→"/> <input type="button" value="И"/>				
Повратак на листу				

Слика 21 Унос података у Образац 3-е

У Образац 3-е се уносе сљедећи подаци:

- а) назив организационог дијела политичке партије,
- б) име и презиме/назив донатора,
- ц) врста поклона или услуге,
- д) датум примљеног поклона или услуге,
- е) укупна вриједност поклона или услуге и
- ф) вриједност коју политичка партија није имала обавезу да плати.

Образац 3-ф (приходи из буџета)

Када је ријеч о приходима из буџета, политичке партије ову врсту прихода уносе у Образац 3-ф и то појединачно за сваки организациони дио политичке партије.

Називи нивоа власти су унесени у Апликацију, тако да политичка партија њихов назив може да изабере из падајућег менија.

Нови унос
Приходи из буџета (3-ф)
Назив политичке странке: ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКТ
Орг. дио пол. странке: Главни одбор

Укупан износ прихода

Ниво власти

Број и датум одлуке

Слика 22 Форма за унос података о приходима из буџета

Образац 3-г (приходи од издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и приходи од организовања партијских манифестација)

У Образац 3-г се уносе подаци о приходима од издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и организације партијских манифестација, посебно за сваки организациони дио.

Нови унос

Приход од издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала, и приходи од орг. страначких манифестација (3-г)

Назив политичке странке: ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКТ
Орг. дио пол. странке: Главни одбор

Приход од издавачке дјелатности

Приход од продаје проп. материјала

Приход од орг. страначких манифестација

Слика 23 Форма за унос података у Образац 3-г

Образац 4 (расходи политичке партије)

Подаци о расходима политичке партије се уносе избором опције Образац 4.

Расходи пол. странке

Назив политичке странке: ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКТ

[Нови унос](#) | [ПДФ 4](#) | [ПДФ 4 прилог](#) | [ПДФ Сви \(4-1\)](#)

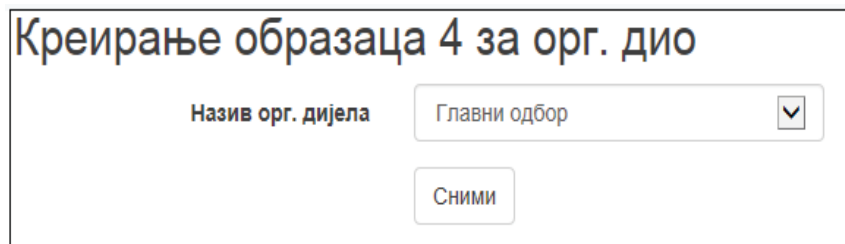
Назив орг. дијела	Режијско административни и остали трошкови	Трошкови пропаганде	Укупно	Затворен
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Нема података

Слика 24 Образац 4 Расходи политичке партије

Подаци о свим расходима политичке партије се уносе у Обрасце 4.1 и 4.2, појединачно за сваки организациони дио политичке партије. На основу података који су унесени у појединачне обрасце 4.1 и 4.2, формирају се Образац 4 и Прилог уз образац 4 у којим су садржани подаци о укупним расходима и преглед расхода по организационим дијеловима политичке партије.

Прије свега, потребно је за сваки организациони дио посебно креирати Образац 4.

Креирање образаца 4 за орг. дио

Назив орг. дијела: Главни одбор

СНИМИ

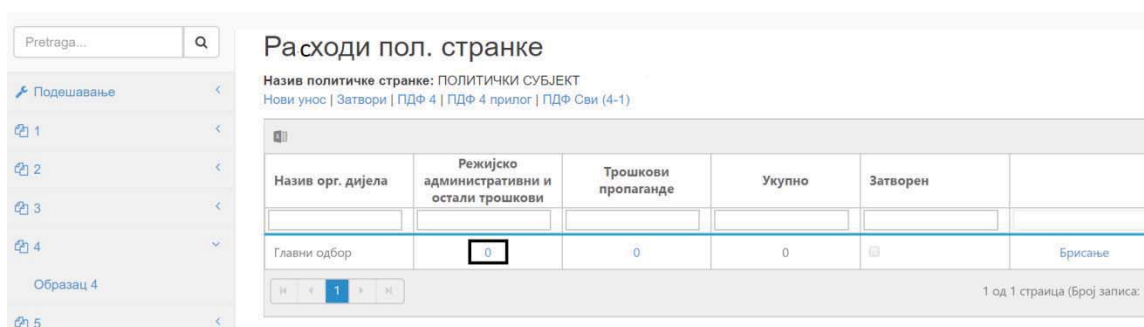
Слика 25 Креирање Обраца 4

Након што се креирају обрасци за све организационе дијелове, приступа се уносу података о трошковима у појединачне Обрасце 4.1 и 4.2.

Режијско-административни и остали трошкови

У складу са чланом 21. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких партија, у Образац 4.1, Режијско-административни и остали трошкови, уносе се слједећи подаци:

- а) назив организационог дијела политичке партије,
- б) врста трошка,
- ц) конто и
- д) износ.

Pretraga...

Подешавање

1

2

3

4

Образац 4

5

Расходи пол. странке

Назив политичке странке: ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКТ
Нови унос | Затвори | ПДФ 4 | ПДФ 4 прилог | ПДФ Сви (4-1)

Назив орг. дијела	Режијско административни и остали трошкови	Трошкови пропаганде	Укупно	Затворен	
Главни одбор	0	0	0		Брисање

1 од 1 страница (број записа: 1)

Слика 26 Унос података у Образац 4

Политичке партије податке о режијско-административним и осталим трошковима уносе у Обрасце 4.1 посебно за сваки организациони дио. Избором обрасца и организационог дијела политичке партије, отвара се Образац 4.1 за унос података, као што може да се види на наредној слици.

Режијско административни и остали трошкови

Назив политичке странке: ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКТ
 Орг. дио пол. странке: Главни одбор
[Повратак на листу](#) | [Нови унос](#) | ПДФ | ПДФ Сви (4-1)

Орг. дио пол. странке	Врста трошка	Конто	Износ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Нема података

Слика 27 Образац 4-1 Режијско-административни о остали трошкови

Унос података у Образац 4.1 се врши избором опције Нови унос. Приликом уноса података, политичка партија врсту трошка бира из падајућег менија, те уноси податке о броју конта из својих пословних књига (према контном плану) и износу оствареног трошка у извјештајном периоду.

Нови трошак
Главни одбор

Врста трошка: Трошкови канцеларијског материја...

Конто:

Износ:

[Повратак на листу](#)

Слика 28 Форма за унос података о трошковима

Нови трошак
Главни одбор

Врста трошка: Трошкови канцеларијског материја...

Конто:

Износ:

[Повратак на листу](#)

- Трошкови канцеларијског материјала
- Трошкови горива и мазива
- Трошкови ситног инвентара и ауто гума
- Трошкови електричне енергије
- Трошкови телефона (мобилни телефон)

Слика 29 Унос трошкова – избор врсте трошка

Трошкови пропаганде

Чланом 23. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких партија прописано је да се у Образац 4.2, Трошкови пропаганде, уносе сљедећи подаци:

- а) назив организационог дијела политичке партије,
- б) врста трошка и то: трошкови штампања плаката, трошкови плакатирања, трошкови штампања предизборних огласа, прогласа, саопштења и сл. у јавним гласилима, трошкови организације и одржавања предизборних скупова, трошкови штампања, умножавања и слања предизборног материјала бирачима и остали трошкови пропаганде и
- ц) износ.

У складу са наведеном одредбом, креирана су поља за унос података о трошковима изборне кампање. Овдје је потребно нагласити да се у Образац 4.2 уносе искључиво подаци о трошковима изборне кампање, док се у Образац 4.1 уносе подаци о редовним трошковима рекламе или трошковима организације скупштине и других органа политичких партија.

Нови трошак	
Главни одбор	
Трошкови штампања плаката	0,00
Трошкови плакатирања	0,00
Трошкови штампања	0,00
Трошкови организације	0,00
Трошкови штампања предизб. мате. бирачима	0,00
Остали трошкови пропаганде	0,00

Сними

Слика 30 Форма за унос података о трошковима изборне кампање

Обавезе политичке партије

Подаци о свим обавезама политичке партије уносе се у Обрасце 5.1 и 5.2, појединачно за сваки организациони дио политичке партије, док се подаци о укупним обавезама политичке партије генеришу на основу података који су унесени у појединачне обрасце.

Као и код расхода, за сваки организациони дио потребно је посебно креирати Образац 5.

Креирање образаца 5 за орг. дио

Назив орг. дијела

[Повратак на листу](#)

Слика 31 Креирање Обраца 5

Обавезе политичке странке					
Назив политичке странке: ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКТ					
Нови унос Затвори ПДФ					
Назив орг. дијела	Сума кредита и позајмица	Сума осталих обавеза	Укупно	Затворен	
Главни одбор	0	0	Укупно's filterbar cell	☐	Брисање

Слика 32 Образац 5 Обавезе политичке партије

У Образац 5.1 (обавезе по кредитима и позајмицама) уносе се обавезе политичке партије по кредитима и позајмицама и то: назив организационог дијела политичке партије; назив даваоца кредита или позајмице; износ кредита или позајмице; датум реализације кредита или позајмице; висина рате; рок враћања кредита или позајмице и износ обавезе по основу кредита или позајмице на одређени дан.

Креирање обавеза по кредитима и позајм.

Главни одбор

Давалац кредита или позајмице

Износ кредита или позајмице

Датум реализације

Висина рате

Рок враћања

Износ обавезе по износу кредита на дан

Датум обавезе

Слика 33 Форма за унос обавеза

Дакле, у образац се уносе три датума, датум реализације, рок враћања позајмице и датум обавезе на одређени дан. У годишњим финансијским извјештајима за 2016. годину уочено је да су поједине политичке партије у Образац 5.1, као датум обавезе на одређени дан, уписале датум подношења финансијског извјештаја, што није исправно. Због тога је важно напоменути да приликом попуњавања података у обрасцима обавеза у поље “датум обавезе” треба унијети датум завршетка извјештајног периода. Напримјер, уколико се политичка партија подноси годишњи финансијски извјештај који обухвата период 01.01. – 31.12., партија у образац треба да унесе своје обавезе закључно са 31.12.

Креирање обавеза по кредитима и позајм.
Главни одбор

Давалац кредита или позајмнице	<input type="text" value="XY d.d."/>
Износ кредита или позајмнице	<input type="text" value="20.000,00"/>
Датум реализације	<input type="text" value="20.10.2016"/>
Висина рате	<input type="text" value="2.000,00"/>
Рок враћања	<input type="text" value="20.08.2017"/>
Износ обавезе по износу кредита на дан	<input type="text" value="10.000,00"/>
Датум обавезе	<input type="text" value="31.12.2016"/> x

Слика 34 Примјер уноса обавеза у Образац 5.1

У Образац 5.2 Остале обавезе уносе се подаци о обавезама политичке партије по сљедећим основама: неизмирене обавезе према добављачима (физичким и правним лицима), обавезе по основу плата и накнада, пореза, доприноса и друго.

Остале обавезе - креирање
Главни одбор

Повјерилац / обавеза	<input type="text"/>
Датум настанка обавезе	<input type="text" value="20.10.2016"/>
Износ обавезе на дан	<input type="text" value="0,00"/>
Дан обавезе	<input type="text" value="31.12.2016"/> x

[Повратак на листу](#)

December 2016						
Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Слика 35 Форма за унос обавеза у Образац 5.2

Подношење финансијског извјештаја

Политичка партија може да врши измјену постојећих уноса избором опције Измјена или избрисати податке избором опције Брисање, које су доступне на свим обрасцима.

Након што изврши унос података у обрасце финансијског извјештаја, политичка партија може да прегледа све обрасце, те закључа све обрасце избором опције Затвори која се налази изнад образаца 1-1, 2, 2-1, 3, 4 и 5. Политичка партија након што затвори обрасце, не може да врши даљи унос или корекцију већ унесених података.

Када се затворе сви унесени обрасци, партија у Обрасцу 1 бира опцију Поднеси, након чега је финансијски извјештај поднесен Централној изборној комисији БиХ. Политичка партија, затим, све обрасце финансијског извјештаја и потврду о поднесеном извјештају, треба да одштампа и достави Централној изборној комисији БиХ.

Потврда о поднесеном извјештају садржи сљедеће податке: назив политичке партије, шифра партије коју одређује Централна изборна комисија БиХ, врста извјештаја, извјештајни период, име и презиме лица које је унијело податке у финансијски извјештај и датум подношења извјештаја.

Потврда о поднесеном извјештају

Назив политичке странке/Име и презиме независног кандидата:	
Код политичке странке/независног кандидата:	
Врста извјештаја (годишњи, предизборни, постизборни):	Godisnji 2017
Извјештајни период:	Godisnji 2017
Име и презиме лица које је унијело податке у финансијски извјештај:	
Датум подношења извјештаја:	

Слика 36 Потврда о поднесеном извјештају

Исправка образаца годишњег финансијског извјештаја

С обзиром на то да у складу са чланом 14. став (3) Закона о финансирању, политичке партије могу добровољно да отклоне уочене недостатке, остављена је могућност за корекције образаца финансијских извјештаја. Ради исправљања података у обрасцима, политичка партија подноси писани захтјев за исправку особљу Службе за ревизију. Отварање образаца финансијских извјештаја за корекције врши Администратор.

5.3. Подношење финансијских извјештаја независних кандидата

Независни кандидати који учествују на изборима у Босни и Херцеговини имају обавезу да поднесу предизборни и постизборни финансијски извјештај у роковима прописаним чланом 15.1 став (1) Изборног закона БиХ. Ови извјештаји се достављају у чврстој копији, а тачност и потпуност података у сваком обрасцу својим потписом потврђује независни кандидат или друго лице које он овласти.

Садржај и форма финансијских извјештаја су прописани Правилником о предизборним и постизборним финансијским извјештајима независних кандидата.

Чланом 5. овог правилника је прописано да политичке партије финансијске извјештаје подносе на сљедећим обрасцима:

- а) Подаци о независном кандидату (Образац Н1)
- б) Преглед промета новчаних средства
  - 1) Преглед промета текућег рачуна независног кандидата (Образац Н2)
  - 2) Преглед промета благајне (Образац Н2.1.)
- ц) Извори финансирања независног кандидата (Образац Н3)
  - 1) добровољни прилози физичких лица већи од 100 КМ (Образац Н3-а)
  - 2) добровољни прилози правних лица већи од 100 КМ (Образац Н3-б)
  - 3) неновчане донације и рачуни које кандидат није имао обавезу да плаћа (Образац Н3-ц)
  - 4) приходи из буџета (Образац Н3-д)
  - 5) Приходи од продаје пропагандног материјала и приходи од организовања манифестација (Образац Н3-е)
- д) Расходи независног кандидата (Образац Н4)
  - 1) режијско-административни и остали трошкови (Образац Н4.1.)
  - 2) трошкови пропаганде (Образац Н4.2.)
- е) Обавезе независног кандидата (Образац Н5).

ПРИЛОЗИ

**ЗАКОН
О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА¹⁷
Неслужбени пречишћени текст**

Члан 1.

(Циљ Закона)

Овим законом уређују се начин и услови под којима политичке партије и чланови политичких партија који дјелују у њихово име обезбеђују средства за рад.

Члан 2.

(Дефиниција политичких партија)

Политичким партијама се, у смислу овог закона, сматрају организације у које се грађани слободно и добровољно организују ради учешћа на изборима, те се, у складу са законом, региструју код надлежног суда у било којем ентитету, с циљем спровођења политичких активности и остваривања политичких циљева.

Члан 3.

(Извори финансирања)

- (1) Политичка партија може да се финансира из:
  - а) чланарина,
  - б) добровољних прилога правних и физичких лица,
  - ц) издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и организовања партијских манифестација,
  - д) прихода од имовине у власништву политичке партије,
  - е) буџета Босне и Херцеговине у складу са чланом 7. овог закона, ентитетских буџета, кантоналних буџета и буџета Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, те буџета других јединица локалне управе и самоуправе у складу са законом,
  - ф) добити од предузећа која су у власништву политичке партије.
- (2) Предузеће из става (1) тачка ф) овог члана може да се бави само дјелатношћу везаном за културу или издавачком дјелатношћу.

Годишњи приход партије из става (1) тачке д) и ф) овог члана не смије прелазити 20% износа укупног годишњег прихода партије.

---

¹⁷ Закон о финансирању политичких партија ("Службени гласник БиХ", број 95/12) ступио је на снагу дана, 5. 12. 2012. године. Ступањем на снагу овог Закона, стављен је ван снаге Закон о финансирању политичких партија ("Службени гласник БиХ", број: 22/00, 102/09 и 54/10). Закон о измјенама и допунама Закона о финансирању политичких партија ("Службени гласник БиХ", број 41/16) ступио је на снагу 11. 6. 2016. године. Централна изборна комисија БиХ сачинила је неслужбени пречишћени текст Закона о финансирању политичких партија, који се користи само за интерну употребу, па се на њега не може позивати приликом службене употребе.

Члан 4.

(Коришћење финансијских средстава)

- (1) Финансијска средства из члана 3. став (1) овог закона политичка партија може да користи искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.
- (2) У року од 30 дана након подношења финансијског извјештаја у складу са чланом 11. овог закона, приход из члана 3. став (1) тач. д) и ф) овог Закона који је већи од наведених 20% партија даје у добротворне сврхе једној или више организација које су регистроване у Босни и Херцеговини за бављење добротворним радом.

Члан 5.

(Чланарина и добровољни прилози)

- (1) Чланарином се, у смислу овог закона, сматра редовни новчани износ који члан политичке партије плаћа на начин и под условима утврђеним њеним статутом или другим актом.
- (2) Добровољним прилозима, у смислу овог закона, сматрају се повремене или редовне уплате којима физичка или правна лица добровољно дају новац политичкој партији у износу већем од износа чланарине, као и пружање услуга или давање производа политичкој партији без наплате.
- (3) За добровољне прилоге који се дају политичкој партији у форми производа или услуга физичка и правна лица дужна су да издају рачун на којем ће бити назначена тржишна вриједност дарованог производа или услуге, те на којем је назначено да гласи на политичку партију и да не подлијеже наплати.
- (4) Политичке партије дужне су да воде евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те издају потврде о пријему чланарина и добровољних прилога. Овлашћено лице у политичкој партији уплаћује чланарину и добровољне прилоге непосредно на трансакциони рачун политичке партије најкасније у року од 10 дана од дана пријема уплате.
- (5) Под услугама из става (2) овог члана не сматра се добровољни рад партијских волонтера.

Члан 6.

(Ограничење укупне висине)

- (1) Физичка и правна лица могу давати добровољне прилоге политичким партијама једнократно или више пута током календарске године.
- (2) Добровољни прилози у новцу уплаћују се на трансакциони рачун централе политичке партије.
- (3) Укупан износ добровољних прилога физичког лица једној политичкој партији не смије прелазити износ од 10.000,00 КМ (десетхиљада

конвертибилних марака) у календарској години.

- (4) Укупан износ добровољних прилога правног лица једној политичкој партији не смије прелазити износ од 50.000,00 КМ (педесетхиљада конвертибилних марака) у календарској години.
- (5) Укупан износ који члан политичке партије уплати на име партије у току једне календарске године не може да прелази износ од 15.000,00 КМ (петнаестхиљада конвертибилних марака), што укључује и чланарине.

Члан 7.

(Издавања из државног буџета)

- (1) У буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине (у даљем тексту: буџет БиХ) обезбеђују се средства за финансирање политичких партија, односно коалиција политичких партија и независних кандидата заступљених у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине и парламентарних група, односно клубова посланика и делегата у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.
- (2) Укупна средства из става (1) овог члана не могу прелазити износ од 0,2% буџета БиХ у календарској години.
- (3) Политичким партијама, односно коалицијама политичких партија средства из става (1) овог члана расподјељују се на начин да се:
  - а) 30% средстава дијели једнако свим политичким партијама, односно коалицијама политичких партија које су освојиле мандате,
  - б) 60% средстава дијели према броју посланичких, односно делегатских мандата, које свака политичка партија, коалиција политичких партија, односно независни кандидат има у тренутку додјеле мандата,
  - ц) 10% од укупног износа распоређује парламентарним групама сразмјерно броју посланичких, односно делегатских мјеста која припадају мање заступљеном полу.
- (4) Чланови коалиције политичких партија учествују у расподјели средстава из става 3. овог члана на основу споразума за расподјелу новчаних средстава, који је депонован у Централној изборној комисији Босне и Херцеговине, а ако такав споразум не постоји, средства се распоређују између чланица коалиције политичких партија према броју добијених мандата.
- (5) Парламентарне групе, односно клубови посланика и делегата и независни кандидати у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине учествују у расподјели средстава из става (3) тачка б) овог члана према броју посланичких, односно делегатских мандата у домовима Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

- (6) Заједничка комисија за административне послове Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине ће својим актима детаљније регулисати расподјелу средстава из овог члана, контролу трошења и друга финансијска питања у вези са спровођењем овог закона.

Члан 8.

(Забрањени прилози)

- (1) Финансирање политичких партија забрањује се:
  - а) органима управе државе Босне и Херцеговине, ентитета, кантона, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, те градским и општинским органима,
  - б) јавним институцијама,
  - ц) јавним предузећима,
  - д) хуманитарним организацијама,
  - е) неименованим, односно анонимним донаторима,
  - ф) вјерским заједницама,
  - г) синдикатима, удужењима и другим непрофитним организацијама које се финансирају јавним средствима без обзира на износ средстава,
  - х) правним лицима у којима уложени јавни капитал износи најмање 25%,
  - и) другим државама, страним политичким партијама и страним правним лицима.
- (2) Забрана из става (1) тачке а) овог члана не односи се на коришћење пословних просторија, које политичке партије користе на основу одлуке надлежног органа.
- (3) Изузетно, забрана финансирања политичких партија из става (1) тачке и) овог члана не односи се на финансирање програма намијењених за едукацију, а с циљем развоја и промовисања демократских принципа.
- (4) Приватна предузећа која су с органима извршне власти на свим нивоима у Босни и Херцеговини склопила уговор о јавној набавци услуга, уговор о јавној набавци роба или уговор о јавној набавци радова у складу с прописима о јавним набавкама у Босни и Херцеговини не могу финансијски помагати политичке партије ако вриједност уговора у једној календарској години прелази износ од 10.000,00 КМ (десетхиљада конвертибилних марака).
- (5) Политичке партије не могу да остваривати приходе од имовине која није у њиховом власништву.
- (6) Забрањено је давање добровољних прилога у новцу или у форми производа посредством трећих лица (посредника).
- (7) Евентуални добровољни прилози уплаћени на рачун политичке партије из недопуштених извора према ст. (1) и (6) овог члана, као и износи

добровољних прилога који прелазе износе утврђене у члану 6. овог закона, те евентуалне уплате добровољних прилога од неименованих, односно анонимних извора, политичка партија дужна је да уплати у корист буџета БиХ, најкасније у року осам дана од дана примљене уплате, те о томе обавијести Централну изборну комисију Босне и Херцеговине.

**Члан 9.
(Забрањене активности)**

- (1) Забрањен је било какав политички притисак на правна и физичка лица у вези са добровољним прилозима за политичке партије.
- (2) Забрањено је финансирање политичких партија подизањем кредита код банака.

**Члан 10.
(Финансијска контрола политичких партија)**

- (1) Централна изборна комисија Босне и Херцеговине успоставља Службу за ревизију финансирања политичких партија (у даљем тексту: Служба за ревизију) која прегледа и контролише финансијске извјештаје које поднесу политичке партије и обавља ревизију финансирања политичких партија у складу с овим законом.
- (2) Ревизија финансијских извјештаја политичке партије укључује извјештаје сједишта партије и најмање двије ниже организационе цјелине које одабере Служба за ревизију.
- (3) Ако након издавања и доставе политичкој партији прелиминарног писменог извјештаја о ревизији политичка партија не уложи приговор, ревизор издаје коначан извјештај с мишљењем ревизора о томе да ли се политичка партија финансирала у складу са овим законом.
- (4) Ако је политичка партија уложила приговор на прелиминарни извјештај о ревизији, ревизор је дужан да размотри наводе из приговора. Ако су приговори политичке партије аргументовани, те партија достави нове доказе који нису били предочени ревизору у поступку ревизије, а односе се на повреду овог закона, ревизор ће на основу тих доказа кориговати претходни налаз и издати коначан извјештај с мишљењем ревизора.
- (5) Ако политичка партија на основу налаза и препорука из прелиминарног извјештаја добровољно отклони недостатке који су отклоњиви и у остављеном року ревизору достави доказ о отклоњеним недостацима, ревизор у коначном извјештају неће навести прекршаје које је партија отклонила.
- (6) У коначном извјештају морају да буду наведени називи организационих дијелова партије у којима је обављена ревизија.
- (7) Централна изборна комисија Босне и Херцеговине обезбјеђује јавности приступ

извјештајима о ревизији политичких партија с налазима ревизије и мишљењем ревизора. Извјештаји о ревизији с мишљењем ревизора, након што у коначној форми буду достављени политичким партијама, објављују се на веб страници Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, а мишљење и у "Службеном гласнику БиХ."

- (8) У случају да Служба за ревизију сматра да треба да обави детаљнији финансијски преглед како би се обезбједило да књиговодствени извјештај буде ваљан, Служби за ревизију омогућава се приступ просторијама партије. У случају да буде ускраћен приступ просторијама партије, сматра се да наведена партија није доставила финансијски извјештај и Централна изборна комисија Босне и Херцеговине јој ускрађује право да се кандидује на наредним изборима.

**Члан 11.
(Обавеза вођења пословних књига)**

- (1) Политичка партија дужна је да води пословне књиге и подноси финансијске извјештаје на начин који је утврђен законом и другим прописима у складу са законом.
- (2) Политичка партија дужна је да својим интерним актима уреди систем унутрашње финансијске контроле над нижим организационим дијеловима ради спречавања погрешног евидентирања прихода и расхода, те злоупотребе финансијских средстава.

**Члан 12.
(Обавеза подношења финансијског извјештаја)**

- (1) Политичка партија води евиденцију о својим приходима и расходима. Политичка партија је дужна да Централној изборној комисији Босне и Херцеговине поднесе финансијски извјештај за сваку календарску годину (рачуноводствену годину).
- (2) Политичка партија обавезна је у свом финансијском извјештају укључити све користи остварене од активности субјеката који су на било који начин повезани с политичком партијом или су под њеном контролом.
- (3) Политичка партија подноси посебан финансијски извјештај за период изборне пропаганде на начин како је утврђено Изборним законом Босне и Херцеговине.
- (4) До 31.3. наредне године политичка партија подноси финансијски извјештај у форми коју одобри Централна изборна комисија Босне и Херцеговине. Овај извјештај садржи податке утврђене Изборним законом Босне и Херцеговине. Централна изборна комисија Босне и Херцеговине доноси прописе за спровођење одредби којима се ближе утврђују садржај, форма, начин и други детаљи извјештавања.

- (5) Сва лица која су дужна да поднесу извјештај морају да поднесу и додатне извјештаје које Централна изборна комисија Босне и Херцеговине затражи.
- (6) Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је у потпуности надлежна да спроводи и извршава одредбе овог члана на начин како је то предвиђено Изборним законом Босне и Херцеговине.

Члан 13.
(Именовање овлашћеног лица у политичкој партији)

- (1) Политичка партија обавезна је да именује овлашћено лице које је одговорно за вођење пословних књига политичких партија, подношење финансијских извјештаја и које је овлашћено да контактира са Централном изборном комисијом Босне и Херцеговине.
- (2) Подносилац извјештаја обавјештава Централну изборну комисију Босне и Херцеговине о именовању овлашћеног лица из става (1) овог члана у року од 15 дана од његовог именовања и у случају било какве промјене статуса тог лица дужан је да у року од 15 дана обавијести Централну изборну комисију Босне и Херцеговине о тој промјени.
- (3) Овлашћено лице потписује све извјештаје и одговорно је за вођење евиденције у вези са извјештајима, а на захтјев Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, овлашћено лице обавезно је да достави извјештаје на увид.
- (4) Политичке партије чувају све своје финансијске извјештаје најмање шест година након подношења.
- (5) Централна изборна комисија Босне и Херцеговине све извјештаје ставља на располагање јавности путем своје веб странице и предузима одговарајуће мјере да би се обезбедило да сви грађани имају приступ информацијама које су садржане у извјештајима.
- (6) Политичка партија дужна је да јавно прикаже поријекло и начин утрошка средстава прикупљених током протекле календарске године (рачуноводствене године). Завршни рачун и финансијски извјештај у којем се подробно наводе извори прихода, подаци о физичким и правним лицима која су дала добровољне прилоге те подаци о намјени, односно активностима за које су средства утрошена, јавни су документи и објављују се на веб страници политичке партије.

Члан 14.
(Надлежности Централне изборне комисије Босне и Херцеговине)

- (1) Централна изборна комисија Босне и Херцеговине надлежна је да испита случајеве у којима није поступљено у складу са одредбама

овог закона и може одређеним лицима наредити да одговоре на питања у писаној форми да би се обезбједили документовани и други докази, те прибавиле изјаве свједока у вези са истрагом коју је евентуално покренула Централна изборна комисија Босне и Херцеговине. Централна изборна комисија Босне и Херцеговине може започети истрагу или предузети одговарајуће мјере самостално или по уложеном приговору.

- (2) Централна изборна комисија Босне и Херцеговине надлежна је да спроводи одредбе овог закона и да одлучи да ли су политичка партија или друго лице прекршили одредбе овог закона, као и да изрекне санкције било којој политичкој партији због непридржавања наведених одредби или да предузме одговарајуће административне мјере у оквиру своје опште надлежности, у складу са законом.
- (3) Прије изрицања казне или предузимања административне мјере, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине настојаће да постигне да политичка партија, за коју је установљено да је прекршила одредбе овог закона, добровољно отклони уочене недостатке, ако су они отклоњиви.
- (4) Сваку сумњу о кривичном дјелу које се може да доведе у везу са финансирањем политичких партија и финансирањем изборне кампање Централна изборна комисија Босне и Херцеговине обавезна је да пријави надлежном тужилаштву и другим органима надлежним за спровођење закона.

Члан 15.
(Улога Централне изборне комисије Босне и Херцеговине)

- (1) О свим неправилностима и кршењима одредби овог закона Служба за ревизију извјештава Централну изборну комисију Босне и Херцеговине.
- (2) У случају да политичка партија не поступи према одредбама овог закона, Централна изборна комисија Босне и Херцеговине надлежна је да изрекне новчане казне у складу с овим законом и Изборним законом Босне и Херцеговине.

Члан 16.
(Улога Апелационог вијећа)

Апелационо вијеће има надлежност да размотри жалбе на одлуке Централне изборне комисије Босне и Херцеговине. Апелационо вијеће овлашћено је да изрекне новчане казне у складу са Изборним законом Босне и Херцеговине.

Члан 17.
(Дужност подношења извјештаја Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине)

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине

дужна је да сваке године поднесе извјештај о прегледаном стању финансијског пословања Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине. Извјештај се дијели као штампани скупштински материјал.

Члан 18. (Независни кандидати)

Одредбе овог закона које се односе на добровољне прилоге, забрану финансирања и поговарања те надзор и финансијско пословање одговарајуће се примјењују на листе независних кандидата и независне кандидате.

Члан 19. (Новчане казне за прекршај политичких партија)

(1) Новчаном казном у износу од 500,00 КМ (петстотина конвертибилних марака) до 10.000,00 КМ (десетхиљада конвертибилних марака) казниће се за прекршај политичка партија која:

а) финансијска средства користи супротно одредби члана 4. ст. (1) и (2) овог закона,

б) не води евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога и не издаје потврде о њиховом пријему у складу с одредбом члана 5. став (4) овог закона,

ц) се финансира подизањем кредита код банака,

д) обезбједи средства из извора који нису прописани чланом 3. овог закона,

е) крши одредбе члана 9. овог закона,

ф) не води евиденцију о својим приходима и расходима у складу с прописима,

г) не достави прописане финансијске извјештаје у складу са Изборним законом Босне и Херцеговине (члан 12. став (3)),

х) не поднесе финансијски извјештај у складу са овим законом (члан 12. став (4)),

и) не достави додатне финансијске извјештаје (члан 12. став (5)),

ј) не именује овлашћено лице које је одговорно за подношење извјештаја и овлашћено да контактира с Централном изборном комисијом Босне и Херцеговине (члан 13.),

к) не обавијести Централну изборну комисију Босне и Херцеговине у року од петнаест дана од именовања овлашћеног лица или било какве промјене статуса овлашћеног лица.

(2) Новчаном казном у износу од 200,00 КМ (двije стотине конвертибилних марака) до 2.000,00 КМ (двije хиљаде конвертибилних марака) за прекршај из става (1) овог члана казниће се и физичко лице које изврши прекршај.

Члан 20. (Новчане казне за прекршај до троструког износа)

(1) Новчаном казном до троструког износа примљених средстава казниће се за прекршај:

а) политичка партија која је добила средства у износу који прелази највећи утврђени годишњи приход из члана 3. став (3) или прелази највећи утврђени износ добровољних прилога из члана 6. или на начин који је забрањен чланом 8. овог закона,

б) политичка партија, листа независних кандидата и кандидат који не пријаве и не уплате у државни буџет износе добровољних прилога који прелазе висину износа утврђену у члану 6. овог закона, као и евентуалне уплате добровољних прилога од неименованих (анонимних) извора, у складу с чланом 8. став (7) овог закона,

ц) политичка партија, листа независних кандидата и кандидат који не пријаве уплату прилога из недопуштених извора и не дозначи уплаћена средства у државни буџет, у складу с чланом 8. став (7) овог закона.

Члан 21. (Стављање ван снаге)

Ступањем на снагу овог закона престаје важити Закон о финансирању политичких партија ("Службени гласник БиХ", бр. 22/00, 102/09 и 54/10).

**ЗАКОН
О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА ИЗ
БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ, ГРАДА И ОПШТИНЕ¹⁸**

Члан 1.

Овим законом уређују се услови, висина, начин обезбјеђивања и расподела финансијских средстава из буџета Републике Српске (у даљем тексту: Република) и буџета града и општине (у даљем тексту: јединица локалне самоуправе) за финансирање редовног рада и покриће дијела трошкова изборне кампање политичких партија, коалиција, независних посланика и одборника и рада посланичких, делегатских, односно одборничких клубова и група.

Члан 2.

Право на финансијска средства у складу са овим законом остварују:

- а) политичке партије и коалиције које имају посланике, или одборнике у скупштини,
- б) независни посланици и независни одборници, који су изабрани као независни кандидати,
- ц) политичке партије, листе независних кандидата и независни кандидати са потврђеним изборним листама и
- д) регистроване коалиције са потврђеном јединственом листом кандидата.

Члан 3.

Финансијска средства стечена у складу са овим законом, користе се за:

- а) финансирање дијела трошкова редовног рада политичке партије, коалиције, независног посланика, односно одборника,
- б) покриће дијела трошкова изборне кампање политичких партија, коалиција, независних листа и независних кандидата којима су потврђене изборне листе за избор посланика, односно одборника и
- ц) покриће дијела трошкова рада посланичких, делегатских, односно одборничких клубова и група.

Члан 4.

Финансијска средства за финансирање трошкова из члана 3. овог закона, у дјелокругу Републике, обезбјеђују се у буџету Републике, а у дјелокругу јединица локалне самоуправе у њиховим буџетима.

Члан 5.

(1) Буџетом се обезбјеђују финансијска средства за намјене утврђене чланом 3. тачка а) овог закона у износу не мањем од 0,2 % укупних буџетских прихода буџета из претходне године.

(2) Средства из става 1. овог члана распоређују се на сљедећи начин:

- а) 20 % распоређује се у једнаким износима

¹⁸ Закон о финансирању из буџета Републике, града и општине ("Службени гласник РС", број 65/08) донесен је 04. 07. 2008. године. Ступањем на снагу овог Закона стављен је ван снаге Закон о финансирању политичких партија из буџета Републике, града и општине ("Службени гласник РС", број: 17/00 и 62/04).

политичким партијама и коалицијама које имају посланике, односно одборнике у скупштини и независним посланицима, односно одборницима и

б) 80 % распоређује се сразмјерно броју освојених мандата, које политичка партија, коалиција, независни посланик, односно одборник има у скупштини.

Члан 6.

Уколико посланик, односно одборник, у току трајања мандата, напусти политичку партију, финансијска средства задржава политичка партија, којој је посланик, односно одборник, до тада припадао.

Члан 7.

(1) Министарство финансија, односно надлежна служба јединице локалне самоуправе, средства из члана 5. став 2. овог закона дозначавају политичким партијама, коалицијама, независним посланицима односно одборницима, до 10-ог у мјесецу за претходни мјесец.

(2) Независни посланици, односно одборници, дужни су да отворе посебан рачун за редовно финансирање њихове дјелатности.

Члан 8.

Трошкови изборне кампање су:

- а) трошкови штампања плаката и плакатирање,
- б) трошкови штампања предизборних огласа, прогласа, саопштења и слично у јавним гласилима,
- ц) трошкови организације и спровођења предизборних скупова,
- д) трошкови штампања, репродукције и слања предизборних материјала, који се шаље бирачима и
- е) друге са овим повезане активности, у периоду од дана расписивања до дана одржавања избора.

Члан 9.

(1) Средства за изборну кампању обезбјеђују се у буџету за годину у којој се одржавају избори у износу не мањем од 0,05% укупних буџетских прихода из претходне године.

(2) Министарство финансија, односно надлежна служба јединице локалне самоуправе, дужни су да двије трећине средства из става 1. овог члана, дозначе најкасније до дана одржавања избора.

(3) У случају одржавања пријевремених избора обезбјеђују се средства у складу са ставом 1. овог члана.

(4) Начин расподеле средстава из става 1. овог члана врши се у складу са изборним прописима.

Члан 10.

Средства за рад посланичких, делегатских, односно одборничких клубова и група, додјељују се ради покрића:

- а) паушалних трошкова за рад у изборним јединицама посланика, односно одборника,
- б) путних трошкова у иностранство, ако организатор није Народна скупштина Републике Српске или Вијеће народа Републике Српске, односно скупштина

јединице локалне самоуправе,

ц) трошкова набавке материјала – горива, штампе, службених гласника и публикација,

д) трошкова смјештаја и исхране посланика, делегата, односно одборника, у вријеме када се не одржавају сједнице скупштине или вијећа и

е) остале трошкове везане за рад посланика, делегата, односно одборника у клубовима и групама.

Члан 11.

Средства за рад посланичких, делегатских, односно одборничких клубова и група могу да се додјељују политичким партијама за покриће трошкова из члана 10. овог закона, као и другим организацијама и корисницима по одлуци клуба, односно групе.

Члан 12.

Одлуку и начин расподјеле средстава за потребе из члана 10. овог закона утврђују Административне комисије Народне скупштине и Вијећа народа Републике Српске, односно надлежни орган утврђен пословником скупштине јединице локалне самоуправе.

Члан 13.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о финансирању политичких партија из буџета Републике, општине и града ("Службени гласник Републике Српске", број 17/00 и 62/04).

**ЗАКОН
О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА
ИЗ БУЏЕТА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ¹⁹**

Члан 1.

Овај закон регулише начин финансирања политичких партија из буџета Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Брчко Дистрикт).

Члан 2.

Политичким партијама, у смислу овог закона, сматрају се организације које грађани слободно и добровољно организују, а које се у складу са законом региструју код надлежног суда у Босни и Херцеговини у сврху испољавања политичких активности и остваривања политичких циљева, а уписане су у регистар канцеларија политичких организација код Основног суда Брчко Дистрикта.

Члан 3.

1. Право на средства из буџета Брчко Дистрикта имају политичке партије које је овјерила Изборна комисија Босне и Херцеговине за учешће на изборима за Скупштину Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.
2. Коалиција коју је Изборна комисија Босне и Херцеговине овјерила за учешће на изборима за скупштину Брчко Дистрикта има статус политичке партије при расподјели средстава регулисаних овим законом.

Члан 4.

Средства из буџета Брчко Дистрикта ће се издвајати за:

- 1) Предизборну кампању политичких партија које учествују на изборима за Скупштину Брчко Дистрикта;
- 2) Редован рад политичких партија заступљених у Скупштини Брчко Дистрикта.

Члан 5.

Средства издвојена за предизборну кампању политичких партија обезбјеђују се у години у којој се одржавају редовни избори за Скупштину Брчко Дистрикта и то у износу од 0,03% прихода у буџету Брчко Дистрикта или 60.000 КМ зависно од тога који од ова два износа је нижи.

Члан 6.

Средства издвојена за предизборну кампању политичких партија расподјељују се на основу сљедећих принципа:

- 1) Свака политичка партија има право на покриће трошкова предизборне кампање насталих током 2 мјесеца прије дана одржавања избора, у максималном износу од 4.000 КМ;
- 2) У случају недостатка средстава из тачке 1 овог члана, постојећа средства ће бити једнако расподјељена.

Члан 7.

Трошкови предизборне кампање односе се на
19 "Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ", број: 29/04.

средства утрошена за:

- 1) плакате, рекламе, билборде, летке;
- 2) организовање јавних скупова;
- 3) друге активности везане за предизборну кампању.

Члан 8.

Средства издвојена за редован рад политичких партија по годишњем основу износе 0,1% од прихода у буџету Брчко Дистрикта или 200.000 КМ, зависно од тога који је од ова два износа нижи.

Члан 9.

Средства издвојена за редован рад политичких партија расподјељују се на основу сљедећих принципа:

- 1) 30% средстава се расподјељује у једнаким износима свим политичким партијама заступљеним у Скупштини Брчко Дистрикта;
- 2) 50% средстава се пропорционално расподјељује у складу с бројем посланичких литичка партија има у вријеме расподјеле средстава;
- 3) 20% средстава се пропорционално расподјељује партијама опозиције у Скупштини Брчко Дистрикта, у складу с бројем посланичких мјеста. Партије опозиције, у смислу овог закона, су партије које учествују у раду Скупштине Брчко Дистрикта, али не пружају подршку Влади Брчко Дистрикта. У случају да ову категорију није могуће издвојити, средства из ове тачке додају се средствима из тачке 2 овог члана.

Члан 10.

Средства за редован рад политичких партија односе се на трошкове:

- 1) одржавање сталних просторија на територији Брчко Дистрикта;
- 2) спровођење политичког истраживања и анализе политичке стратегије;
- 3) ангажовања у политичком образовању у регистрацији бирача;
- 4) оснивања фондација и других организација које унапређују интересе политичке партије;
- 5) заступања пред судом у политички-релевантним споровима;
- 6) промовисање програма и циљева политичке партије у складу са законом.

Члан 11.

Пријаве за средства за предизборну кампању и редован рад политичких партија подносе се Изборној комисији Брчко Дистрикта.

Члан 12.

Расподјелу средстава на начин из члана 6. и члана 9. овог закона обавља Одјељење за буџет и финансије Владе Брчко Дистрикта, на основу података које му достави Изборна комисија Брчко Дистрикта.

Члан 13.

Контролу финансирања и коришћења средстава за

предизборну кампању и редован рад политичких партија врши Изборна комисија Босне и Херцеговине у складу са Законом о финансирању политичких партија ("Службени гласник БиХ", број 22/00), Изборним законом Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бројеви 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02 и 20/04).

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА
ИЗ БУЏЕТА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ²⁰**

Члан 1.

У Закону о финансирању политичких партија из буџета Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине ("Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ", број 29/04), у члану 1. иза става 1) додаје се став 2), који гласи :

"На остала питања начина и услова под којима политичке партије и чланови политичких партија, који дјелују у њихово име, обезбјеђују средства за рад, непосредно се примјењују одредбе Закона о финансирању политичких партија ("Службени гласник БиХ", број 22/00)."

Члан 2.

У члану 4. ставу 1) тачки 2., и члановима 8., 10. и 13. Закона о финансирању политичких партија из буџета Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, иза ријечи "политичких партија", додају се ријечи "и њихових посланичких клубова у Скупштини Брчко Дистрикта".

Члан 3.

Досадашњи члан 9. Закона о финансирању политичких партија из буџета Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине мијења се и убудуће ће гласити:

"(1) Средства издвојена за редован рад политичких партија и њихових посланичких клубова у Скупштини Брчко Дистрикта распоређују се на тај начин да се 30% средстава распоређује у једнаким износима свим посланичким клубовима политичких партија заступљених у Скупштини Брчко Дистрикта, док се 70% од укупног износа распоређује сразмјерно броју посланичких мјеста које свака политичка партија има у Скупштини Брчко Дистрикта у тренутку распоdjеле.

(2) Независни посланик може да буде члан једног посланичког клуба, по свом избору, а његова права и дужности су једнаки правима и дужностима осталих чланова тог посланичког клуба.

(3) Детаљнији начин распоdjеле средстава из става (1) овог члана уредиће се Пословником Скупштине Брчко Дистрикта."

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА
ИЗ БУЏЕТА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ²¹**

Члан 1.

У Закону о финансирању политичких партија из буџета Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине ("Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ", број 29/04), члан 12. мијења се и гласи:

"Расподјелу средстава на начин из члана 6. и члана 9. овог закона обавља Дирекција за финансије Брчко Дистрикта, на основу података које јој достави Изборна комисија Брчко Дистрикта."

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог (8) дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Брчко Дистрикта БиХ".

²⁰ "Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ", број: 14/07

²¹ "Службени гласник Брчко дистрикта БиХ", број: 19/07

ИЗБОРНИ ЗАКОН БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ПОГЛАВЉЕ 15. ФИНАНСИРАЊЕ КАМПАЊЕ²²

Члан 15.1

(1) Политичка партија и независни кандидат који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима дужни су да, у вријеме подношења пријаве за овјеру за учешће на изборима, Централној изборној комисији БиХ поднесу финансијски извјештај за период који почиње три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру. Осим тога, у року од тридесет дана од дана објављивања изборних резултата у Службеном гласнику БиХ, подноси се и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата избора. Ови извјештаји садрже:

1. расположиву готовину;
2. све приходе и расходе, засноване на чланарини, транспарентним прилозима из иностранства, прилозима физичких и правних лица, прилозима у облику робе и услуга (у даљем тексту: прилози у природи), приходима на властиту имовину и предузетничке активности, у складу с одредбама Закона о финансирању политичких партија, кредитима, позајмицама, донацијама, олакшицама, поврату новца, осталим материјалним трошковима и осталим изворима прихода за период извјештавања које одреди Централна изборна комисија БиХ;
3. идентитет лица или извора уплате и доприноса у природи, као и идентитет лица које је примило такву уплату која премашује износ од стотину (100) конвертибилних марака, заједно са датумом и износом такве уплате;
4. укупан износ свих доспјелих дуговања и укупан износ исплата по слѣдећим основама: трошкови штампања плаката и плакатарања, трошкови штампања предизборних огласа, прогласа, саопштења и сл. у јавним гласилима, трошкови организације и одржавања предизборних скупова и трошкови штампања, репродукције и слања предизборног материјала који се шаље бирачима; и
5. износ и врсту неизмирених дугова и обавеза које дугује подносилац извјештаја или које трећа лица дугују подносиоцу извјештаја, а у случају да су такви дугови и обавезе измирени за мањи износ од њиховог пријављеног износа или вриједности, и изјаву која се односи на околности и услове под којима су такви дугови или обавезе отписани.

(2) Пријава за учешће на изборима политичке партије и независног кандидата неће бити овјерена уколико политичка партија и независни кандидат не поднесе финансијски извјештај за период који почиње три мјесеца прије почетка периода за подношење пријаве за овјеру.

²² "Службени гласник БиХ", број: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 и 31/16.

Члан 15.2

(1) Централна изборна комисија БиХ доноси правила и прописе за спровођење одредби овог Поглавља којима се ближе утврђују садржај, форма, начин и други детаљи извјештавања.

(2) Сви подносиоци извјештаја морају да поднесу и додатне извјештаје у складу са захтјевом Централне изборне комисије БиХ или Законом о финансирању политичких партија.

Члан 15.3

(1) Сваки политички субјект именује овлашћено лице, које је одговорно за подношење извјештаја и вођење књига, и које је овлашћено да контактира са Централном изборном комисијом БиХ.

(2) Подносиоци извјештаја обавјештавају Централну изборну комисију БиХ о именовану овлашћеног лица из става (1) овог члана у року од три дана од њеног именованја и, у случају било какве промјене његовог статуса, дужни су да обавијесте Централну изборну комисију БиХ у року од три дана.

(3) Овлашћено лице потписује све извјештаје и одговорно је за вођење евиденције у вези са извјештајима. На захтјев Централне изборне комисије БиХ, овлашћено лице доставља извјештаје на увид.

Члан 15.4

Независни кандидат непосредно је одговоран за подношење извјештаја Централној изборној комисији БиХ.

Члан 15.5

Централна изборна комисија БиХ обезбјеђује јавности приступ свим извјештајима и предузима одговарајуће мјере како би обезбиједила да сви грађани имају несметан приступ информацијама које су садржане у извјештајима.

Члан 15.6

(1) Централна изборна комисија БиХ овлаштена је да испита случајеве у којима није поступљено у складу с одредбама овог Поглавља, и може да одређеним лицима нареди да одговоре на питања у писаној форми, како би се обезбиједили документовани и други докази, те прибавиле изјаве свједока у вези са истрагом коју је предузела Централна изборна комисија БиХ. Централна изборна комисија БиХ може да почне истрагу или предузме одговарајуће мјере извршења, самостално или по приговору.

(2) Централна изборна комисија БиХ надлежна је за спровођење одредби овог Поглавља и овлаштена је да одлучи да ли је политичка партија, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат или друго лице прекршило одредбе овог Поглавља, као и да изрекне санкције било којој политичкој партији, коалицији, листи независних кандидата или независном кандидату због непоштивања наведених одредби, или да предузме одговарајуће административне мјере у оквиру своје опште надлежности у складу с овим Законом.

(3) Прије изрицања казне или предузимања административне мјере, Централна изборна комисија БиХ настојаће постићи да политичка партија, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат, за које је установљено да су прекршили одредбе овог Поглавља, добровољно поспе по тим одредбама.

Члан 15.10

(1) У року од седам дана од закључивања Централног бирачког списка, Централна изборна комисија БиХ објављује број бирача за сваку изборну јединицу. Тај број је основ за одређивање максималног износа средстава који политички субјект може да потроши за финансирање изборне кампање.

(2) Максимално дозвољени износ за финансирање трошкова изборне кампање за изборе израчунава се тако да се број бирача у свим изборним јединицама у којима политички субјект из става (1) овог члана има кандидатску листу или кандидата помножи са:

1) 30 фенинга.....за изборе за начелника општине/
градоначелника и за чланове
општинског вијећа/ скупштине општине

2) 20 фенинга.....за изборе за чланове кантоналних

скупштина

3) 30 фенинга.....за изборе за чланове Народне скупштине Републике Српске и Представничког дома Парламента Федерације БиХ,

4) 30 фенинга.....за изборе за чланове Парламентарне скупштине БиХ

5) 30 фенинга.....за изборе за чланове Предсједништва БиХ

6) 30 фенинга.....за изборе за предсједника и потпредсједнике РС

(3) За изборе из става (2) тачка 1) овог члана у општинама у којима је број бирача уписаних у Централни бирачки списак мањи од 3.000, сматра се да је уписано у Централни бирачки списак 3.000 бирача.

(4) У случају понављања избора у изборној јединици, односно бирачком мјесту трошкови изборне кампање по бирачу могу да износе до 30% трошкова поништених избора у изборној јединици односно бирачком мјесту.

На основу члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких партија ("Службени гласник БиХ", број 95/12 и 41/16), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је, донијела

П Р А В И Л Н И К
о годишњим финансијским извјештајима
политичких партија
Неслужбени пречишћени текст²³

ПОГЛАВЉЕ I. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Члан 1.
(Примјена)

Овим правилником утврђује се начин подношења годишњег финансијског извјештаја, садржај и форма годишњег финансијског извјештаја, контрола финансијских извјештаја које су политичке партије обавезне да подносе Централној изборној комисији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Централна изборна комисија БиХ) и начин приступа јавности информацијама које су садржане у извјештајима о прегледу и ревизији и финансијским извјештајима политичких партија.

Члан 2.
(Обим примјене)

Одредбе овог правилника односе се на све политичке партије које су у складу са законом регистроване код надлежног органа у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: БиХ).

ПОГЛАВЉЕ II. НАЧИН ПОДНОШЕЊА
ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Члан 3.
(Финансијски извјештај)

(1) Политичке партије подносе Централној изборној комисији БиХ годишњи финансијски извјештај за сваку календарску (рачуноводствену) годину у електронској форми путем апликације ФИ ЦИК БИХ (у даљем тексту: апликација). Потврду о поднесеном годишњем финансијском извјештају и одштампане обрасце финансијског извјештаја у ПДФ формату оверене потписом овлашћеног лица и печатом политичке партије достављају Централној изборној комисији БиХ и у тврдој копији."

(2) Централна изборна комисија БиХ може да затражи од политичких партија подношење и додатних финансијских извјештаја, докумената, објашњења и информација, ако их сматра неопходним за потпуно и тачно обављање ревизије.

Члан 4.
(Годишњи обрачун)

(1) Финансијске извјештаје из члана 3. став (1) овог

²³ Овај неслужбени пречишћени текст садржи Правилник о годишњим финансијским извјештајима политичких партија ("Службени гласник БиХ", број: 96/13) и Правилник о измјенама и допунама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких партија ("Службени гласник БиХ", број:89/16).

Неслужбени пречишћени текст се користи само за интерну употребу, и на њега се не може да позива приликом службене употребе.

правилника подносе све политичке партије до 31. марта за претходну годину.

(2) Заједно с овим извјештајем, политичке партије обавезне су доставити и годишње обрачуне оверене од надлежних институција у БиХ.

Члан 5.
(Обрасци)

(1) Годишњи финансијски извјештај политичких партија из члана 3. став (1) овог правилника подноси се на обрасцима који су саставни дио овог правилника, а то су:

а) Општи подаци о политичкој партији
Образац 1

1) Територијална структура политичке партије
Образац 1.1.

б) Преглед промета новчаних средстава политичке партије

1) Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке партије
Образац 2

2) Преглед промета благајне
Образац 2.1.

ц) Извори финансирања политичке партије с прегледом извора финансирања по организационим дијеловима партије
Образац 3

1) добровољни прилози физичких лица већи од 100 КМ
Образац 3-а

2) добровољни прилози правних лица већи од 100 КМ
Образац 3-б

3) приходи од имовине у власништву политичке партије
Образац 3-ц

4) добит правних лица у власништву политичке партије
Образац 3-д

5) неновчане донације и рачуни које политичка партија није имала обавезу да плати
Образац 3-е

6) приходи из буџета
Образац 3-ф

7) приходи од издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и организовања партијских скупова
Образац 3-г

д) Расходи политичке партије с прегледом расхода по организационим дијеловима партије
Образац 4

1) режијско-административни и остали трошкови
Образац 4.1.

2) Трошкови пропаганде
Образац 4.2.

е) Обавезе политичке партије
Образац 5

(2) Обрасци се морају тачно и прецизно попунити.

(3) Тачност и потпуност података у сваком обрасцу својим потписом оверева предсједник политичке партије или друго овлашћено лице.

(4) Након што политичка партија унесе податке у обрасце годишњег финансијског извјештаја у апликацију, дужна је да одштампа годишњи

финансијски извјештај и потврду о поднесеном извјештају у којој су садржани сљедећи подаци: назив политичке партије, шифра партије коју одређује Централна изборна комисија БиХ, врста извјештаја, извјештајни период, име и презиме лица које је унијело податке у финансијски извјештај и датум подношења извјештаја.

Члан 6.

Потврда о примљеном прилогу

(1) Политичка партија је дужна сваком физичком и правном лицу (у даљем тексту: донатор) од којег је примила чланарину или прилог да изда потврду у којој су садржани сљедећи подаци: назив политичке партије, серијски број потврде, укупан износ чланарине/прилога, име и презиме/назив донатора, број личног документа/идентификациони број донатора, адреса и мјесто пребивалишта/сједишта донатора, датум уплате, датум издавања потврде и потпис овлашћеног лица.

(2) Потврда из става (1) овог члана издаје се у два (2) примјерка, од којих се један примјерак даје донатору, а други задржава политичка партија.

(3) Централна изборна комисија БиХ може да захтијева да политичка партија достави копије издатих потврда.

ПОГЛАВЉЕ III. САДРЖАЈ И ФОРМА ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ПОЛИТИЧКЕ ПАРТИЈЕ

Члан 7.

(Попуњавање обрасца)

(1) Приликом подношења годишњег финансијског извјештаја политичка партија дужна је да поднесе попуњене све обрасце наведене у члану 5. овог правилника.

(2) Финансијски извјештај на нивоу партије подноси се на обрасцима 1, 1.1, 2, 2.1, 3, 3-ф, 3-г, 4, 4.2. и 5, а за организационе дијелове партије на осталим обрасцима наведеним у члану 5. овог правилника, и то посебно за сваки организациони дио политичке партије.

Члан 8.

(Подаци)

(1) Код свих образаца из члана 5. овог правилника у горњем десном углу налази се простор за уписивање података о броју страница обрасца.

(2) У обрасцу 1, Општи подаци о политичкој партији, у горњем десном углу налази се простор за уписивање сљедећих података:

а) шифра партије коју одређује и уписује Централна изборна комисија БиХ,

б) назив финансијског извјештаја и

ц) извјештајни период за који се подноси образац.

Члан 9.

(Општи подаци о политичкој партији)

У образац 1, Општи подаци о политичкој партији,

уносе се сви подаци о политичкој партији на коју се финансијски извјештај односи, и то:

а) назив политичке партије под којим је регистрована код надлежног суда,

б) скраћени назив,

ц) сједиште, адреса, телефон, факс, и-мејл адреса и веб страница,

д) идентификациони број добијен од надлежног пореског органа,

е) шифра дјелатности,

ф) суд у којем је извршена регистрација,

г) број и датум уписа у судски регистар,

х) број запослених у партији,

и) лица овлаштена за заступање партије: име и презиме, дужност у партији и адреса,

ј) овлашћено лице за финансијске извјештаје: име и презиме, адреса, и-мејл адреса и телефон (фиксни и мобилни), и

к) да ли партија има организационе дијелове нижег нивоа (одговор ДА или НЕ).

Члан 10.

(Подаци о територијалној структури политичке партије)

У Образац 1-1, Територијална структура политичке партије, уносе се за све нивое организовања (главне канцеларије, ентитетске, кантоналне, општинске и друге организације) сљедећи подаци:

а) назив организационог дијела политичке партије и

б) адреса, телефон и факс.

Члан 11.

(Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке партије)

У Образац 2, Преглед промета свих трансакционих рачуна политичке партије, уносе се сљедећи подаци:

а) назив организационог дијела политичке партије,

б) број рачуна,

ц) назив банке,

д) стање рачуна на дан 1. јануар за годину за коју се подноси финансијски извјештај, односно ако је рачун отворен након тог датума, стање на дан отварања рачуна,

е) укупан промет улаза без почетног салда (за тражену годину),

ф) укупан промет излаза (за тражену годину) и

г) стање на дан 31. децембар за годину за коју се

подноси извјештај, односно у случају да је рачун раније угашен, до момента гашења рачуна.

Члан 12.
(Преглед стања благајне)

У Образац 2.1, Преглед стања благајне, уносе се сљедећи подаци:

- а) назив организационог дијела партије,
- б) салдо благајне на почетку периода,
- ц) укупни улази у благајну,
- д) укупни излази из благајне и
- е) салдо благајне на крају периода.

Члан 13.
(Извори финансирања)

(1) У Образац 3, Извори финансирања, уносе се сљедећи подаци:

1. Укупни приходи политичке партије - 3.1. Укупни приходи политичке партије:

- а) Чланарина
    - 1) укупно наплаћена чланарина у КМ
    - 2) број чланова партије који су платили чланарину
  - б) Прилози физичких лица и чланова политичке партије (деталји у Обрасцу 3-а)
    - 1) укупан износ наплаћен у КМ
  - ц) Прилози правних лица (деталји у Обрасцу 3-б)
    - 1) укупан износ наплаћен у КМ
  - д) Приходи од имовине у власништву политичке партије (деталји у Обрасцу 3-ц)
    - 1) укупан износ прихода по овом основу у КМ.
- На ову позицију уноси се износ оствареног прихода у извјештајном периоду.
- е) Добит правних лица у власништву политичке партије (деталји у Обрасцу 3-д)
    - 1) укупан износ прихода по овом основу у КМ
  - ф) Приходи од поклона и услуга које политичка партија није имала обавезу да плати (деталји у Обрасцу 3-е)
    - 1) укупан износ прихода по овом основу у КМ
  - г) Приходи из буџета (деталји у Обрасцу 3-ф)
    - 1) укупан износ прихода по овом основу у КМ
  - х) Приходи од издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и приходи од организовања партијских манифестација (деталји у Обрасцу 3-г)
    - 1) укупан износ прихода по овом основу у КМ
  - и) Укупни приходи политичке партије у КМ у

извјештајном периоду по свим основама.

2. Остали приходи и друго - 3.2 Остали приходи:

- 1) Укупан износ осталих прихода у извјештајном периоду у КМ.
- (2) Саставни дио овог обрасца је прилог уз Образац 3 у који се уносе извори финансирања политичке партије по организационим дијеловима.
- (3) Уколико политичка партија не располаже подацима из којих се може да утврди идентитет донатора сматраће се да је партији прилог дао анонимни донатор.
- (4) Ако политичка партија оствари приход који није обухваћен у ставу (1) члана 13. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких партија или оствари користи од активности субјеката који су на било који начин повезани са политичком партијом или су под њеном контролом, дужна је такве приходе исказати у обрасцу 3.2 Остали приходи финансијског извјештаја.
- (5) Новчана средства која један организациони дио преноси другом организационом дијелу унутар политичке партије не сматра се приходом из става (1) овог члана и не исказује се на Обрасцу 3 из члана 5. овог правилника.

Члан 14.
(Прилози физичких лица)

У Образац 3-а, Прилози физичких лица, уносе се сљедећи подаци:

- а) назив организационог дијела партије,
- б) укупан износ прилога чија је појединачна вриједност мања од 100,00 КМ,
- ц) презиме и име донатора чији је прилог већи од 100,00 КМ, број потврде из члана 6. овог правилника, датум када је прилог дат и износ прилога и
- д) укупан износ свих прилога физичких лица.

Члан 15.
(Прилози правних лица)

У Образац 3-б, Прилози правних лица, уносе се сљедећи подаци:

- а) назив организационог дијела партије,
- б) укупан износ прилога чија је појединачна вриједност мања од 100,00 КМ,
- ц) назив правног лица чији је прилог већи од 100,00 КМ, број потврде из члана 6. овог правилника, датум када је прилог дат и износ прилога и
- д) укупан износ свих прилога правних лица.

Члан 16.
(Приходи од имовине у власништву политичке партије)

У Образац 3-ц, Приходи од имовине у власништву политичке партије, уносе се сљедећи подаци:

- а) назив организационог дијела партије,
- б) врста имовине на основу које се остварују приходи,
- ц) корисник имовине политичке партије,
- д) број уговора, одлуке, рјешења итд. (Централна изборна комисија БиХ може да затражи да политичка партија достави копије ових докумената) и
- е) износ оствареног прихода.

**Члан 17.
(Добит од правних лица у власништву политичке партије)**

У Образац 3-д, Добит од правних лица у власништву политичке партије, уносе се сљедећи подаци:

- а) назив правног лица,
- б) идентификациони број добијен од надлежног пореског органа,
- ц) шифра и назив дјелатности правног лица,
- д) учешће политичке партије у власништву (%),
- е) износ добити која је пренесена политичкој партији и
- ф) датум преноса добити.

**Члан 18.
(Неновчане донације и рачуни које политичка партија није имала обавезу да плати)**

У Образац 3-е, Неновчане донације и рачуни које политичка партија није имала обавезу да плати, уносе се сљедећи подаци:

- а) назив организационог дијела политичке партије,
- б) име и презиме/назив донатора,
- ц) врста поклона или услуге,
- д) датум примљеног поклона или услуге,
- е) укупна вриједност поклона или услуге и
- ф) вриједност коју политичка партија није имала обавезу да плати.

**Члан 19.
(Приходи из буџета)**

(1) Образац 3-ф, Приходи из буџета, попуњава се на нивоу политичке партије и у њему се евидентирају сва средства из буџета свих нивоа власти која је политичка партија примила у извјештајном периоду.

(2) У овај образац уносе се сљедећи подаци:

- а) назив организационог дијела политичке партије,
- б) назив нивоа власти,
- ц) број и датум одлуке и
- д) укупан износ прихода.

(3) Приходом из буџета сматра се само приход

дефинисан чланом 3. став (1) тачка е) и чланом 7. Закона о финансирању политичких партија.

**Члан 20.
(Приходи од издавачке дјелатности)**

У Образац 3-г, Приходи од издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и приходи од организовања партијских манифестација, уносе се сљедећи подаци:

- а) назив организационог дијела политичке партије;
- б) врста прихода и то:
  - приходи од издавачке дјелатности,
  - приходи од продаје пропагандног материјала,
  - приходи од организовања партијских манифестација;
- ц) износ оствареног прихода.

**Члан 21.
(Расходи политичке партије)**

(1) Податке о расходима политичка партија исказује у Обрасцу 4.

(2) У Образац 4, Расходи политичке партије, уносе се сљедећи подаци:

- а) режијско-административни и остали трошкови изражени у КМ (деталји у Обрасцу 4.1.),
- б) трошкови пропаганде (деталји у Обрасцу 4.2.) и
- ц) укупни расходи у извјештајном периоду по свим основама.

(3) Саставни дио овог обрасца је прилог уз Образац 4 у који се уносе расходи политичке партије по организационим дијеловима.

(4) Новчана средства која један организациони дио преноси другом организационом дијелу унутар политичке партије не сматра се расходом из става (2) овог члана и не исказује се на Обрасцу 4 из члана 5. овог правилника.

**Члан 22.
(Режијско-административни и остали трошкови)**

(1) У Образац 4.1, Режијско-административни и остали трошкови, (уносе се сви трошкови осим трошкова пропаганде) уносе се сљедећи подаци:

- а) назив организационог дијела политичке партије,
- б) врста трошка,
- ц) конто и
- д) износ.

(2) Ако политичка партија оствари трошкове од издавачке дјелатности, стицања пропагандног материјала намијењеног за продају и организовања партијских манифестација, дужна је да уз Образац 4-1 достави посебну спецификацију која ће садржавати:

назив организационог дијела политичке партије, износ и врсту оствареног трошка и друге чињенице којима се доказује да је остварени трошак настао у сврху остваривања прихода политичке партије.

Члан 23.
(Трошкови пропаганде)

(1) У Образац 4.2, Трошкови пропаганде, уносе се сљедећи подаци:

- а) назив организационог дијела политичке партије;
- б) врста трошка и то: трошкови штампања плаката, трошкови плакатирања, трошкови штампања предизборних огласа, прогласа, саопштења и сл. у јавним гласилима, трошкови организације и одржавања предизборних скупова, трошкови штампања, умножавања и слања предизборног материјала бирачима и остали трошкови пропаганде;
- ц) износ.

Члан 24.
(Обавезе политичке партије)

(1) У Образац 5, Обавезе политичке партије, уносе се сљедећи подаци:

а) Укупне обавезе по кредитима и позајмицама - 5.1. Обавезе политичке партије по кредитима и позајмицама:

- 1) назив организационог дијела политичке партије,
- 2) назив даваоца кредита или позајмице,
- 3) износ кредита или позајмице,
- 4) датум реализације кредита или позајмице,
- 5) висина рате,
- 6) рок враћања кредита или позајмице и
- 7) износ обавезе по основу кредита или позајмице на одређени дан.

б) Укупне обавезе по дуговањима - 5.2. Остале обавезе:

- 1) назив организационог дијела политичке партије,
- 2) назив повјериоца или обавезе,
- 3) датум настанка обавезе и
- 4) износ обавезе на одређени дан.

(2) У Образац 5.2. Остале обавезе уносе се подаци о обавезама политичке партије по сљедећим основама: неизмирене обавезе према добављачима (физичким и правним лицима), обавезе по основу плата и накнада, пореза, доприноса и друго.

(3) Централна изборна комисија БиХ може да затражи да политичка партија достави копије докумената о дуговањима по основу кредита, позајмица или неком другом основу.

ПОГЛАВЉЕ IV. КОНТРОЛА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Члан 25.

(Ревизија финансијског извјештаја)

(1) Преглед и контролу финансијских извјештаја из члана 3. овог правилника и ревизију финансирања политичких партија у складу са Законом о финансирању политичких партија обавља Служба за ревизију финансирања политичких партија (у даљем тексту: Служба за ревизију).

(2) Ревизија финансијског извјештаја обавља се ради давања мишљења о томе да ли је политичка партија поступала у складу с одредбама Закона о финансирању политичких партија. Ревизија се обавља у складу са стандардима ревизије.

Члан 26.

(Служба за ревизију)

(1) Приликом прегледа финансијског извјештаја, Служба за ревизију, између осталог, утврђује:

а) да ли је извјештај поднесен на прописаним обрасцима из овог правилника;

б) да ли су обрасци правилно попуњени;

ц) да ли су обрасци потпуни (свеобухватни);

д) да ли извјештај обухвата све пословне промјене;

е) да ли су аналитичке евиденције тачно сабране;

ф) да ли су подаци у извјештају правилно разврстани по обрасцима и

г) да ли је извјештај достављен правовремено, односно у прописаном року.

(2) Преглед, контрола и ревизија финансијског извјештаја обавља се у складу с Правилником о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија.

Члан 27.

(Централна изборна комисија БиХ)

(1) Ако Централна изборна комисија БиХ сматра да политичка партија није поступила у складу с одредбама Закона о финансирању политичких партија и овог правилника, прије изрицања казне или предузимања административне мјере, настојаће постићи да политичка партија, за коју је установљено да је прекршила одредбе наведеног закона и овог правилника, добровољно поступи и отклони уочене неправилности, ако су они отклоњиви.

(2) Централна изборна комисија БиХ може да почне истрагу или предузме одговарајуће мјере самостално или по уложеном приговору.

Члан 28.

(Санкције и административне мјере)

Ако политичка партија не поступи на начин утврђен у члану 27. став (1) овог правилника, Служба за ревизију предложиће Централној изборној комисији БиХ да политичкој партији изрекне санкцију или предузме одговарајућу административну мјеру.

**ПОГЛАВЉЕ IV. НАЧИН ПРИСТУПА ЈАВНОСТИ
ИНФОРМАЦИЈАМА КОЈЕ СУ САДРЖАНЕ У
ИЗВЈЕШТАЈУ О РЕВИЗИЈИ И ФИНАНСИЈСКИМ
ИЗВЈЕШТАЈИМА ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА**

Члан 29.

(Извјештаји о ревизији)

(1) Изводи из годишњих финансијских извјештаја политичких партија о изворима финансирања политичких партија који су поднесени Централној изборној комисији БиХ објављују се на веб страници Централне изборне комисије БиХ.

(2) Извјештаји о прегледу и ревизији с мишљењем и налазом ревизора о финансијском извјештају и финансирању политичке партије у складу са Законом о финансирању политичких партија објављује се на веб страници Централне изборне комисије БиХ. Саопштење о извршеном прегледу и ревизији финансијских извјештаја политичких партија објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

ПОГЛАВЉЕ V. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 30.

(Престанак примјене)

Ступањем на снагу овог правилника престаје примјена Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких партија ("Службени гласник БиХ", број 61/06).

Члан 31.

(Ступање на снагу и објављивање у службеним гласилима)

(1) Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се у "Службеним новинама ФБиХ", "Службеном гласнику РС", "Службеном гласнику Брчко Дистрикта БиХ и веб страници Централне изборне комисије Босне и Херцеговине.

На основу члана 15.2 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 и 31/16), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је на 3. сједници, одржаној 25.01.2018. године, донијела

П РА В И Л Н И К
о предизборним и постизборним финансијским
извјештајима политичких партија

ПОГЛАВЉЕ I. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Члан 1.

(Примјена)

Овим правилником уређује се начин подношења финансијских извјештаја, садржај и форма финансијских извјештаја и контрола финансијских извјештаја политичких партија које учествују на изборима, а обавезне су извјештаје подносити Централној изборној комисији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Централна изборна комисија БиХ).

Члан 2.

(Обим примјене)

Одредбе овог правилника односе се на све политичке партије које учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ).

ПОГЛАВЉЕ II. НАЧИН ПОДНОШЕЊА
ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Члан 3.

(Финансијски извјештај)

(1) Политичке партије које учествују на изборима за органе власти у БиХ на свим нивоима дужне су Централној изборној комисији БиХ да поднесу:

а) финансијски извјештај који обухвата период који почиње три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру и завршава даном подношења пријаве за овјеру;

б) додатни финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру до дана овјере изборних резултата.

(2) Политичке партије финансијске извјештаје из става (1) овог члана подносе Централној изборној комисији БиХ у електронској форми путем апликације ФИ ЦИК БИХ (у даљем тексту: апликација). Потврду о поднесеном финансијском извјештају и одштампане обрасце финансијског извјештаја у ПДФ формату, овјерене потписом овлашћеног лица и печатом политичке партије, политичке партије достављају Централној изборној комисији БиХ и у чврстој копији.

(3) Централна изборна комисија БиХ може да затражи од политичких партија подношење и додатних финансијских извјештаја, докумената, објашњења и информација, ако их сматра неопходним за потпуно и тачно обављање ревизије.

Члан 4.

(Рокови)

(1) Финансијски извјештај из члана 3. став (1) тачка а) овог правилника подносе све политичке партије у вријеме подношења пријаве за овјеру за учешће на изборима.

(2) Финансијски извјештај из члана 3. став (1) тачка б) овог правилника подносе све политичке партије које су учествовале на изборима, у року од 30 дана од дана када Централна изборна комисија БиХ објави коначне изборне резултате.

Члан 5.

(Обрасци)

(1) Финансијске извјештаје из члана 3. став (1) тачке а) и б) овог правилника политичке партије подносе на образцима који су саставни дио Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких партија, а то су:

а) Општи подаци о политичкој партији   Образац 1

1) територијална структура политичке партије

Образац 1.1.

б) Преглед промета новчаних средстава политичке партије

1) преглед промета свих трансакционих рачуна

политичке партије   Образац 2

2) преглед промета благајне

Образац 2.1.

ц) Извори финансирања политичке партије с прегледом извора финансирања по организационим дијеловима партије   Образац 3

1) добровољни прилози физичких лица већи од

100 КМ   Образац 3-а

2) добровољни прилози правних лица већи од

100 КМ   Образац 3-б

3) приходи од имовине у власништву политичке партије   Образац 3-ц

4) добит правних лица у власништву политичке партије   Образац 3-д

5) неновчане донације и рачуни које политичка партија није имала обавезу да плати   Образац 3-е

6) приходи из буџета   Образац 3-ф

7) приходи од издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и организовања партијских скупова   Образац 3-г

д) Расходи политичке партије с прегледом расхода по организационим дијеловима партије

Образац 4

1) режијско-административни и остали трошкови

Образац 4.1.

2) Трошкови пропаганде

Образац 4.2.

е) Обавезе политичке партије

Образац 5

(2) Обрасци се морају да тачно и прецизно попуне.

(3) Тачност и потпуност података у сваком образцу својим потписом овјерава предсједник политичке партије или друго овлашћено лице.

(4) Након што политичка партија унесе податке у обрасце о предизборним и постизборним финансијским извјештајима у апликацију, дужна је да достави Централној изборној комисији БиХ одштампан предизборни и постизборни финансијски извјештај, као и потврду о поднесеном извјештају у којој су садржани сљедећи подаци: назив политичке партије, шифра партије коју одређује Централна

изборна комисија БиХ, врста извјештаја, извјештајни период, име и презиме лица које је унијело податке у финансијски извјештај и датум подношења извјештаја.

ПОГЛАВЉЕ III. САДРЖАЈИ ФОРМА ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА

Члан 6.

(Попуњавање образаца)

(1) Приликом подношења финансијског извјештаја политичка партија дужна је да попуни све обрасце наведене у члану 5. овог правилника.

(2) За тачност података презентованих у извјештају одговорна је политичка партија (предсједник политичке партије или друго овлашћено лице које својим потписом овјерава образац).

ПОГЛАВЉЕ IV. КОНТРОЛА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Члан 7.

(Служба за ревизију)

(1) Служба за ревизију, приликом прегледа финансијског извјештаја политичких партија, утврђује:

а) да ли је извјештај поднесен на прописаним обрасцима из овог правилника,

б) да ли су обрасци правилно попуњени,

ц) да ли су обрасци потпуни (свеобухватни),

д) да ли извјештај обухвата све пословне промјене,

е) да ли су аналитичке евиденције тачно сабране,

ф) да ли су подаци у извјештају правилно разврстани по обрасцима и

г) да ли је извјештај достављен благовремено, односно у прописаном року.

(2) Преглед, контрола и ревизија финансијског извјештаја обавља се у складу с Правилником о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија.

Члан 8.

(Централна изборна комисија БиХ)

Ако Централна изборна комисија БиХ сматра да политичка партија није поступила у складу са одредбама Закона о финансирању политичких партија, одредбама Поглавља 15. Изборног закона БиХ и овог правилника, прије изрицања казне или предузимања административне мјере настојаће постићи да политичка партија, за коју је установљено да је прекршила одредбе наведених закона и овог правилника, добровољно поступи и отклони уочене неправилности, ако су оне отклоњиве.

Члан 9.

(Санкције и административне мјере)

Ако политичка партија не поступи према одредбама члана 8. овог правилника, а утврди се да је политичка партија прекршила одредбе Поглавља 15. Изборног закона БиХ, те Служба за ревизију утврди да је политичка партија прекршила одредбе наведеног закона и овог правилника, предложиће Централној изборној комисији БиХ да политичкој партији изрекне санкцију или предузме одговарајућу административну мјеру.

ПОГЛАВЉЕ V. НАЧИН ПРИСТУПА ЈАВНОСТИ ИНФОРМАЦИЈАМА САДРЖАНИМ У ПОСТИЗБОРНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Члан 10.

(Трошкови кампање)

(1) Централна изборна комисија БиХ на својој интернет страници објављује податке о максимално дозвољеном износу трошкова кампање у складу са Изборним законом БиХ и податке о трошковима кампање који су исказани у постизборним финансијским извјештајима политичких партија.

(2) Изводи из постизборних финансијских извјештаја политичких партија о изворима финансирања политичких партија и трошковима изборне пропаганде на обрасцу 4.2. постизборног финансијског извјештаја свих политичких партија које су учествовале на изборима, а који су поднесени Централној изборној комисији БиХ, објављују се на интернет страници Централне изборне комисије БиХ.

Члан 11.

(Престанак примјене)

Ступањем на снагу овог правилника престаје примјена Правилника о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких субјеката ("Службени гласник БиХ", број 96/13).

Члан 12.

(Ступање на снагу и објављивање у службеним гласилима)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и у "Службеним новинама ФБиХ", "Службеном гласнику РС", "Службеном гласнику Брчко Дистрикта БиХ" и на интернет страници Централне изборне комисије БиХ.

Број: 05-1-02-2-77-1/18

Сарајево, 25.01.2018. године

Предсједница

Др Ирена Хаџиабдић

На основу члана 15.2 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 и 31/16), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је на 3. сједници, одржаној 25.01. 2018. године, донијела

П Р А В И Л Н И К
о предизборним и постизборним финансијским
извјештајима
независних кандидата

ПОГЛАВЉЕ I. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Члан 1.
(Примјена)

Овим правилником уређује се начин подношења финансијских извјештаја, садржај и форма финансијских извјештаја и контрола финансијских извјештаја независних кандидата, који учествују на изборима, а обавезни су извјештаје подносити Централној изборној комисији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Централна изборна комисија БиХ).

Члан 2.
(Обим примјене)

Одредбе овог правилника односе се на све независне кандидате који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ).

ПОГЛАВЉЕ II. НАЧИН ПОДНОШЕЊА
ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Члан 3.
(Финансијски извјештај)

(1) Независни кандидати који учествују на изборима за органе власти БиХ на свим нивоима дужни су Централној изборној комисији БиХ да поднесу:

а) финансијски извјештај који обухвата период који почиње три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру и завршава даном подношења пријаве за овјеру;

а) додатни финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру до дана овјере изборних резултата.

(2) Независни кандидати који учествују на изборима Централној изборној комисији БиХ финансијске извјештаје подносе у чврстој копији.

(3) Централна изборна комисија БиХ може да затражи од независних кандидата подношење и додатних финансијских извјештаја, докумената, објашњења и информација, ако их сматра неопходним за потпуно и тачно обављање ревизије.

Члан 4.
(Рокови)

(1) Финансијски извјештај из члана 3. став (1) тачка а)

овог правилника подносе сви независни кандидати у вријеме подношења пријаве за овјеру за учешће на изборима.

(2) Финансијски извјештај из члана 3. став (1) тачка б) овог правилника подносе сви независни кандидати, који су учествовали на изборима, у року од 30 дана од дана када Централна изборна комисија БиХ објави коначне изборне резултате.

Члан 5.
(Обрасци)

(1) Финансијске извјештаје из члана 3. став (1) тачке а) и б) овог правилника независни кандидат подноси на обрасцима утврђеним овим правилником. То су:

а) Подаци о независном кандидату   Образац Н1

б) Преглед промета новчаних средства

1) Преглед промета текућег рачуна независног кандидата   Образац Н2

2) Преглед промета благајне   Образац Н2.1

ц) Извори финансирања независног кандидата   Образац Н3

1) добровољни прилози физичких лица већи од 100 КМ   Образац Н3-а

2) добровољни прилози правних лица већи од 100 КМ   Образац Н3-б

3) неновчане донације и рачуни које кандидат није имао обавезу да плати   Образац Н3-ц

4) приходи из буџета   Образац Н3-д

5) Приходи од продаје пропагандног материјала и приходи од организовања манифестација   Образац Н3-е

д) Расходи независног кандидата   Образац Н4

1) режијско-административни и остали трошкови   Образац Н4.1.

2) трошкови пропаганде   Образац Н4.2.

е) Обавезе независног кандидата   Образац Н5

(3) Обрасци се морају тачно и прецизно попунити.

(4) Тачност и потпуност података у сваком обрасцу својим потписом потврђује независни кандидат или друго лице које он овласти.

Члан 6.
(Потврда о примљеном прилогу)

(1) Независни кандидат је дужан да сваком физичком и правном лицу (у даљем тексту: донатор) од којег је примио прилог изда потврду у којој су садржани сљедећи подаци: серијски број потврде, укупан износ прилога, име и презиме/назив донатора, број личног документа/идентификациони број донатора, адреса и мјесто пребивалишта/сједишта донатора, датум уплате, датум издавања потврде и потпис овлашћеног лица.

(2) Потврда из става (1) овог члана издаје се у два (2) примјерка, од којих се један примјерак даје донатору, а други задржава независни кандидат.

(3) Централна изборна комисија БиХ може да захтијева да независни кандидат достави копије издатих потврда.

ПОГЛАВЉЕ III. САДРЖАЈ И ФОРМА ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА НЕЗАВИСНИХ КАНДИДАТА

Члан 7. (Попуњавање образаца)

(1) Приликом подношења финансијског извјештаја независни кандидат дужан је попунити све обрасце наведене у члану 5. овог правилника.

(2) За тачност података презентованих у извјештају одговоран је независни кандидат.

Члан 8. (Подаци)

(1) Код свих образаца из члана 5. овог правилника у горњем десном углу налази се простор за уписивање података о броју страница обрасца.

(2) У обрасцу Н1, Подаци о независном кандидату, у горњем десном углу налази се простор за уписивање слједећих података:

а) шифра независног кандидата коју одређује и уписује Централна изборна комисија БиХ,

б) назив финансијског извјештаја и

ц) извјештајни период за који се подноси извјештај.

Члан 9. (Подаци о независном кандидату)

У образац Н1, Подаци о независном кандидату, уносе се сви подаци о независном кандидату на којег се финансијски извјештај односи, и то:

а) име и презиме,

б) јединствени матични број или број личног документа,

ц) адреса, телефон, факс и имејл, и

д) овлашћено лице за финансијске извјештаје: име и презиме, адреса, телефон, факс и имејл.

Члан 10. (Преглед промета текућег рачуна)

У Образац Н2, Преглед промета текућег рачуна, уносе се слједећи подаци:

а) број рачуна,

б) назив банке,

ц) стање рачуна на почетку извјештајног периода за који се подноси финансијски извјештај, односно ако је рачун отворен након тог датума, стање на дан отварања рачуна,

д) укупан промет улаза без почетног салда (за извјештајни период),

е) укупан промет излаза (за извјештајни период) и

ф) стање рачуна на крају извјештајног периода за који се подноси извјештај, односно у случају да је рачун раније угашен, до момента гашења рачуна.

Члан 11. (Преглед стања благајне)

У Образац Н2.1, Преглед стања благајне, уносе се слједећи подаци:

а) салдо благајне на почетку периода,

б) укупни улази у благајну,

ц) укупни излази из благајне и

д) салдо благајне на крају периода.

Члан 12. (Извори финансирања)

(1) У Образац Н3, Извори финансирања, уносе се слједећи подаци:

1. Укупни приходи независног кандидата - Н3.1. Укупни приходи независног кандидата:

а) Прилози физичких лица (деталји у Обрасцу Н3-а)

укупан износ наплаћен у КМ

б) Прилози правних лица (деталји у Обрасцу Н3-б)

укупан износ наплаћен у КМ

ц) Приходи од поклоне и услуга које независни кандидат није имао обавезу да плати (деталји у Обрасцу Н3-ц)

укупан износ прихода по овом основу у КМ

д) Приходи из буџета (деталји у Обрасцу Н3-д)

укупан износ прихода по овом основу у КМ

е) Приходи од продаје пропагандног материјала и приходи од организовања манифестација (деталји у Обрасцу Н3-е)

укупан износ прихода по овом основу у КМ

ф) Укупни приходи независног кандидата у КМ у извјештајном периоду по свим основама.

2. Остали приходи и друго - Н3.2 Остали приходи:

1) Укупан износ осталих прихода у извјештајном периоду у КМ.

(2) Уколико независни кандидат не располаже подацима из којих се може да утврди идентитет донатора сматраће се да је независном кандидату прилог дао анонимни донатор.

(3) Ако независни кандидат оствари приход који није обухваћен у ставу (1) члана 12. овог правилника или оствари користи од активности субјеката који су на било који начин повезани са независним кандидатом или су под његовом контролом, дужан је да такве

приходе исказе у обрасцу Н3.2 Остали приходи финансијског извјештаја.

**Члан 13.
(Прилози физичких лица)**

У Образац Н3-а, Прилози физичких лица, уносе се сљедећи подаци:

- а) укупан износ прилога чија је појединачна вриједност мања од 100,00 КМ,
- б) презиме и име донатора чији је прилог већи од 100,00 КМ, број потврде из члана 6. овог правилника, датум када је прилог дат и износ прилога и
- ц) укупан износ свих прилога физичких лица.

**Члан 14.
(Прилози правних лица)**

У Образац Н3-б, Прилози правних лица, уносе се сљедећи подаци:

- а) укупан износ прилога чија је појединачна вриједност мања од 100,00 КМ,
- б) назив правног лица чији је прилог већи од 100,00 КМ, број потврде из члана 6. овог правилника, датум када је прилог дат и износ прилога и
- ц) укупан износ свих прилога правних лица.

**Члан 15.
(Неновчане донације и рачуни које независни кандидат није имао обавезу да плати)**

У Образац Н3-ц, Неновчане донације и рачуни које независни кандидат није имао обавезу да плати, уносе се сљедећи подаци:

- а) име и презиме/назив донатора,
- б) врста поклона или услуге,
- ц) датум примљеног поклона или услуге,
- д) укупна вриједност поклона или услуге и
- е) вриједност коју независни кандидат није имао обавезу да плати.

**Члан 16.
(Приходи из буџета)**

(1) У Обрасцу Н3-д, Приходи из буџета, евидентирају се сва средства из буџета свих нивоа власти које је независни кандидат примио у извјештајном периоду.

(2) У овај образац уносе се сљедећи подаци:

- а) назив нивоа власти,
- б) број и датум одлуке и
- ц) укупан износ прихода.

**Члан 17.
(Приходи од продаје пропагандног материјала)**
У Образац Н3-е, Приходи од продаје пропагандног материјала и приходи од организовања манифестација, уносе се сљедећи подаци:

а) врста прихода и то:

- приходи од продаје пропагандног материјала
- приходи од организовања манифестација;
- б) укупан износ оствареног прихода.

**Члан 18.
(Расходи независног кандидата)**

(1) Податке о расходима независни кандидат исказује у Обрасцу Н4.

(2) У Образац Н4, Расходи независног кандидата, уносе се сљедећи подаци:

- а) режијско-административни и остали трошкови изражени у КМ (деталји у Обрасцу Н4.1.),
- б) трошкови пропаганде (деталји у Обрасцу Н4.2.) и
- ц) укупни расходи у извјештајном периоду по свим основама.

**Члан 19.
(Режијско-административни и остали трошкови)**

(1) У Образац Н4.1, Режијско-административни и остали трошкови, (уносе се сви трошкови осим трошкова пропаганде) уносе се сљедећи подаци:

- а) врста трошка и
- б) износ.

(2) Ако независни кандидат оствари трошкове од стицања пропагандног материјала намијењеног за продају и организовања манифестација, дужан је уз Образац Н4-1 да достави посебну спецификацију која ће садржавати: износ и врсту оствареног трошка и друге чињенице којима се доказује да је остварени трошак настао у сврху остваривања прихода независног кандидата.

**Члан 20.
(Трошкови пропаганде)**

(1) У Образац Н4.2, Трошкови пропаганде, уносе се сљедећи подаци:

- а) врста трошка и то: трошкови штампања плаката, трошкови плакатирања, трошкови штампања предизборних огласа, прогласа, саопштења и сл. у јавним гласилима, трошкови организације и одржавања предизборних скупова, трошкови штампања, умножавања и слања предизборног материјала бирачима и остали трошкови пропаганде; и
- б) износ.

**Члан 21.
(Обавезе независног кандидата)**

(1) У Образац Н5, Обавезе независног кандидата, уносе се сљедећи подаци:

а) Укупне обавезе по кредитима и позајмицама - Н5.1. Обавезе независног кандидата по кредитима и позајмицама:

- 1) назив даваоца кредита или позајмице,

- 2) износ кредита или позајмице,
- 3) датум реализације кредита или позајмице,
- 4) рок враћања кредита или позајмице и
- 5) износ обавезе по основу кредита или позајмице на одређени дан.
- б) Укупне обавезе по дуговањима - Н5.2. Остале обавезе:
  - 1) назив повјериоца или обавезе,
  - 2) датум настанка обавезе,
  - 3) рок за плаћање обавезе и
  - 4) износ обавезе на одређени дан.

(2) У Образац Н5.2. Остале обавезе уносе се подаци о обавезама независног кандидата на крају извјештајног периода по сљедећим основама: неизмирене обавезе према добављачима (физичким и правним лицима), обавезе по основу накнада, пореза, доприноса и друго.

(3) Централна изборна комисија БиХ може да затражи да независни кандидат достави копије докумената о дуговањима по основу кредита, позајмица или неком другом основу.

ПОГЛАВЉЕ IV. КОНТРОЛА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Члан 22. (Служба за ревизију)

Служба за ревизију, приликом прегледа финансијског извјештаја независних кандидата, утврђује:

- а) да ли је извјештај поднесен на прописаним обрасцима из овог правилника,
- б) да ли су обрасци правилно попуњени,
- ц) да ли су обрасци потпуни (свеобухватни),
- д) да ли извјештај обухвата све пословне промјене,
- е) да ли су аналитичке евиденције тачно сабране,
- ф) да ли су подаци у извјештају правилно разврстани по обрасцима и
- г) да ли је извјештај достављен благовремено, односно у прописаном року.

Члан 23. (Централна изборна комисија БиХ)

Ако Централна изборна комисија БиХ сматра да независни кандидат није поступио у складу са одредбама Закона о финансирању политичких партија, одредбама Поглавља 15. Изборног закона БиХ и овог правилника, прије изрицања казне или предузимања административне мјере, настојаће постићи да независни кандидат, за којег је установљено да је прекршио одредбе наведених закона и овог правилника, добровољно поступи и отклони уочене неправилности, ако су оне отклоњиве.

Члан 24. (Санкције и административне мјере)

Ако независни кандидат не поступи према одредбама члана 23. овог правилника, а утврди се да је независни кандидат прекршио одредбе Поглавља 15. Изборног закона БиХ, те Служба за ревизију утврди да је независни кандидат прекршио одредбе наведеног закона и овог правилника, предложиће Централној изборној комисији БиХ да независном кандидату изрекне санкцију или предузме одговарајућу административну мјеру.

ПОГЛАВЉЕ V. НАЧИН ПРИСТУПА ЈАВНОСТИ ИНФОРМАЦИЈАМА САДРЖАНИМ У ПОСТИЗБОРНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Члан 25. (Трошкови кампање)

(1) Централна изборна комисија БиХ на својој интернет страници објављује податке о максимално дозвољеном износу трошкова кампање у складу са Изборним законом БиХ и податке о трошковима кампање који су исказани у постизборним финансијским извјештајима независних кандидата.

(2) Изводи из постизборних финансијских извјештаја независних кандидата о изворима финансирања независних кандидата и трошковима изборне пропаганде на обрасцу Н4.2. постизборног финансијског извјештаја свих независних кандидата који су учествовали на изборима, а који су поднесени Централној изборној комисији БиХ, објављују се на интернет страници Централне изборне комисије Би Х.

Члан 26. (Ступање на снагу и објављивање у службеним гласилима)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и у "Службеним новинама ФБиХ", "Службеном гласнику РС", "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ" и на интернет страници Централне изборне комисије БиХ.

Број: 05-1-02-2-77-2/18

Сарајево, 25.01.2018. године

Предсједница
Др Ирена Хаџиабдић

Биографије аутора

Др Ирена Хаџиабдић

Рођена је у Зеници 1960. године. Основну школу и Гимназију завршила је у Зеници, а звање дипломиране правнице стекла је на Правном факултету у Београду. Након тога завршила је постдипломске студије у Великој Британији из области “Европских политика, права и менаџмента”. Докторску дисертацију под називом “Европски демократски стандарди и изборни систем Босне и Херцеговине” одбранила је на Правном факултету у Зеници.

Први радни однос засновала је као адвокатска приправница, а затим је радила у Управно-правном одјељењу Центра служби безбједности Зеница. Од 1997. до 2001. године наизмјенично је радила на пословима у Одјељењу за изборе и Одјељењу за демократизацију у Организацији за безбједност и сарадњу у Европи (OSCE) у Травнику и Зеници.

За извршну директорицу канцеларије Међународне фондације за изборне системе (IFES) за БиХ именована је 2001. године. Активно је учествовала у оснивању Удружења изборних званичника у БиХ (УИЗБиХ) чији је основни задатак унапређење избора у БиХ и професионална едукација изборне администрације. До именовања за чланицу Централне изборне комисије БиХ, била је на позицији извршне директорице овог удружења.

Дуги низ година се усавршавала у сфери избора кроз разне врсте едукација у земљи и иностранству. Презентовала је искуства о спровођењу избора и финансирању политичких партија у БиХ на више стручних и научних конференција.

Заступнички дом Парламентарне Скупштине БиХ први пут је именује за чланицу Централне изборне комисије БиХ 2007. године. Ову функцију обавља и у другом мандату, а дужност Предсједнице Централне изборне комисије БиХ је обављала у два наврата (од јануара 2010. до септембра 2011. године и од јануара 2017. до септембра 2018. године). Као чланица Централне изборне комисије БиХ учествовала је у раду парламентарних интересорних радних група.

Обављала је значајне функције у Европи и свијету: предсједница и чланица Извршног одбора Удружења европских изборних званичника (ACEEEO); представљала Централну изборну комисију БиХ Одбору за надзор и ревизију Удружења свјетских изборних органа (A-WEB) до октобра 2016. године; тренутно је у другом мандату чланица Одбора директора Међународне фондације за изборне системе (IFES) са сједиштем у Вашингтону ДЦ.

Добитница је међународне награде за изузетна достигнућа у изборном менаџменту, која јој је додијељена 2013. године у Куала Лумпуру.

Бранко Петрић

Дипломирао на Правном факултету у Београду 1984. године, а након тога почиње радити у општинској управи у Дервенти, гдје је био и секретар Општине. 1992–1996. је предсједник Основног суда у Дервенти, а 1996–1998. министар правде у Влади Републике Српске. Дужност амбасадора БиХ у Словенији је обављао у периоду 1998–2001. До именовања за члана Централне изборне комисије БиХ 2004. се бавио адвокатуром. Отада је члан, а у три мандата и предсједник Централне изборне комисије БиХ. У изборима је од првих демократских избора 1990. када је био члан општинске изборне комисије, а и члан Републичке изборне комисије РС 1996–2000. Аутор је више стручних чланака из области избора и финансирања политичких партија.

Мр. сц Хасида Гушић

Рођена 12.04.1960. године у Жепи – општина Рогатица. Основно школовање завршила у Жепи, Општу гимназију завршила у Прњавору 1979. године, дипломирала на Економском факултету у Сарајеву 1983. године, магистрирала на Економском факултету у Сарајеву 2008. године и стекла звање магистрице економских наука

Стекла звање Сертификованог рачуновође 1997. године и звање Овлаштеног ревизора 2000. године

Од 01. 02. 2006. године запослена у Централној изборној комисији БиХ, руководећи државни службеник – Шеф Службе за ревизију финансирања политичких партија. Од 1997. до 2005. године обављала самосталну дјелатност – рачуноводство, ревизија, консултантске услуга из области финансија и рачуноводства и пореско савјетовање. Од 2001. до 2003. године ангажована на пројекту Европске комисије EUPER – European Programme for Enterprise Revitalisation in BiH "Local Service Provider", а од 2002. до 2006. године предсједница одбора за ревизију у два предузећа и једној банци. Од 1984. до 2000. године била запослена у "ЗРАК" д. д. Сарајево, до 1989. године обављала послове плана и анализе пословања, а од 1990. године економиста предузећа (извршна директорица за финансије) "Оптомеханике", подружнице "ЗРАК" Холдинга.

Учествовала у радној групи за израду државне Стратегије за борбу против корупције 2015–2019. и Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против корупције 2015–2019., те сарадња са евалуацијским тимом Групе земаља Савјета Европе за борбу против корупције GRECO-а, у трећем кругу евалуације за Босну и Херцеговину, област Транспарентност финансирања политичких партија и учешће на 51. Пленарној сједници GRECO-а (Стразбур, 23–27. мај 2011. године). Чланица је Савеза рачуновођа, ревизора и финансијских дјелатника Федерације БиХ и IFAC – International Federation of Accountants.

Сања Тошовић

Рођена је у Сарајеву 1977. године. Дипломирала је на Економском факултету Универзитета у Источном Сарајеву 2000. године.

Први радни однос засновала је у АД “Рибњак” Прњавор 2000. године. У Секретаријату Централне изборне комисије БиХ је запослена од 2005. године, а дужност шефице Одсјека за ревизијске послове у Секретаријату Централне изборне комисије БиХ обавља од 2014. године.

Стекла је звање Сертификованог рачуновође 2003. године, звање Овлаштеног интерног ревизора 2006. године и звање Овлаштеног ревизора 2009. године. Чланица је Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске.

